FERNANDO VALLEJO (născut în 1942 la Medellín, Columbia) este romancier, regizor și eseist. A început studii de filosofie și litere la Bogotá, dar, după numai un an, le-a abandonat în favoarea celor de biologie, pe care le-a și terminat.

Critic asiduu al Bisericii Catolice, al politicii din țara natală, al ipocriziei și al falsei moralități, Fernando Vallejo și-a petrecut cea mai mare parte a vieții în Europa, SUA și Mexic, cele trei filme ale sale și aproape toate romanele (dintre care cinci formează un ciclu autobiografic) au subiecte inseparabile de Columbia, descriind violența, pederastia, problema drogurilor, viața adolescenților și moartea omniprezentă, deși, cum remarca cineva, tema lui principală e viața. Cel mai cunoscut roman este *La Virgen de los sicarios* (*Sfânta Fecioară a ucigașilor plătiți*; apărut în 1993, ecranizat în 1999 și publicat în traducere la Curtea Veche Publishing în 2016). Pentru *El desbarrancadero* (*Și vom merge toți în infern*, 2001) a primit prestigiosul premiu literar Rómulo Gallegos. Aceste două romane se clasează între primele 15 locuri din lista celor mai bune cărți în limba spaniolă, întocmită de 81 de scriitori și critici hispanici.

În 2012 Vallejo a fost recunoscut drept unul dintre cei „zece cei mai influenți intelectuali din America Latină" de către cititorii revistei *Foreign Policy*.

FERNANDO VALLEJO

Și vom merge toți în infern

Traducere din spaniolă și note de
MARIANA SIPOȘ

CURTEA VECHE

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
VALLEJO, FERNANDO
Și vom merge toți la iaferu / Fernando Vallejo ;
trad. și note de Mariana Sipoș. - București :
Curtea Veche Publishing, 2016
ISBN 978-606-588-913-2

I. Sipoș, Mariana (trad.)

821.134.2-31=135.1

Editor: Grigore Arsene
Redactor: Elena Dornescu
Tehnoredactor: Chirachița Dogaru

CURTEA VECHE PUBLISHING
str. Aurel Vlaicu nr. 35, București, 020091
redacție: 0744 55 47 63
distribuție: 021 260 22 87, 021 222 25 36, 0744 36 97 21
fax: 021 223 16 88
redactie@curteaveche.ro
comenzi@curteaveche.ro
www.curteaveche.ro

FERNANDO VALLEJO
EL DESBARRANCADERO
© 2001, Fernando Vallejo
© 2001, Distribuidora y Editera Aguilar, Altea, Taurus, Alfaguara, S.A.
Romanian edition published by arrangement with Agenția Literară Livia Stoia.

© CURTEA VECHE PUBLISHING, 2016,
pentru prezenta versiune românească

ISBN 978-606-588-913-2

Când i-au deschis ușa, a intrat fără să salute, a urcat scara, a traversat tot etajul, a ajuns în camera din spate, s-a trântit pe pat și a intrat în comă. Astfel, eliberat de el însuși, pe marginea abisului spre moarte, în care avea să se prăbușească foarte curând, și-a petrecut singurele zile de pace pe care cred că le-a avut din copilăria sa îndepărtată și până atunci. Se întâmpla în săptămâna dinaintea Crăciunului, săptămâna cea mai fericită a copiilor din Antioquia*. Și ce mult timp a trecut de când eram copii! Ne-au trecut zilele, anii, viața atât de rapid, asemenea apelor râului Medellín pe care l-au transformat într-un canal ca să poarte spre mare, în apele lui murdare, învolburate de furie, în locul scânteietoarelor scrumbii de altădată, rahat, rahat și iarăși rahat.

De Anul Nou revenise deja la realitate: la inevitabil, la boala lui, la ospiciul din casa lui plină de praf, casa mea, care ajunsese o ruină. Am spus casa mea? Ce tâmpit! De mult nu mai era casa mea, de când murise

* Unul dintre cele treizeci și două de departamente administrative ale Columbiei, cu capitala la Medellín.

tati, și de aceea praful era peste tot, deoarece, de când nu mai era el, nimeni nu-l mai ștersese. Nebuna pierduse odată cu moartea lui nu doar un soț, ci și singura servitoare care a rezistat lângă ea. O jumătate de secol a rezistat, se pronunță cât ai clipi. Ei erau întruchiparea iubirii, soarele fericirii, căsătoria perfectă. În primii douăzeci de ani, cât timp mașinăria a funcționat, au produs nouă copii pentru marea slavă a lui Dumnezeu și a patriei. Care Dumnezeu, ce patrie? Niște imbecili! Dumnezeu nu există, și, dacă există, este un porc, iar Columbia, un abator. Și eu care jurasem să nu mă mai întorc acolo! Să nu spui niciodată din această apă nu voi mai bea, pentru că, în ritmul în care trăim și ținând cont de cât de mulți suntem, în ziua în care ne așteptăm mai puțin, ne vom trezi toți bând din apa de rahat a râului Medellín. Spre slava lui Dumnezeu și a patriei de care am amintit. Amin.

M-am întors când m-au anunțat că Darío, fratele meu, primul din șirul infinit de frați pe care i-am avut, era pe moarte, nu se știe din ce cauză. Cum nu se știe, domnilor? E boala aceea la modă, a poponarilor, a creatorilor de modă, care îi aduce în starea de a umbla pe stradă ca niște cadavre, ca niște umbre străvezii, împinși doar de lumină, asemenea fluturilor. Și cum se numește boala asta? Ah, păi nu știu. Cu slăbiciunea mea dintotdeauna pentru femei, nu știu nimic despre poponari, decât că sunt prea mulți pe lume și că printre ei sunt și președinți de state și papi. Fără a merge mai departe, nu am ajuns noi să avem aici, în această țară

de asasini plătiți, ca Prim Demnitar o Primă Doamnă? Și gurile rele (care știu mai mult despre asta decât limbile de foc ale Sfântului Duh) vorbesc despre slăbiciunea apostolică de care e stăpânit Papa Paul pentru le marchette, băieții care se prostituează în Roma. Aceeași slăbiciune care m-a cuprins și pe mine când am fost acolo și l-am cunoscut sau mai bine-zis l-am văzut de departe, într-o duminică dimineața, în Piața Sfântul Petru, binecuvântând de la fereastră. Cum să-l uiți? El, sus, binecuvântând, și jos, noi, turma, înghesuiți în țarcul pieței. După părerea mea, după umila mea părere, binecuvânta excesiv și la întâmplare, cu prea mare dezinvoltură, ca și cum ar fi avut mâna ruptă, smulsă din încheieturi, făcând în aer cruci pe care mai mult trebuia să le ghicim. Așa cum un notar își deformează scrisul de la cât semnează, tot așa, de atâta binecuvântat, Sanctitatea Sa își alterase binecuvântarea. Binecuvânta neglijent, încoace și încolo, la nord, la sud, la est, la vest, spre cine voia și spre cine se nimerea, la dreapta, la stânga, la întâmplare. Ce revărsare de binecuvântări a plouat peste noi! În dimineața aceea Sanctitatea Sa avea mânușița mai slobodă decât un medic când prescrie antibiotice.

Am sunat și mi-a deschis Marele Idiot, avortonul, ultimul fiu pe care Nebuna l-a adus pe lume (la o vârsta nepotrivită, într-un moment nepotrivit, când ovulele, genele erau deja afectate de mutații). A deschis și, fără să mă salute, s-a întors cu spatele și s-a dus la computerele lui, la internet. Pusese stăpânire pe casă,

pe această casă pe care tati ne-a lăsat-o când ne-a părăsit, părăsind și această lume. Mai întâi a pus stăpânire pe salon, apoi pe grădină, pe sufragerie, pe curte, pe camera cu pian, pe bibliotecă, pe bucătărie și pe tot etajul, incluzând și camerele de la etaj și acoperișul și, pe acoperiș, antena televizorului. Ca să nu mai spun că erau ale lui până și plantele cățărătoare care învăluiau șirul de ferestre ale fațadei, după cum tot ai lui erau și șoarecii umili care intrau noaptea în casă să caute ceva de mâncare, viciu de care noi ne-am vindecat definitiv de când tati a murit.

— Și avortonul ăsta de ce nu salută, că doar nu am dormit împreună azi-noapte?

Nu îmi vorbea de ani și ani de zile, nici nu mai țin minte de când. Clocea de mult timp în el o ură viscerală împotriva mea, împotriva unei iubiri, a propriului frate, cel care vă vorbește, cel care spune aici eu, stăpânul acestei prăvălii. În sfârșit, ce puteam face, cât timp Darío era încă în viață, eram condamnați să trăim sub același acoperiș, în același infern. Micul infern pe care Nebuna l-a construit cu drag, puțin câte puțin, zi de zi, timp de cincizeci de ani. Un mic infern tradițional, asemenea unor companii solide care nu se fac cu improvizații.

Am trecut pragul. Mi-am lăsat geamantanul jos și atunci am văzut Moartea pe scară, instalată acolo, pe prima treaptă, cățeaua, cu surâsul ei inefabil abia schițat. Se întorsese. Cel puțin dacă ar fi venit după mine... Da' de unde! Pentru acest servitor (al

dumneavoastră, nu al ei) are respect. Mă vede acolo și se îndepărtează, așa cum făceau haitienii când apărea pe stradă Duvalier*.

— Nu urc, doamnă, nu pe dumneavoastră am venit să vă văd. Asemenea Nebunei, încerc să nu urc și să nu cobor scări, merg întotdeauna pe teren drept. Și până mă întorc, aveți grijă de dumneavoastră și de geamantanul meu, dacă tot sunteți aici, că în țara asta de hoți ți se fură într-o clipă de neatenție până și chiloții, iar Moartea poate rămâne fără coasă.

Și am lăsat-o de știrbă de pază și eu m-am dus în curte. Era acolo, într-un hamac atârnat între un mangotier și un prun, sub un cearceaf întins peste sârmele de rufe, ca să îl apere de soare.

— Darío, parcă ai fi în cortul unui șeic, omule!

S-a ridicat zâmbindu-mi ca și cum ar fi văzut în mine viața însăși și doar bucuria, care îi strălucea în priviri, era de ajuns să-i readucă la viață chipul: restul era un sac de piele zbârcită pe oase și pătată din cauza sarcomului.

— Ce s-a întâmplat, măi frate, de ce nu m-ai anunțat că te simți atât de rău? Și eu, care te-am căutat la telefon din Mexic zile la rând la Bogota și nu răspundea nimeni. Am crezut că ai telefonul deranjat din nou.

Nu, deranjat era el care murea încet-încet, de luni de zile, din cauza diareii, o diaree continuă pe care nici

---

* François Duvalier (1907–1971), cunoscut ca Papa Doc, președinte autoproclamat pe viață și dictator haitian căruia i se atribuie peste 30 000 de asasinate politice.

Dumnezeu Tatăl, cu toată atotputernicia și milostenia lui vădită față de oameni, nu o putea opri. Cât despre telefon, era vorba doar de două fire desprinse, pe care, cu nepăsarea lui străină de cerințele acestei lumi, le lăsase așa, pe podea, în timp ce în aer se înălța, oprit de tavan, un nor des de marijuana care se tot lărgea. Telefonul se putea repara. El, nu. Cu sida sau fără sida, era un caz pierdut. Și asta o spun eu, fratele lui.

— Deschide ferestrele alea, Darío, să iasă fumăraia asta, că-mi întunecă mintea.

Nu, nu le deschidea. Că dacă le deschidea intra aerul rece de afară. Și continua să stea nepăsător în hamacul atârnat de la un perete la altul. Ce dezastru era apartamentul lui din Bogota! Mai rău decât această casă din Medellín în care murea. E suficient să vă descriu, de exemplu, baia. Ca să ajungi acolo, trebuia să urci o treaptă.

— Și treapta asta ce rost are aici? Constructori cretini!

În ce minte a putut apărea ideea să faci baia cu o treaptă mai sus decât restul coșmeliei? Mă împiedicam de treaptă când intram și călcam în gol, gata să cad pe brânci, când ieșeam.

— Îl bag undeva de două ori pe ăla care a construit-o. O dată în mă-sa și a doua oară în mă-sa mare.

Baia nu avea lumină, de fapt avea un bec, dar becul era ars, iar hârtia igienică se terminase de mult timp,

de pe vremea lui Columb și a poponarului de Gaviria*. Și trebuia să fii atent dacă voiai să te așezi pe closet, că te loveai cu genunchii de perete. Să-l văd eu pe Sanctitatea Sa Wojtyła așezat acolo! Sau sub duș, cu un firicel de apă rece-rece-rece, care cădea pic-pic-pic, la trei centimetri de unghiul format de ceilalți doi pereți înghețați. Și te loveai nu numai cu genunchii, ci și cu coatele, dacă încercai să te săpunești. Dar exista săpun?

— Darío, unde naiba este săpunul?

Săpun nu era. Că se terminase. Și săpunul se terminase. Totul se termină în această viață. Iar acum, cel care se termina era el, fără ca Dumnezeu și nimeni altcineva să poată împiedica acest sfârșit.

S-a ridicat cu greutate din hamacul din grădină să mă salute și, îmbrățișându-l, am simțit că strângeam la piept un sac de oase. O pasăre tăie aerul uscat cu o chemare stridentă, metalică: „Gruah! Gruah! Gruah!" Sau ceva asemănător, ca și cum ai rostogoli o cutie de conserve.

— Încerc de zile întregi s-o văd, spuse Darío, dar nu știu unde e, că mereu se ascunde.

Că pasărea zbura croncănind astfel din mangotier în prun, din prun în hățișul de zorele cățărate pe zid, din zorele pe acoperiș, fără să poată fi zărită.

— Eu știu toate păsările care vin pe-aici, în afară de asta.

---

* César Gaviria, președinte al Columbiei între 1990 și 1994.

Ajuns aici cu povestirea, îmi amintesc că, acum un an, am urcat cu tati în clădirea de alături, terminată recent, să vedem apartamentele pe care tocmai le scoteau la vânzare și, pentru prima oară, m-am uitat de sus la mica grădină a casei mele: un mic pătrat de un verde intens, foarte intens, spre care zburau păsările. O grădină dintre puținele care mai rămăseseră în cartierul Laureles, ale cărui case dispăreau una câte una, sub lovituri de târnăcop, cumpărate și demolate de mafie, pentru ca apoi să înalțe în locul acestora clădirile lor de mafioți.

— Și cui cred ei că vor vinde atâtea apartamente? l-am întrebat pe tati.

— Nu au cui, mi-a răspuns. Astăzi la noi nu mai există decât bogați foarte bogați și săraci foarte săraci.

Iar bogații nu vând pentru că săracii nu cumpără.

— Săracii nu cumpără niciodată, ei fură! am comentat. Fură și fac copii pentru ca să existe și mai mulți săraci care să fure și să aducă pe lume copii. Cel puțin, tati, bine că o să mori și nu o să-ți vezi dărâmată casa.

— Ce vorbești! O să moară secolul ăsta, care e deja foarte bătrân. Nu eu. Am de gând să îngrop mileniul și să mai trăiesc până la o sută cincisprezece ani. Sau mai mult.

— O sută cincisprezece ani, cu cât alcool bei? Nu există ficat care să reziste la așa ceva.

— Ba există, cum să nu! Ficatul este un organ foarte nobil care se regenerează mereu.

După trei luni zăcea mort în patul lui, tocmai pentru că ficatul nu i se regenerase. Cum să se regenereze? La noi, singurii care se regenerează sunt aceşti nemernici de la preşedinţie. Sărmanul meu tată, pe care l-am iubit atât de mult! A trăit optzeci şi doi de ani, bătuţi pe muchie. Ceea ce, dintr-un anumit punct de vedere, este mult, dar, din altul, este foarte puţin. Optzeci de ani nu ajung nici pentru a putea învăţa o enciclopedie.

— Nu-i aşa, Darío? Trebuie să avem răbdare să vedem dacă reuşim să ajungem pe culmea acestui secol care se arată tot mai dificil. Dacă trecem de anul 2000, totul o să fie mai uşor: vom merge drept spre eternitate la coborâre. Trebuie să crezi în ceva, fie şi în forţa de gravitaţie. Fără credinţă nu se poate trăi.

Atunci, în timp ce îl priveam cum îşi pregătea o ţigară de marijuana, mi-a povestit cum s-a petrecut atât de rapid dezastrul: la câteva zile de când începuse să ia un medicament pe care eu i-l trimisesem din Mexic, a început să se îngraşe şi să i se rotunjească faţa ca prin miracol. Miracol, pe naiba! Nici un miracol! De fapt, nu mai urina şi acumula astfel lichidele: după faţă, au început să i se şi umfle picioarele şi, odată cu asta, lucrurile s-au înrăutăţit definitiv pentru că nu a mai putut să meargă nici până acasă, la apartamentul lui din Bogota situat în vârful unui deal, înalt, înalt de tot, atât de înalt, încât norii din cer se confundau cu norii lui de marijuana. Am înţeles imediat ce se întâmplase. Fluoximesteron, porcăria pe care i-o trimisesem, era un androgen anabolizant care se experimenta în

cazurile de sida, chipurile, pentru a combate epuizarea bolnavilor și a le mări masa musculară. În loc de asta, lui Darío i-a provocat o hipertrofie a prostatei care i-a obstrucționat căile urinare. Așa se explica retența lichidelor și miracolul îmbujorării.

— Păi, Darío, prostata este un organ stupid, omule. De la ea încep aproape toate formele de cancer la bărbați și, în afară de reproducere, nu folosește la nimic. Trebuie scoasă. Și, cu cât mai repede, cu atât mai bine, imediat după naștere, înainte ca puștiul să crească și să se reproducă nenorocitul. Și, odată cu asta, să îi scoată și apendicele, și amigdalele. Și, uite așa, fără atâtea chestii inutile, îngerașul va putea să zburde în voie și nu va mai avea ocazia să facă rău.

Și, imediat, în timp ce el termina de răsucit țigara de marijuana și începea să tragă din ea la fel de firesc ca femeile bigote care se împărtășește în fiecare zi, i-am explicat planul meu care consta în următoarele cinci puncte geniale: unu, oprirea diareii cu un antidiareic pentru vaci, sulfaguanidina, care nu fusese folosit niciodată la oameni, dar mie mi-a venit ideea dat fiind că nu era prea mare diferență între oameni și bovine, decât aceea că femeile produc cu două țâțe mai puțin lapte decât vacile, cu cinci sau șase, doi, să-și scoată prostata, trei, să-i dau după aceea din nou fluoximesteron, patru, să publice în „El Columbiano", ziarul din Medellín,

binecunoscutul anunț „Mulțumesc Sfântului Duh pentru binecuvântările primite"* și, cinci, să plecăm împreună să sărbătorim pe Coasta de Azur.

— Ce părere ai?

Că era de acord. Îmi spunea asta înecându-se cu fumul ierbii blestemate și binecuvântate.

— Marijuana asta este binecuvântată, Darío? Sau nu?

Sigur că era, datorită ei era în viață. Sida îi scădea pofta de mâncare, dar marijuana i-o reda.

— Atunci, fumează, omule, mai departe.

Cuvinte tâmpite. Nu era nevoie să i le spun. Fratele meu era fumător înrăit de marijuana de cel puțin treizeci de ani, de când eu însuși i-am prezentat iarba inefabilă. Cu inconsecvența mea față de orice lucru, cu nestatornicia care mă caracterizează, eu am renunțat repede la ea. El, nu, a combinat-o cu alcoolul. Și făceau scurtcircuit. Conjugarea celor doi demoni îi provoca fratelui meu tulburări care îl aduceau în starea de a face cele mai mari tâmpenii: spărgea geamuri, tampona mașini, distrugea televizoare. Sărea, pe neașteptate, la gâtul câte unui polițist, iar într-o zi, într-un tribunal, față în față cu judecătorul, l-a aruncat de pe balcon. A stat la închisoarea Modelo o bună perioadă. Cum a ieșit viu de acolo, din acea închisoare, care este un model, dar de abator, nu știu. Despre asta nu vorbea, nu mai ținea minte. Orice

---

* Ironie a autorului, ateu declarat, la obiceiul din țările catolice de a publica, în paginile de anunțuri ale ziarelor, rugăciuni și mulțumiri adresate Fecioarei Maria, lui Isus Cristos sau Sfântului Duh.

avea legătură cu excesele lui nu mai ţinea minte. Era o problemă de familie, spunea el, doar pentru că nouă, probabil, ni s-au ars circuitele în cap.

— Ţi s-au ars ţie, frate. Mie, bat în lemn, nu.

Umbla prin jungla amazoniană în plină zonă controlată de gherilă, cu un rucsac pe umăr plină de sticle de rom şi de marijuana, fără nici un act la el. Vă imaginaţi? Nu există persoană în Columbia care să umble fără actul de identitate. În Columbia până şi morţii au carte de identitate şi votează. A-ţi lăsa actul de identitate acasă e ca şi cum ţi-ai lăsa puţa acasă. Cine, cu două centigrame de creier, l-ar lăsa?

— De ce naiba nu-ţi iei cu tine cartea de identitate, Darío, ce te costă?

— Nu o mai am, mi-au furat-o.

— Tâmpitule!

A lăsa să ţi se fure cartea de identitate în Columbia este mai rău decât dacă ţi-ai ucide mama.

— Şi dacă cineva, cu cartea ta de identitate, omoară un om, ce te faci?

Ce o să facă, unde o să se ducă, lasă că nu o să omoare pe nimeni, să încetez cu fatalismul ăsta. Fatalism! Un cuvânt desuet, ieşit din uz, învăţat de la bunica. Vine din latină, de la fatum, destin, care e întotdeauna rău. Raquelita, bunico, ce bine că nu mai trăieşti să vezi degringolada nepotului tău!

Aşadar umbla prin jungla amazoniană fără vreun act de identitate. Cum reuşea să treacă de barajele armatei fără acte la el ca să poată merge să fumeze marijuana în

inima junglei? Dumnezeu știe, că nici despre asta nu vorbea. Despre nimic nu vorbea. Geamurile pe care el le spărgea, casele pe care el le devasta, pe ale lui sau pe ale altuia, erau geamuri și case care i se ștergeau din minte ipso facto. Ca să nu mai spun de lucrurile oribile pe care mi le-a făcut mie. Când eminentul doctor Barraquer mi-a făcut un transplant de cornee, Darío, cu o lovitură de chitară în cap, mi-a desprins retina. Câte chitare nu a spart în viața lui! O melodie cântată, o chitară spartă. Combinația dintre marijuana și alcool dezlănțuia în Darío o adevărată furie a distrugerii. Cum îl suportau prietenii? Nu știu. Cum îl suporta familia? Nu știu. Cum îl suportam eu? Nu știu. Nu știu cum l-am suportat cincizeci de ani. Și vecinii, pentru Dumnezeu, vecinii! Lăsa apa deschisă, încuia ușa apartamentul cu trei chei, ca să nu intre hoții, și pleca pentru cincisprezece zile în Amazonia să mediteze. Le inunda tuturor apartamentele: vecinului de dedesubt, celui de mai dedesubt, celui de la parter, cu apa șiroind în firișoare cristaline pe scară, coborând cu zgomot din treaptă în treaptă. Și nu i se inunda și lui apartamentul? Ba da, i-l inunda cerul când ploua, prin crăpăturile din tavan, adică din acoperișul clădirii care ajunsese o strecurătoare.

— Darío, trimite pe cineva să repare crăpăturile alea.

— Nu se atinge nimeni de ele! spunea.

Că dacă se urca cineva să le repare, ar fi spart țiglele.

— E spartă țigla din capul tău, iresponsabilule, tâmpitule!

Tavanul apartamentului lui Darío, capitel al clădirii, coroană aeriană a orașului Bogota, aproape de norii de pe muntele Monserrate unde tronează Cristos Împăratul*, era ciuruit peste tot. O solemnă și invincibilă strecurătoare pe care, după ce înceta ploaia, o umpleau de găinați porumbeii.

Și ușa aceea, pentru Dumnezeu, ușa aceea cu triplă încuietoare! După-amiaza, soarele bătea în ea și, cum era de metal, se dilata și nu era chip s-o mai deschizi. Și atunci, el aștepta afară o oră, două ore, trei ore, ca să se răcească și să se dezumfle. Sau mergea la prăvălia care se afla două străzi mai la vale (pe vecini nu putea conta, pentru că nici măcar nu vorbeau cu el) ca să-i împrumute un lighean cu apă. La întoarcere, urca strada, urca apoi cele cinci etaje cu găleata și arunca apa pe ușă ca să se răcească, să se dezumfle și s-o poată deschide. S-o deschidă? Cu care cheie? Pierduse cheile pe drum! Iar dacă uneori nu putea intra din cauza dilatării ușii și rămânea pe dinafară, alteori, din cauza aceleiași dilatări, nu putea ieși și rămânea înăuntru. În acest caz, nu mai găsea cheile prin casă și îl cuprindea o stare de nervi.

— Unde, mama dracului, sunt blestematele alea de chei? striga disperat. Le-o fi luat micul tâlhar care a dormit cu tine astă-noapte.

---

* În sanctuarul construit pe Monserrate, un vârf înalt de 3 152 m care străjuiește la est capitala Columbiei, se află o sculptură datând din secolul al XVII-lea reprezentându-l pe Isus Cristos prăbușit sub cruce, căreia i se atribuie puteri miraculoase.

— Nu a fost cu mine, ci cu tine, și cheile sunt acolo, îi răspundeam și i le arătam pe un teanc de hârtii printre gunoaie.

— Ah! exclama nebunul, răsuflând ușurat.

Când veneam la Bogota să-l văd, să văd cu propriii mei ochi progresele însănătoșirii, preferam să mă duc să dorm sub un pod sau într-un canal.

Spre sfârșitul vieții, despre isprăvile și distrugerile pe care le făcea ajungeau la mine doar ecouri. Că fratele tău a făcut una, că a făcut alta. Și râdeau ca să nu mă simt jignit. Când îmi dădeam seama că Darío o lua razna, și asta se întâmpla de mult timp, pur și simplu dispăream. Simțeam că monstrul e pe drum, că se apropie tornada și nu mă mai vedea nimeni! Și dacă, fiindcă îl lăsam singur în starea aceea, îl omorau pe stradă hoții, armata, gherila, poliția?

— Să-l omoare, plătesc eu înmormântarea!

La această concluzie am ajuns eu, am ajuns cu toții și, înaintea tuturor, sărmanul meu tată, care era și al lui și care și-a pierdut primul răbdarea și a încetat să-i mai vorbească.

Atât de rău ajunseseră lucrurile pentru Darío fiindcă era sărit de pe fix, încât el însuși, într-o zi, motu proprio, și-a pus problema de care viciu să se lase, de alcool sau de marijuana. Și decizia lui a fost: de niciunul. Și pentru a-și confirma intențiile ferme, s-a

apucat și de basuco*, adică pasta bază de cocaină, care poate fi fumată, un viciu la modă printre adolescenți, mai ieftin, dar, în același timp, drogul cel mai devastator care-i face praf pe toți, cum spunea bunica mea, cu verbul la plural, referindu-se la cei o sută cincizeci de nepoți ai ei.

Și, odată cu basuco, i-a descoperit pe tinerii basqueros, dintre care își alcătuise o adevărată grădiniță de vicioși. Ba a mers până acolo încât, în timpul unei vizite, a vrut să-mi ofere pe unul dintre ei, dar l-am refuzat, pentru că eu, chipurile, nu mă culcam cu cadavre. Mințeam! Eu nu am nimic împotriva morților morți cât timp sunt încă proaspeți. Ba chiar îmi fac o mai bună impresie decât cei mai vii dintre vii, care sunt atât de îndărătnici. Refuzam băieții lui pur și simplu pentru a-i da fratelui meu un exemplu de fermitate și de putere a voinței.

— Darío, fratele meu, îl imploram, trebuie să alegi în viață ceea ce vrei să fii, consumator de marijuana, de basuco, alcoolic ori gay sau orice altceva. Toate la un loc nu se poate. Nu le suportă nici corpul, nici răbdătoarea noastră societate. Așa că decide-te pentru una și gata.

Nu s-a putut decide niciodată. Dacă se apuca de un viciu, nu-l mai lăsa. A cheltuit tot ce a avut și nu a lăsat nimic viermilor. Tot, tot, tot și nimic, nimic, nimic.

---

* Cuvântul *basuco* este compus din abrevierea cuvintelor *base sucia de coca*, bază impură de coca.

Când Darío a murit, Moartea şi viermii ei au trebuit să mănânce rahat, pentru că singurul lucru pe care li l-a lăsat a fost un sac de oase învelit într-un pergament plin de pete.

— Ce plăcere să îi văd pe cei doi frăţiori împreună, iubindu-se atât de mult! spuse de sus Nebuna, apărând la o fereastră.

Era un salut indirect pentru mine, primul ei născut, ultimul sosit în curte, care, de când murise tati, nici nu o mai lua în seamă, căci o înmormântase odată cu el, ca pe o credincioasă soţie hindusă. Frăţiori, auzi! Care se iubesc! Ca şi cum, o jumătate de secol, spiritul dezbinator al acestei sfinte n-ar fi făcut tot ce i-a stat în putere ca să ne despartă, pe Darío de mine, pe mine de Darío, pe unii de alţii, pe toţi de toate, şi în tot acest timp ea făcea mizerie în bucătărie, rătăcea hârtii, năştea copii, răvăşea încăperi, învălmăşind totul, poruncind, înjurând de mamă, după legea haosului micului ei infern în care domnea precum matca, albina-trântor, regina-născătoare a stupului, hrănită cu lăptişor de matcă.

Frăţiori? Nişte bieţi bătrâni ca vai de ei, vrei să spui, scorpie! Şi m-am uitat în sus, spre etajul unde se afla. Apăruse la fereastra bibliotecii care da spre grădină, stând de veghe asupra lumii: de cincisprezece-douăzeci de ani nu mai cobora de la etaj pentru a nu fi nevoită apoi să urce. Cu câteva luni în urmă, de la înaltul ei post de observaţie, a văzut cum cioclii scoteau cadavrul soţului ei, servitoarea ei bună la toate, care pleca

să sporească pulberea infinitului. M-am întrebat cât îi va mai rămâne de trăit și mi-am întors privirea de la ea. Doamna Moarte nu era sus. Era jos, lângă hamacul fratelui meu.

Punct și de la capăt. Să continuăm. Sau mai bine spus să ne întoarcem la viciile de care vorbeam, pentru că l-am sărit pe cel mai important: viciul viciilor, viciul maxim, viciul permanent de a fi vii, de care o să ne vindecăm cu toți într-o bună zi, chiar și Papa însuși. Să vedem, Sanctitate, câți vor asista la înmormântarea voastră, câți preoți, episcopi și cardinali, câți din garda elvețiană care vă păzește și câți netrebnici din popor. La a mea, vreau să vină, vreau să revină stolul de papagali care trecea în zbor, brăzdând cu verdele lor albastrul cerului, pe deasupra casei copilăriei mele, casa bunicilor mei, de la Santa Anita, strigând în cor, pe o singură voce batjocoritoare: „Trăiască marele partid liberal, jos jigodiile de goți!" Goții, porecla conservatorilor, erau politicieni veroși, religioși fățarnici, în timp ce noi eram liberali: rebelii și târfele. O, cât timp a trecut de-atunci, că praf și pulbere s-a făcut totul. Din cele două partide care au împărțit cu o lovitură de macetă Columbia în albastru și roșu, nu au mai rămas decât morții, unii fără cap și alții fără număr. Cadavre decapitate, de conservatori și de liberali, coborau pe râurile patriei, cu echipajele lor de vulturi care, conducându-i spre infern, în lipsa altcuiva, din plictiseală, pentru a-și omorî timpul, le scoteau cu ciocul mațele albaștrilor și roșilor, fără vreo deosebire doctrinară, de

partid. Şi nu exista fiinţă vie care să înfrunte aceste râuri, intrând în ele, ca să scoată acei morţi. Râurile copilăriei mele, alea, da, râuri! Ce râu era Cauca! Ce râu, Magdalena! Râuri furioase, vijelioase, care aveau sufletul pur şi ştiau să se facă respectate. Nu ca aceste pârâiaşe timorate de astăzi, cu sufletul canalizat. A trecut mult timp de când Cauca şi Magdalena au secat, au murit, ucise odată cu tăierea copacilor, şterse de pe hartă, cum cred că mă vor şterge şi pe mine, dar se înşală, pentru că dacă râurile trec, cuvântul rămâne!

Cei doi frăţiori erau, aşadar, împreună, stând de vorbă, în hamacul atârnat în grădină, între mangotier şi prun. Sub un cearceaf alb care îi apăra de soarele din cer, şi cu Moartea alături, faţă de care nu există apărare. Sau poate da? Un prezervativ? Atunci puneţi-l pe limbă, când vă împărtăşiţi, ca nu cumva să vă contamineze de sida sfântul preot cu degetele cu care distribuie din gură în gură trupul Domnului, Mielul lui Dumnezeu. În mica biserică Sufragio din amintirile mele, gurile se deschideau una după alta şi limbile erau scoase aşa cum în bordeluri se deschidea prohabul şi se scotea sexul pentru a urina. Limbile şi penisurile stupide reintrau apoi satisfăcute la locul lor şi gurile şi prohaburile se închideau. Ieşind din mica biserică amintită în care se împărtăşise în pace (atunci, în timpurile idilice ale copilăriei mele îndepărtate, când eram puţini în acest oraş şi în această lume), vecinul nostru Arturo Morales, agent de asigurări la firma Seguros Patria, a fost trimis pe lumea cealaltă de un şofer beat.

— Îţi aminteşti, Darío?

Sigur că îşi amintea. Darío împărţea cu mine totul: băieţii, amintirile. Nimeni nu a avut mai multe amintiri comune cu mine ca el.

— Auzi, asigurări de viaţă, frate! Singurul lucru sigur, Darío, este moartea. Ce vrei să mănânci?

— Vreau caviar.

Caviar la tropice!

— Şi nu pofteşti lângă caviar puţin somon afumat?

Da, poftea.

— Nu avem. În casa asta nu există nici măcar fasole.

Spre sfârşitul vieţii, Darío avea pofte de femeie însărcinată. Cred că pentru că ştia că va muri, voia ba una, ba alta, voia imposibilul. Mă duceam în centru, să văd ce puteam găsi în Medellín pentru el: tamales*, buñuelos**. Dar şi unele, şi altele îi accentuau diareea. Nimic nu îi cădea bine, Darío îmi murea. Atunci, fără a mai amâna mult problema, am hotărât să-i dau, odată cu apa binecuvântată, sulfaguanidina pentru vaci. Cu asta îl omor sau îl salvez, m-am gândit eu. Nici nu l-am omorât, nici nu l-am făcut bine. Sulfaguanidina a avut

---

* Mâncare tradiţională în Columbia şi în alte ţări din America Latină, pregătită dintr-o pastă de mălai căreia i se adaugă, în funcţie de regiune, diferite ingrediente, tăiate mărunt: carne, ceapă, ou fiert, cartofi, morcovi, mazăre. Totul se înfăşoară în frunze de palmier, se leagă cu aţă şi se fierbe la abur, într-o oală specială pentru tamales.

** Un fel de gogoşi din aproximativ aceleaşi ingrediente ca pentru papanaşi, însă cu formă perfect sferică. În Columbia se servesc, în special, de Crăciun.

efect o săptămână și pe urmă a revenit diareea pe care i-o trimisese Dumnezeu, în bunătatea lui eternă.

Doza de sulfaguanidină am calculat-o după greutate: dacă unei vaci de cinci sute de kilograme i se dă atât, cât trebuie să i se dea unui cadavru de treizeci? Atât. Și atât i-am dat. De două sau de trei ori pe zi. Rezultatul inițial a fost miraculos: diareea s-a oprit. După luni și luni în care nimeni nu putuse s-o oprească.

— V-am spus eu, v-am spus! strigam triumfător.

Nu le venea să creadă. Era știință pură sau vrăjitorie? Uimit și recunoscător, fratele meu Carlos a convocat o comisie de medici, care au venit acasă să constate miracolul.

— Eminențele voastre, domnilor doctori, după cum bine știți (ce să știe animalele astea care numesc fetusul „produs", ca și cum mamele ar fi niște fabrici de jucării), diareea în cazurile de sida este provocată chiar de virusul bolii, împotriva căruia nu există vreun leac, adică de cryptosporidioză, una dintre sechelele sale, pentru care, de asemenea, nu există tratament. Orice antibiotic și antiparazitar care s-a încercat pentru a combate cryptosporidiumul la om a eșuat. Până acum sulfaguanidina nu s-a încercat pe om pentru că este un medicament pentru bovine, iar omul este un animal superior. Iată aici dovada că dă rezultate și la specia umană, după trei luni de diaree imposibil de oprit.

— Ia să vedem, Darío, ridică un braţ. Acum, celălalt, ca şi cum ceea ce avea el era Parkinson. Scoate limba. Bag-o la loc.

Şi cei cinci medici, uimiţi, examinându-l pe Darío, mă examinau şi pe mine. Obişnuiţi nu să vindece, ci să vadă lumea murind, îşi mutau spăşiţi privirile neîncrezătoare de la unul la altul. Că dacă eram şi eu medic.

— Ca şi cum aş fi, domnule doctor. Aştern un covor persan pe stradă şi încep să dau reţete.

Că bine, că poate cine ştie, că să mai vedem. Că vindecarea unui pacient rămâne „un caz anecdotic", că asta nu era ştiinţă. Ştiinţă însemna o mie de pacienţi, cel puţin, cu diaree şi sida, înscrişi într-un protocol de „double blind", adică prin metoda dublu-orb*.

— Păi pentru dublu-orb eu sunt bun, domnule doctor, că eu am ambele cornee transplantate de la nişte asasini plătiţi şi văd peste tot poliţişti şi am halucinaţii că ucid medici!

Convingerea mea profunda că sulfaguanidina dădea rezultate în cazul cryptosporidiozei provocate de sida şi succesul fulminant în cazul fratelui meu se loveau de o platoşă de scepticism şi infamie. Şleahta de şarlatani cu doctorat refuza să accepte că-i poate înlocui un savant fără diplomă: eu.

---

* Studiu clinic în care nici pacientul, nici personalul medical nu sunt la curent cu tratamentul administrat.

— Așadar tu ești dintre cei care aștern covorul persan pe stradă! îmi spuse foarte ironic unul dintre cei cinci ticăloși.

— Așa este, cum spuneți dumneavoastră, domnule doctor. Și când soția dumneavoastră va avea nevoie, în caz că o să ia un sifilis sau o gonoree, să mă caute și o să-i prescriu o rețetă.

Pe mine doctorii mă urăsc, nu știu de ce. Poate pentru că îi supun mereu unui examen ca să le pot revalida titlul.

— Doctore, îl întreb ca din întâmplare, asemenea unui om dublu-orb obișnuit să asiste la actele de credință, acest cryptosporidium este o bacterie?

— Sigur!

Nu, sigur că nu: este un protozoar. Adică de o sută de mii de ori mai măricel decât o bacterie. Atât de mare, că poți să bagi cuțitul în burta lui.

Și pe don Roberto Pineda Duque, profesorul meu de armonie, care era surd ca Beethoven, dar surd și la suflet, îl examinam când eram mic:

— Ia să vedem, don Roberto, închide ochii și spune-mi ce nota este asta.

Și cântam un Re.

— Este Do.

— Nu, don Roberto, este Re.

— Probabil este dezacordat armoniul.

Dezacordat era el, sufletul lui. Era autorul a zece simfonii, cinci poeme simfonice, compusese mise solemne, capricii, concerte pentru vioară sau pian,

sonate, toccate și tunate. Dar capodopera lui era cantata „Rex Œdipus" (Oedip Rege), creație supremă, summa cum laude, ceva ce nu se mai auzise, pentru orchestră berlioziană și cor de o sută cincizeci de voci, fiecare cântând altceva, adică, din punct de vedere polifonic, o altă partitură, și în care orbirea lui Oedip rivaliza cu surzenia lui don Roberto. Când don Roberto a murit, i-au adus un omagiu în Santuario, satul lui natal, și știți ce i-au cântat? Requiem-ul lui Mozart! Ca și cum ar intra hoții în casa pictorului José Luis Cuevas, un adevărat Ingres al mexicanilor, și, în loc să-i fure tablourile lui, ar furat un Botero*!

— Darío, i-am spus după plecarea adunăturii de înțelepți, revenind la singurătatea hamacului nostru, eu cred că tu ai luat sida de la preoți. Încearcă să-ți aduci aminte dacă nu cumva, de leneș ce ești, ai intrat în vreo biserică să te împărtășești.

Că nu, că era o eternitate de când nu mai intrase în acele locuri sfinte.

— Mănâncă atunci puțin din supa asta fierbinte de pui.

Și am tras aproape banca pe care așezasem supa fierbinte, atât de apetisantă, că ar fi înviat și morții. A sorbit două-trei linguri, pe care i le duceam eu la gură ca unui bebeluș, pentru că el era atât de slăbit, încât nu putea să țină în mână cana cu supă. Trei linguri, cel

---

* Fernando Botero (n. 1932, Medellín), pictor și sculptor columbian, celebru prin figurile sale supradimensionate în mod grotesc.

mult, și gata, nu mai voia. Îi dădeam apoi vitamine, hormoni, cafiaspirină, arnică, de toate, dar nu-i erau de niciun folos. Atunci, încredințându-l lui Dumnezeu și apelând la ultima soluție, îi răsuceam o țigară de marijuana, gândindu-mă că poate iarba fumegătoare îi va reda pofta de mâncare.

— Nu așa, blegule! îmi spunea și mi-o lua din mână.

Desfăcea țigara grosolană pe care o făcusem eu și o răsucea din nou, în stilul lui, cu o îndemânare și rapiditate uimitoare, ca un casier de bancă numărând milioane.

— Uite așa, învață! îmi spunea.

De unde găsea brusc atâta vitalitate, dacă în urmă cu doar o clipă nu putuse să țină nici măcar cana în mână? Trăgea de câteva ori din țigara pântecoasă, indecentă, și mi-o întindea.

— Nu, îmi tulbură conștiința, care azi de dimineață îmi este curată.

Curată ca cerul Bogotei după ploaie, îți amintești, Darío? Nu se va mai întoarce niciodată la Bogota. Va muri curând în casa aceea din Medellín, într-una din camerele de sus, nu știu în care din ele, îndopat cu morfină. În momentul acela eu nu mai eram acolo, plecasem din casa aceea, din acel oraș, din lumea aceasta, spre alte galaxii, ca să nu mă mai întorc niciodată.

Marijuana, așa cum am spus, îi reda pofta de mâncare, dar din ce în ce mai puțin. Și, într-o zi, când lucrurile stăteau cum nu se poate mai rău și diareea

îi revenise deoarece sulfaguanidina eșuase (cum să nu eșueze, cu neîncrederea nefastă a medicilor?), mi-a venit cu ideea că renunță la marijuana, că nu va mai fuma niciodată.

— Pentru Dumnezeu, Darío, l-am rugat, te-am implorat o viață întreagă să renunți la acest viciu stupid și nu m-ai ascultat niciodată, iar acum, când trebuie să nu te lași, îmi vii cu asta. Nu înțelegi că nu mai există nimic care să-ți redea pofta de mâncare? Nimic, nimic, nimic!

Și, în disperarea mea, strigând la el, am trimis dintr-o lovitură la dracu' supa de pui sau de ce-o fi fost. A început să râdă. Și râsul i-a iluminat fața, ceea ce îi mai rămăsese din față. Niciodată nu am crezut că Moartea poate să râdă. Și Moartea era acolo, râzând, în hamac, punând stăpânire pe el.

Fratele meu era întruchiparea însăși a principiului contradicției. Acest principiu, atât de răspândit printre oameni și mai ales printre cei din neamul Rendón, de unde se trăgea Nebuna, se manifesta la el în toată puritatea lui. Imaginați-vă un smarald verde, verde, pur, pur, fără incluziuni minerale, așa cum se găsesc în țara frunzei de coca.

— Pe mine nu mă conduce nimeni! striga distrugând scaune, mese, case, înnebunit, posedat parcă de energia negativă a unei tornade, tornade care nici măcar nu există în Columbia.

— Nu vrea nimeni să te conducă, Darío, îi spuneam cu blândețe, încercând să-l liniștesc. Că doar nu ești o mașină, un tractor! adăugam eu imprudent.

— Nu sunt tractor și nici mașină, striga furios. Sunt un rahat!

Și dându-și frâu liber, începea tornada.

Fără marijuana sau rachiu, era docil, adorabil, ca o crenguță de palmier în Duminica Floriilor. Doar că, fără marijuana și alcool, nu mai era el, era altul: era îngerul său păzitor, efemer, volatil, trecător. Mergea prin jungla amazoniană sau pe întinderile savanei, învăluit în fum, îmbibat de alcool, cu o sticlă de jumătate de rachiu în buzunarul de la spate și altele în rucsac, de rezervă, în cazul în care cea din buzunarul de la spate s-ar fi evaporat. Cumpăra sticle de jumătate dintr-o formă de protecție, pentru a nu deveni dependent de cantitatea întreagă. Jumătate de litru după jumătate, îngerul păzitor le bea pe toate și ceea ce a început cu Dr. Jeckyll sfârșea cu Mr. Hyde*.

— Vrei? m-a întrebat, întinzându-mi sticla.

— Nu, Darío, mie gustul de anason al rachiului îmi face greață. Îmi miroase a bețiv, a asasin, a Columbia.

Și l-am refuzat. Complicitatea care a existat între noi atunci când aveam douăzeci de ani se terminase de mult. Și nici nu știu cum s-a terminat. O fi fost viața, care distruge totul.

---

* Mărci de alcool a căror denumire este inspirată de personajele romanului *Straniul caz al doctorului Jeckyll și al domnului Hyde*, de Robert Louis Stevenson.

Of, cât ne-au făcut să suferim Rendonii, rudele noastre de gradul întâi și de gradul al doilea. Rendonii sunt nebuni. Nebuni și imbecili. Imbecili și irascibili. În ciuda acestui fapt, ei umblă liberi, în țara asta de legi în care nu există o lege care să îi împiedice să se înmulțească. Legislația genetică, în Columbia, e în scutece, suntem în plin desfrâu. După calculele mele, printre cele o sută de mii de gene ale lui Homo sapiens, există în Rendoni cel puțin o mie cinci sute dereglate și toate legate de creier. Un exemplu: vărul meu Gonzalito, Gonzalito Rendón Rendón, un sălbatic. A pierdut de mult timp acest „-ito" de la sfârșitul numelui, dar eu mi-l amintesc cu acest diminutiv, de când era mic, și era apucat de o demență cosmică dacă îi spuneau „Mayiya".

— Mayiya! îl strigam. Mayiya sălbatică!

Și copilul o lua imediat la fugă pe coridorul casei noastre de la Santa Anita ca să se dea cu capul de pardoseala de piatră, în fața unor azalee uluite. Zdrang! Zdrang! Zdrang! de dalele reci și dure.

De ce asemenea izbucnire de furie, de ce un scandal atât de disproporționat pentru un lucru atât de neînsemnat? Ce îl supăra în această poreclă afectuoasă? Acea terminație în „a" a femininului? Dar și „Sașa" este nume de bărbat în rusă și se termină tot în „a", iar dacă îi spun unui rus „Sașa" n-o să înceapă să se dea cu capul de pereți. Reacționa Gonzalito la fel și cu diminutivul? Ia să vedem:

— Mayiyita! Mayiyita fioroasă!

Efectul diminutivului era o mânie de o sută de ori mai mare. Zdrang! Zdrang! Zdrang! Zdrang! Zdrang! Zdrang! Zdrang! Și această furie a unui copil de numai patru ani relua cu capul, în crescendo, beethovenienele lovituri de timpan. Lumea bubuia.

Deoarece furia lui neputincioasă de copil nu ne putea atinge (cu un cuțit de măcelar, de exemplu, ca să ne taie gâtul), asemenea unui scorpion care, văzându-se înconjurat de foc, își întoarce coada împotriva lui însuși și a legii lui Dumnezeu și își injectează veninul, așa și Gonzalito Rendón Rendón își spărgea de dalele tari și reci de la Santa Anita căpșorul lui tare, tare, nebun, nebun. Atunci îi strigam:

— Scorpion Mayiya!

Și din nou beethovenienele lovituri de timpan în apoteoză! Îi ieșeau pe frunte niște cucuie îngrozitoare, ca niște coarne de soț înșelat.

— Mayiya încornorată!

Atunci din gură începeau să i se scurgă niște bale verzui. Iată portretul unui Rendón în plină acțiune. În ceea ce mă privește, atât cât îmi amintesc eu, niciodată, niciodată nu m-am dat cu capul de pereți. Probabil pentru că la mine numele Rendón e al doilea nume de familie, deci e mai diluat.

Un alt exemplu de Rendoni: unchiul meu matern, Argemiro, care a însămânțat doar într-o singură sfântă femeie treizeci și nouă de vlăstare, reproducătoare la rândul lor: gemeni, tripleți, cvadrupleți. Cu fiecare

naștere, el câștiga la loterie: în copii! Și nu pe o planetă nepopulată care ducea lipsă de oameni.

— Unu, doi, trei, patru, cinci, număra Argemiro pe măsură ce se iveau din femeia lui cvintupleții sau cvintuplii, cum preferați să-i numiți, căci, în privința aceasta, există discrepanțe în limba spaniolă.

Era un om simplu și bun. Un suflet bun și furios. În miez de noapte, când toți dormeau, monstrul din el se ridica și se năpustea în uși cu picioarele. Bum! Bum! Bum! sunau loviturile lui asemenea tunetelor. Și când cei treizeci și cinci de copii sărmani și soția se trezeau îngroziți, cu sufletul la gură, Argemiro urla:

— Așa, ca să știți că eu sunt aici.

Ușile casei lui Argemiro erau toate rupte și crăpate la înălțimea mâniei piciorului său.

Sora acestui furios este Nebuna despre care e vorba aici, o femeie imprevizibilă, autoritară, irascibilă, care ne înjura tot timpul.

— Hijueputa*! ne spunea în culmea furiei sale dezlănțuite.

Să-ți înjuri de mamă propriii copii, nu vi se pare culmea imposibilului în cazul unei mame? Orice femeie pe jumătate echilibrată ar ști că se va întoarce împotriva ei. Ah, dacă cel puțin am fi avut parte de acest „pe jumătate" atât de liniștitor, dar nu.

Permiteți-mi să mă întorc puțin în timp, la oaza de liniște din săptămâna în care sulfaguanidina a dat

* În traducere liberă: „pui de câțea"; prin extensie, „neam de curvă".

rezultate și eu nu-mi mai încăpeam în piele de bucurie, savurându-mi triumful. Îmi începeam ziua așa: îl ajutam pe Darío să coboare din camera lui în grădină, pe scara abruptă din spatele casei, treaptă cu treaptă, susținându-l ca nu cumva să se dezechilibreze și să cadă. Și ne instalam apoi în tihna hamacului. De fapt, el în hamac și eu pe un scaun, cu o măsuță alături, pe care așezam marijuana. Apoi alegeam semințele din ea și le aruncam în grădină.

— Dacă vine poliția aici să ne caute, vor da peste o junglă, îi spuneam lui Darío în timp ce făceam treaba asta concentrat.

Da, o junglă de mici plante de canabis, verzi, impudice, cu frunzulițe zimțate, lanceolate. Dar ce, ar veni poliția aici să ne caute?

— Bine, spun și eu așa. Din cauza complexului de vinovăție pe care îl am de când am aterizat în această lume. Pentru că nu există inocenți, Darío, pentru că toți suntem vinovați.

Și iată aici o diferență fundamentală între mine și el. Pentru că eu aveam vagi mustrări de conștiință, și el niciuna. Fiindcă nu avea conștiință! Pur și simplu nu poți avea mustrări de conștiință dacă nu există conștiință, o bază. Darío era un inconștient teribil. Aruncase de mult timp acest inconvenient în șanțul de pe marginea drumului, în timp ce alerga în goană cu mașina lui, un Studebaker rablagit, din groapă în groapă, în nori de praf, alungând de-o parte și de alta a drumului

îngust și întortocheat, întortocheat ca și intențiile lui, pui de găină sau vreo femeie însărcinată.

— Am călcat-o pe tipa aia? Sau nu?

— Poate da, poate nu. Nu se vede nimic din cauza prafului. Mergi mai departe.

Și mergeam mai departe, așa cum trăiam, zburând, zburând, zburând.

— Îți amintești, Darío?

Sigur că își amintea! De aceea pot spune aici că, dacă aș fi fost eu mortul, nu s-ar fi pierdut nimic, deoarece jumătate din amintirile mele, cele mai bune, cele mai frumoase, erau și ale lui. Pornirea împotriva femeilor gravide era a mea, dar era ca și cum ar fi fost a lui, pentru că dacă eu vedeam una și îi spuneam „accelerează, Darío, să vedem dacă dai peste ea", el accelera să vadă dacă dădea peste ea.

Inconștiența sau lipsa conștiinței este o condiție sine qua non pentru fericire. Nu poți fi fericit suferind pentru aproapele tău. Să sufere Papa, că de-aia există: hrănit bine, servit bine și băut bine, între garda de elvețieni superbi și opere de artă, cu Michelangelo sus, pe tavan, deasupra patului cu baldachin. Așa, să tot suferi! De ce, în loc de mania asta de a fi președinte, nu ne-a trecut prin cap tuturor în Columbia să fim Papă?

— Fumează, Darío, fumează cât vrei. Satură-te și, dacă vrei să delirezi, delirează, că eu te urmez până unde se va putea, până în fundul prăpastiei unde începe infernul.

Și îi spuneam adevărul: aveam să-l urmez până în fundul prăpastiei, în Studebaker, într-o noapte în care mâna nu l-a mai ascultat când să ia o curbă. Dar până în infern, încă nu, și el este acum acolo, iar eu aici, încercând cu disperare să salvez în rândurile acestea niște biete amintiri încâlcite.

Având o așa vitalitate desfrânată, am făcut împreună analizele pentru a vedea dacă purtam virusul ascuns HIV, în ajunul uneia dintre călătoriile mele în Mexic, una dintre multele pe care le-am făcut între țara plantațiilor de coca și țara minciunii, între care se zbate de mult viața mea, de aici, acolo și de acolo, aici, ca mingea de ping-pong, plecând și venind, jucându-mi destinul împotriva lui însuși. Le-am făcut și am plecat uitând de ele. Îmi amintesc că el m-a condus la aeroport, așa cum făcuse de atâtea ori.

— Ai grijă! mi-a spus sau i-am spus când ne-am despărțit, el de mine sau eu de el, dar nu avea importanță fiindcă oricum știam că n-o să avem grijă de noi. În timp ce o frumusețe furioasă încerca să bage cuțitul în mine aici, o altă frumusețe furioasă încerca să-l ucidă în același fel pe el, acolo.

Întâmplarea cu fetița mea a fost așa: în pielea goală și în plină erecție, îngerașul meu s-a ridicat de pe pat și, din rucsacul în care zicea că-și adusese treningul pentru sala de gimnastică, a scos un cuțit de măcelar, ascuțit, înfiorător, furios. M-am repezit și mi-am luat hainele, am ieșit cu ele în brațe din cameră și, încercând să mă îmbrac din mers (să nu cumva să mă surprindă

vreun cititor într-o astfel de înfățișare), am coborât în salturi scara. Iar el, la fel, în spatele meu, teribil de nervos, agitând cuțitul acela vulgar. Așa am trecut prin fața recepției hotelului și am ieșit în stradă pe jumătate îmbrăcat. El s-a oprit în ușă, frânând brusc din cauza luminii zilei. Păcat că nu i-am făcut o fotografie acolo, în poziția aceea, cu ambele arme în poziție de atac, scoase din teacă, despuiate, ca să i-o trimit lui César Gaviria la OEA*!

Întâmplarea prin care a trecut Darío cu fetița lui a fost mai gravă: cuțitul aproape i-a atins inima, oprit de stern sau poate de o coastă. Cum am aflat de poveste? Păi, să vedeți. Mergeam pe Carrera Séptima** din Bogotá, într-una din revenirile mele în Columbia, posterioare celei despre care tocmai am povestit, când, ajungând la Teraza Pasteur, furnizor de soldați și de copii ai străzii, popas obligatoriu în zilnica noastră vía crucis, am dat nas în nas cu fetița. Și Darío îi spune:

— Ai vrut să mă omori, paștele mă-tii de nenorocit!

Băiatul își lăsă privirea în jos și îi dădu fratelui meu o explicație înduioșătoare, că marijuana pe care i-o dăduse atunci Darío îi luase mințile, pentru că, zicea

---

* Organización de los Estados Americanos (OEA): Organizația Statelor Americane, al cărei secretar general a fost, între 1994 și 2004, César Gaviria, după ce și-a încheiat mandatul de președinte al Columbiei.

** Șoseaua Șapte, cel mai important bulevard din Bogota, cu patru benzi de circulație pe sens, care străbate orașul de la nord la sud, pe o lungime de 22 de kilometri.

el, de un an, de când era în armată, nu mai fumase iarbă. Cu alte cuvinte, spun eu acum, a fost o simplă manifestare a sindromului abstinenței.

— Aha..., a comentat simplu Darío, și eu am rămas cu gura căscată.

Continuându-ne drumul, Darío mi-a povestit că băiatul obișnuia să meargă cu el din când în când în paradis, într-un nor de fum de marijuana, în apartamentul lui, și că totul fusese bine până la întâmplarea aia, când nu se văzuseră de un an, timp în care sărmanul nu se atinsese de iarbă, și, când a fumat din nou, a înnebunit pur și simplu și, luând cuțitul din bucătărie, din bucătăria propriei sale victime, asasinul a vrut să-l lichideze, așa cum erau, dezbrăcați amândoi, uniți trup și suflet. După înjunghierea ratată, Darío, care pe vremea aceea mergea la sala de gimnastică și se găsea într-o formă excelentă, a putut să-l domine și să-i ia cuțitul, după care i-a făcut vânt, așa dezbrăcat cum era, pe scară. Apoi, pe fereastra cu vedere la stradă, i-a aruncat hainele. În mijlocul străzii, în plin centru al cartierului La Perseverancia*, acolo, sub privirile oamenilor, s-a îmbrăcat îngerașul acela, cu tunsoarea aceea aproape de zero a soldaților, care îmi place atât de mult sau, mai bine zis, îmi plăcea, ne încânta pe amândoi, in illo tempore.

— Uită-te aici, lângă inimă, vezi?

---

* Cartier muncitoresc situat în partea de est a capitalei Columbiei.

Şi, descheindu-şi cămaşa, Darío mi-a arătat cicatricea din locul unde fusese înjunghiat.

— Nu te mai gândi, Darío, i-am spus, că astea sunt lucruri trecătoare, prostii, uită-le, că aşa e viaţa, nu ne lasă decât cicatrici.

În plus, mai spun eu acum, pentru aşa ceva există cutia toracică!

În ziua următoare atentatului, i-au comunicat rezultatul analizelor: sida.

Pe la cinci dimineaţa a sunat telefonul şi, din ţara asta străină şi îndepărtată, am răspuns: era el, ca să-mi spună că primise rezultatul analizelor.

— Ce analize? l-am întrebat.

— Pentru sida, pe care le-am făcut împreună, tâmpitule.

— Aha! am spus, amintindu-mi că fusesem la Bogota, cu zece zile în urmă, la un laborator să ne facem analizele. Şi cum au ieşit?

— Ale tale, negativ, ale mele, pozitiv.

În clipa aceea, i-am cerut lui Dumnezeu ca laborantul să se fi înşelat, să fi încurcat eprubetele, pentru ca rezultatul să fie invers, al meu pozitiv şi al lui negativ. Dar, nu. Dumnezeu nu există, dovadă că fratele meu este deja mort, iar eu aici nu fac altceva decât să mi-l reamintesc tot timpul. Pe de altă parte, dacă bolnavul de sida aş fi fost eu, şi cel sănătos, el, jur pe Dumnezeu, care mă aude, că el mi-ar fi dat un picior în fund şi m-ar fi azvârlit în stradă. Aşa era fratele meu Darío, iresponsabil în ultimul grad.

Au trecut patru ani de la analize și iată-ne acum aici, în grădina casei noastre din Medellín, în tihna unui hamac, rememorând totul și spărgându-ne capul ca să aflăm cine ar fi putut să-l contagieze, din dorința foarte omenească de a ști, de a ști cine a fost cel care te-a ucis. Eliminând împărtășania ca mod de contaminare, rămâneau acei paria de la Terraza Pasteur de pe Carrera Séptima din Bogota, țara Columbia, planeta Marte. Dar care? Care dintre cei zece sau o mie sau zece mii?

— Care, Darío, hai, spune, care? Stoarce-ți creierii, ca să aflăm!

— Mmmm, îmi răspundea, cu un „m" așa cum l-am scris eu și prin care voia să spună: nu știu.

Ce să știe iresponsabilul ăsta! A murit fără să știe cine l-a ucis.

În ceea ce mă privește, mie nu-mi dă nimeni sida, nu am cum s-o iau, pentru că sida nu intră prin ochi. Dacă nu ar fi așa, omenirea s-ar fi sfârșit de mult.

Of, Darío, ce îmi faci tu mie, să-mi mori în acest moment atât de delicat pentru mine! Nu puteai să mai aștepți puțin?

Nu, Darío voia totul pe loc, în clipa aia, ipso facto.

Încep să scriu într-un fel atât de încâlcit, tăind paragrafele cu lovituri de macetă, separând frazele, din vina lui Vargas Vila*, sub influența blestemată a

* José María Vargas Vila, scriitor columbian (1860–1933), autor al unor romane de dragoste, unele chiar erotice, foarte citite în epocă, dar și criticate dur de Biserică. După primul său roman, *Aura sau violetele* (1887), a fost realizat, în 1924, primul film columbian.

acestui scriitor columbian de pe planeta Marte care scria în stilul psalmilor, dar, lucru curios, nu pentru a-l tămâia pe Dumnezeu, ci pentru a-și impresiona aproapele. Vargas Vila era un gay jenant, dar, cu toate acestea, a vorbit în cărțile lui doar despre sexul cu femei. Un prefăcut. Un prefăcut pervers. Dar să ne întoarcem în grădină.

În grădina fostei mele case, plantele cățărătoare acopereau zidurile în întregime. Când m-am întors în Columbia, pentru că Darío era pe moarte, i-am adus din Mexic un leac, o plantă miraculoasă originară din Brazilia, care se vinde acolo, o plantă foarte rară, foarte scumpă, dar care vindecă orice și care se numește gheara pisicii. Vindecă sida, cancerul, lupusul eritematos sistemic și corupția oficială, în mod sigur deja în scădere. Se vinde uscată și mărunțită sau în niște capsule mici și este mai scumpă, în greutate brută, decât cocaina și șofranul.

— Ce mai e și asta? m-a întrebat Darío când am vrut să-i dau prima pastilă.

— Gheara pisicii, i-am răspuns și i-am explicat cât costa și care sunt calitățile ei curative.

— Gheara pisicii e și asta, și mi-a arătat plantele cățărate pe zidurile casei. Nu e bună nici s-o mănânce șoarecii, care mor de inaniție în casa asta.

— Of, Darío, de ce s-or întâmpla lucrurile așa, să fii atât de aproape de paradis și să te vaieți cum nu poți să ajungi la el!

Atunci el a auzit din nou pasărea cu acel „gruah, gruah" al ei. Că dacă îl auzeam și eu.

— Nu. Aud mașinile claxonând pe stradă.

— Ascultă atent.

Dar oricâtă atenție acordam păsării invizibile, eu tot n-o auzeam. Pentru mine era și mută, nu doar nevăzută.

— Este imposibil să n-o auzi, scoate un zgomot foarte puternic, face „gruah, gruah, gruah, gruah...".

Atunci, ca din senin, a început să plouă. Una din acele ploi torențiale din Medellín, marțiene, în care plouă cu pietre. Acolo, picăturile sunt pietre căzute din cer, iar gheața sparge țiglele de pe acoperiș și capetele oamenilor. De aceea existau înainte streșini. Acum nu mai sunt, pentru că omenirea avansează și, când omenirea avansează, dă înapoi. L-am ajutat pe Darío să se ridice din hamac și am început să strâng în grabă șandramaua. Darío a făcut câțiva pași ca să se adăpostească sub acoperiș, dar a căzut și nu mai putea să se ridice. Am aruncat jos ce aveam în mână, niște farfurii, și am alergat să-l ajut. Nu mai avea greutate, dispărea. Din fratele meu Darío, care mi-a fost alături atâția ani, care m-a ajutat să trăiesc, rămăsese doar sufletul, un suflet confuz. Și oasele.

Patru ani trecuseră între rezultatul analizelor și situația de acum. Dar contagierea, după calculele mele, venea de mai demult, căci începuse să piardă în greutate cu mult timp în urmă și de aceea l-am dus să facă analizele. Un doctor, prieten de-al lui, îi diagnosticase

o hipoglicemie, cuvânt care sună foarte bine, foarte înțelept, dar hipoglicemia, ca boală, nu există, există doar ca o stare trecătoare. Boala fratelui meu era sida, în evoluție, transmisă Dumnezeu știe cu cât timp în urmă.

— După părerea mea, Darío, s-a întâmplat atunci când ai luat sifilisul.

— Care sifilis?

— Pe care ți l-am vindecat eu.

— Nu-mi amintesc.

— Îmi amintesc eu. Am arhivat aici, în computerul din capul meu, tot rezumatul dosarului tău. Odată cu sifilisul, ai luat și sida. Infecția ta a fost mixtă, promiscuă, din cauza unei promiscuități deșănțate. Dar, bine, nu-ți reproșez nimic, doar comentam și eu. Din interes științific.

O minciună. Pe mine știința nu mă preocupă nici cât negru sub unghie. Cu știință sau fără știință, tot vom muri. Ce importanță mai au doi-trei sau patru ani în plus... Ce bine că Darío a murit și a scăpat de încălzirea globală.

Că Darío era într-o formă excelentă când soldatul acela a vrut să-l omoare, așa cum am povestit, e un fel de a spune sau o simplă aproximare a faptelor. Deja începuse să piardă în greutate și de aceea mergea la sala de gimnastică. Pierdea în greutate nu din cauza vreunei hipoglicemii, ci fiindcă avea sida. În cazul lui, asta a fost prima manifestare a bolii, apoi, dacă cineva nu-l mai vedea câteva luni, atunci când îl reîntâlnea

observa deja pe fața lui o ușoară schimbare greu de definit, o culoare cenușie sau arămie. Culoarea morții! O veche cunoștință a noastră, grasă și rea, cu care am dat nas în nas într-un ascensor, ea intrând și noi ieșind, l-a salutat exact cu aceste cuvinte, care mă vor însoți, după cât se pare, până în mormânt:

— Darío, ce ți s-a întâmplat?

S-a întâmplat că murea de sida, idioato!

Și același lucru, cu aproximativ aceleași cuvinte, se întrebau și cei din casă:

— Ce se întâmplă cu Darío de a slăbit așa? mă întreba Nebuna.

— E din cauza marijuanei care îl împiedică să se îngrașe, răspundeam eu.

— Și de ce nu renunță la ea?

— Mai degrabă te lasă tati pe tine. Și marijuana este tot un fel de căsătorie pe viață, tot un infern.

Și am spus bine. Căsătoria dintre tatăl meu și Nebună era un infern, chiar dacă apărea deghizat în paradis. Și spun aici și susțin și repet ceea ce am spus și susținut și repetat mereu, că infernul cel mai rău este cel pe care nu reușești să-l detectezi pentru că ești legat la ochi ca animalele de povară. Tati avea pe ochi un bandaj negru, gros, opac, pe care nu am putut să i-l dau jos niciodată.

— Las-o pe bătrâna asta și pleacă în lume cu o fată de douăzeci de ani sau cu două, îl sfătuiam. Te căsătoresc eu cu amândouă, îți dau eu binecuvântarea. Te binecuvântez acum, tată, ca să fii fericit, și dacă nu

te satisface perechea de târfe, schimbă-le, că femei sunt destule în această lume și niciodată nu știi care dintre ele e mai rea.

Dar nu, el era legat de ea prin cătușele unei fericiri iluzorii. Niște cătușe care, chipurile, se numeau „iubire". Cât despre Nebună, fără să i-o fi spus vreodată direct, a văzut că în adâncul inimii ei înveninate îl înjura de mamă la fel*, cum făcea cu noi, și Dumnezeu știe și el, pentru că Dumnezeu e surd, dar nu orb. Scuze pentru cuvântul „hijueputiaba", dar înjurătura „hideputa" a lui Don Quijote, devenită „hijueputa" și verbul derivat sunt maximul de care dispune Columbia pentru a insulta, pentru a urî. Columbia, săracă țară bogată în ură.

Eu nu sunt fiul cuiva, sunt al nimănui. Nu recunosc paternitatea sau maternitatea cuiva. Eu mă trag din mine însumi, sunt doar fiul meu, al spiritului meu, dar cum spiritul este o elucubrație a filosofilor care mai rău zăpăcesc lumea, imaginați-vă spiritul ca pe o vijelie, un vânt puternic de câmpie care se pornește din senin, fără rost, ridicând vârtejuri de praf și înspăimântând puii de găină. Of, Vargas Vila, barbar urât și rebel și desfrânat, fiu bun al mamei tale, dar cu toate acestea apatrid**, cum te-au uitat toți în Columbia noastră amnezică și ingrată. Dar dacă nu țara, cine să-și

---

* În original, *hijueputiaba*, de la verbul *hijueputiar*, derivat din insulta *hijueputa*: „neam de curvă".

** Aluzie la lungul exil politic al scriitorului autodidact José Maria Vargas Vila.

amintească de tine? Când ploaia şi vijelia s-au potolit, am instalat din nou hamacul şi parasolarul şi am reluat conversaţia întreruptă. Unde rămăsesem?

La sifilis, la sifilisul biblic, boala nobilă a bunicilor noştri. A lui Maupassant, Pío Quinto, Baudelaire şi a atâtor alte celebrităţi, despre care atât de avizat vorbeşte El Padre Acosta* în documentata sa monografie „Ravagiile bolii franceze". Pío Quinto este Pío Quinto Rengifo, ex-guvernator al departamentului Antioquia, şi spun „boală nobilă" nu atât pentru calitatea celor afectaţi de ea (cei mai mulţi dintre ei erau nişte desfrânaţi, şi aceştia reprezintă majoritatea în această lume), ci prin comportamentul agentului ei, spirocheta: după o jumătate de secol în care noi, medicii**, i-am dat în cap cu penicilina, această bacterie amabilă continuă să răspundă la ea şi la o infinitate de antibiotice de prima, a doua şi a treia generaţie, nu ca alte bacterii blestemate care au dezvoltat rezistenţă la antibiotice. Sifilisul, astăzi, Darío, se tratează cu orice antibiotic pentru gripă. Astfel, o infinitate de buni creştini care au crezut că au gripă, luată în timpul slujbei la biserică, au fost de fapt sifilitici fără să ştie. Tu ai avut noroc, frate, pentru că doctoraşului tău, geniului care te-a

---

* Este vorba de Federico Lleras Acosta (1877–1933), medic veterinar şi om de ştiinţă, pionier al microbiologiei în Columbia, motiv pentru care a fost supranumit El Padre (Părintele)

** Fernando Vallejo este licenţiat în biologie şi a studiat pe cont propriu medicina, de aici cunoştinţele sale din domeniul medical.

diagnosticat cu hipoglicemie, i-a trecut prin cap să te trimită să faci testul VDRL pentru sifilis și a ieșit pozitiv; fără el, nu ai fi avut niciodată o boală de o așa nobilă descendență. Spirocheta palida, balerină sclipitoare pe fond întunecat, zveltă, voluptoasă, cu rochia argintie mulată pe corpul tău de femeie, ce frumoasă îmi apari când dansezi pentru mine dansul celor șapte voaluri și un număr egal de păcate capitale, răsucindu-te ca un tirbușon sub microscopul meu! Vai-vai-vai! Totul trece, totul se sfârșește, totul se schimbă! Astăzi sifilisul este o boală inofensivă care nu mai are decât o încărcătura semantică. La fel ca și cuvântul „hijueputa" pe care îl rostea de sus Nebuna. Câinelui feroce îi căzuseră dinții.

— Și acum, Darío, mănâncă, te rog, supița asta fierbinte pe care ți-am făcut-o, că azi nu ai mâncat nimic.

O lingură și gata, asta era tot, că nu mai voia, că avea un gust ciudat, că totul îi mirosea a vacă, poate din cauza medicamentului pe care i-l dădeam.

— Unde miroase a vacă?

— Aici, în grădină.

— În afara celei instalate sus și care nu mai coboară niciodată, în această casă, Darío, nu mai există altă vacă.

Erau halucinațiile lui olfactive, gustative. Sida îi afecta creierul, pasărea Gruah-Gruah fiind tot o halucinație, auditivă. Bine că nu i se părea că o și vede.

— Ce vezi aici, Darío?

— Un deget.
— Şi aici?
— Două.
— Foarte bine.

Cu vederea stătea bine, încă nu i-o distrusese toxoplasma.

În afară de pierderea în greutate şi, din când în când, noaptea, o febră din cele numite „de origine necunoscută", primul an de boală al fratelui meu (numărând zilele de când aflase rezultatul pozitiv al analizelor) a trecut în linişte, fără simptome. Ba chiar, motu proprio, în sfârşit, Darío a renunţat la alcool, şi, în urma indicaţiilor mele scrise, nu a mai plecat în junglă şi nici nu s-a mai aventurat prin savana din jurul capitalei columbiene. „Natura este plină de germeni periculoşi, îi scriam, în faţa cărora, mai devreme sau mai târziu, nu vei mai fi apărat. Rămâi la Bogota, în liniştea apartamentului tău. Cu cât mai puţină umezeală, cu atât mai puţine riscuri." Îl felicitam că fusese în stare să se lase de băutură şi îl binecuvântam. Ce voinţă puternică avea fratele meu, îmi spuneam, şi începeam să cred în el. Desigur, era explicabil, căci avea voinţa intactă. N-o folosise niciodată!

Voinţa puternică, intactă datorită nefolosirii ei până atunci, s-a epuizat fix într-un an, exact la fel cum se schimbă în Europa, cu regularitate, anotimpurile. Pentru a sărbători aniversarea, miracolul, Darío a băut o sticlă de jumătate de alcool şi atât i-a trebuit! Primei sticle de jumătate i-a urmat alta şi uneia de un litru

alta de un litru și acesta a fost începutul sfârșitului lui. Eu cred că voința este ca dreptul, trebuie să se exercite prin forță: de aceea se spune „puterea voinței", dar trebuie s-o exersezi de mic copil. Dacă nu, căderea e mai puternică decât tine și vei ajunge pe fundul prăpastiei.

Descoperindu-l atât de lipsit de voință, alcoolul a pus deci stăpânire pe fratele meu. Trupul lui nu era totuși slăbit: era mai degrabă un stejar uscat. Și stejarul uscat urca pe propriile picioare fără nici o oprire cele patru tronsoane ale scărilor Planetariului, panta Străzii 27 și cele cinci etaje până la apartamentul lui. La capătul drumului, respirând normal, fără să gâfâie, își aprindea o țigară de marijuana, un vareto, cum i se spune în Columbia, care se scrie cu „v" sau cu „b", deși nu știu de ce Academia nu a acceptat încă acest cuvânt.

— Ce fel de sida oi fi având și eu, spunea nesăbuitul după ce-și fuma țigara, boala mea se numește sete.

Și își lua porția de alcool.

Avea aceeași sete ca a celuilalt Darío, poetul în amintirea căruia tati îi pusese același nume, fără să-și poată imagina cât de mult îl va imita: Rubén Darío. Când Darío, tânăr, a fost în Nicaragua cu o delegație columbiană de agronomi, că asta era meseria lui, nu știu cu ce scop, a avut un succes răsunător, etilic, mai ales într-o asemenea țară, cu o asemenea sete și cu un asemenea nume... Nicaragua este o țară de bețivi și de boi care se termină odată cu Rubén Darío, poetul. Darío în Nicaragua este Dumnezeu, la fel ca Papa la Vatican. Boii din Nicaragua ară câmpurile plantate cu

bumbac sau trag pe drumurile înguste căruțele încărcate cu baloturi de bumbac, din care ies ghemotoace albe de puf care se ridică la cer și asta e tot ceea ce știu despre țara aceea care îmi este dragă pentru că Darío, fratele meu, mi-a vorbit despre ea. Într-o bună zi voi merge în Nicaragua pe urmele pașilor lui, ca să pot muri în pace.

Odată ce a pus din nou mâna pe pahar, am cedat și eu: de ce să-i interzic să se ducă în Amazonia? Dacă nu îl omorau insectele din junglă, treaz fiind, l-ar fi omorât, beat, fiarele sălbatice din Bogota. Să fumeze, să bea, să se culce cu cine vrea, să trăiască, că de aceea era pe lume, nu? Trebuie cineva să renunțe la a mai trăi pentru a-și îngriji sida? Viața însăși este o sida. Dacă nu credeți, priviți-i pe bătrâni: debili, suferinzi, imunodeficitari, cu pete pe tot corpul și păr în urechi, care cresc întruna, pe măsură ce sexul li se micșorează. Dacă asta nu e sida, atunci nu știu ce mai este.

— Bucură-te de viață, Darío. Fumează, bea, fute, că viața este scurtă. Viața e dată ca s-o trăiești, aici și acum, a spus-o Horațiu, a spus-o Ovidiu, o spun eu.

Așa a trecut al doilea an, urmând sfaturile mele, urmându-și apucăturile: în desfrâu. Dar ce desfrâu! Chiar și eu m-am speriat și i-am spus:

— Frățioare, destul, că ai ajuns să nu mai ai nici o limită.

Destul? Să-i spui „destul" unui uragan? Uraganul nu se sfârșește decât când se stinge de la sine.

Şi cum a trecut al doilea an, tot aşa au trecut şi al treilea şi al patrulea: într-o imensă strălucire in crescendo. S-ar putea spune ultima strălucire a unei flăcări? Da, dar puteţi să spuneţi voi, pentru că eu nu folosesc locuri comune atât de rudimentare. Şi dacă tot am ajuns aici, Darío nu a fost o flacără, a fost un incendiu.

În cel de-al treilea an, doi prieteni ai săi, cei mai buni, membri ai frăţiei ierbii, au aflat de boala lui, au aflat pentru că le-a spus el, le-a povestit ceea ce până atunci ştiam dor noi doi. Din acel moment, am fost trei cirenieni* care l-am ajutat pe Darío să poarte crucea secretului său, dar nu pentru mult timp, e adevărat, pentru că, pe zi ce trecea, înfăţişarea îl trăda foarte clar. Ultimii care au aflat au fost cei de acasă, în ultima lună, când Darío s-a dus să moară acolo. Cu un an înainte, murise tati, prin urmare el nu a ştiut. Teroarea imensă, între atâtea spaime şi halucinaţii care îl chinuiau pe fratele meu, era că tati a ştiut. Nu, tati nu a ştiut. Moartea l-a ajuns înaintea acestei veşti. Iar tati îşi începea ziua citind „El Colombiano", ziarul din Medellín, tocmai ca să fie informat! Aşa se întâmplă de obicei.

---

* Cirenienii, locuitori ai cetăţii antice Cyrene. Aluzie la Simon din Cyrene, care, conform Noului Testament, l-a ajutat pe Cristos să poarte crucea pe Golgota. Prin extensie, în limba spaniolă, *cirineo* înseamnă persoană care ajută pe cineva aflat într-o situaţie foarte grea.

— Smaralde picături de ulei, rubine ochi de pisică, safire, diamante, spuneți-mi: Nu ați văzut-o trecând pe aici pe nemuritoarea, pe veșnica Parcă*, din ale cărei ape de tăcere ar fi trebuit să bea acești prețedinți de doi bani din America, papagali guralivi care vorbesc și vorbesc și iar vorbesc? Nu? Atunci, să continuăm.

Și am continuat să caut Moartea prin toate cotloanele casei, până când am găsit-o jos, pe treptele scării din spate:

— Târfă, tu, care umbli cu toți, pe Papa când o să-l iei?

— Uf! Am luat mai mult de două sute treizeci, nu mai știu exact.

— Pe ăsta, pe cel de acum, proasto, pe Wojtyła, alias Ioan Paul al II-lea, cu calota lui albă și fundul negru ca sufletul său.

— Cu asta mă ocup acum, mi-a răspuns ea cu un surâs ecumenic.

— Atunci, grăbește-te, că eu nu-l mai suport. Pleacă, vine, coboară, urcă, iese, intră, se crede Sfântul Cristofor nebunul.

I-am dat protectoarei mele o palmă ușoară peste fund și, urmând un firicel fin de fum, m-am îndreptat, ghidat de el, spre hamacul din grădină. Darío era acolo, întins, fumând, lansând în aerul cald spirale albăstrii, de canabis. Spiralele se destrămau și se

* Parcele, în mitologia greacă, erau cele trei divinități ale destinului, care torceau firul vieții.

lungeau în firicele insidioase, care îi intrau Morții pe nări, întunecându-i mintea și dreapta judecată.

— Nu vezi că nu o lași să-și facă meseria cu fumăraia de marijuana în care o ții!? Nici nu mai știe ce face. Lovește aici, lovește dincolo, ca orbii cu bastonul lor, nu face discriminări. Decapitează creștini, atei, musulmani, chiar și pe Marele Vizir.

— Despre cine vorbești, nebunule?

— Nu, despre nimeni.

Îmi plăcea că fratele meu mă numea „nebun", atribuindu-mi mie însușirea lui. Dar fiindcă „nebunule" este în același timp, în Bogota, și formula de adresare între fumătorii de basuco, însemna oare că Darío fuma basuco? Și îndoiala infernală punea stăpânire pe mine.

— Tu fumezi basuco, nu-i așa?

— Da' de unde! mi-a răspuns el, cu aerul unui simplu consumator de marijuana care îmi risipește îndoielile.

După câteva zile, totuși, când sulfaguanidina a eșuat și i-a revenit diareea, iar viața mea s-a transformat într-un infern, mi-a mărturisit că da, în ultimul an fumase și basuco.

— Te-a luat naiba, frate, naiba te-a luat, cocaina este imunosupresoare. Ai pus lemne pe foc.

Abia atunci am aflat despre basuco, de cocaina fumată. Dar nu mai era nimic de făcut, Moartea pândea afară, în pragul ușii, așteptând orice moment favorabil pentru a intra.

Prietenii săi mi-au povestit că, spre sfârșitul zilelor lui, devenise egoist, ceea ce nu fusese niciodată. Că ascundea până și marijuana, care costă mai nimic. Atunci mi-am adus aminte de furia care l-a apucat într-una din zilele acestor ultimi patru ani (când sida lui încă nu făcea ravagii) la simpla menționare a numelui unui cunoscut de-al său care îi suflase un băiat.

— Darío, l-am dojenit eu, băieții sunt un bun public, nu proprietate privată. Îi poate lua cine vrea și cine poate plăti. Te pomenești că la bătrânețe ai devenit posesiv!

El nu, că erau amândoi, băiatul și fostul său prieten, niște nemernici.

— Atunci să se ducă naibii, Darío, nemernicii ăștia, ținându-se de mână.

Cu trecerea anilor, se acrise. Cu fiecare zi, ieșea la iveală din ce în ce mai mult temperamentul unui Rendón, ca și cum acesta ar fi fost primul său nume de familie* și, odată cu caracterul urât, se închidea în sine. Devenise posac, sumbru. Se combinau în el două tipuri de sida: cea provocată de virus și cea a bătrâneții. Dar să ne întoarcem în grădină, la fericitele zile când sulfaguanidina dădea rezultate și când eu nu puteam nici măcar concepe că Darío ar putea muri.

---

* În lumea hispanică, persoanele au două nume de familie: primul este numele de familie al tatălui, al doilea, al mamei. Rendón este numele de familie al mamei autorului și al doilea nume de familie al autorului și al fraților lui.

Stăteam de vorbă, de una, de alta, despre mulțimea infinită de lucruri pe care le-am trăit împreună și pe care nu ne-ar ajunge toată eternitatea să ni le reamintim, când s-a întors acasă Marele Idiot și a dat la maximum toata aparatura de sunet.

Ignorând primul lui nume de familie (și pe cel de-al treilea și pe al patrulea și pe al cincilea și pe al șaselea și pe al enșpelea), Marele Idiot era Rendón Rendón Rendón Rendón. Toate genele responsabile de imbecilitate furioasă se reuniseră în el fără nicio rezervă, fără ca o singură alelă nerendoniană să poată contracara cel puțin una dintre ele. Alelele nerendoniene erau în el reduse la tăcere. Marele Idiot era o piatră șlefuită, un Rendón pur, un adevărat fenomen al geneticii. Și acum, fără să respecte faptul că Darío și cu mine eram pe moarte, deschidea radiocasetofonul lui infect și îl punea să cânte sambe. Mai întâi, pusese stăpânire pe salon, unde se afla pianul, apoi pe biroul care dădea în grădină, unde se afla orga. Când tati a murit, a pus stăpânire de tot pe casă. În birou a instalat radiocasetofonul și o chestie căreia îi spune „internet".

— Darío, spune-i tu acestui retardat, că tu încă mai vorbești cu el, să pună cel puțin Recviemul lui Mozart.

Ce Recviem, ce Mozart! Nici nu a terminat bine de transmis mesajul meu, că a dat drumul la încă două boxe, asurzitoare. Geamurile sufrageriei vibrau pe punctul de a se sparge ca atunci când cânta Caruso la Scala.

Detest samba. Samba este tot ce poate fi mai urât din tot ce a apărut pe pământ, după Wojtyła, preotul Papă, acest pervers, un vierme alb, vâscos, sinuos, înșelător. Vai, pantofiorii lui albi, șosetuțele lui albe, sutana albă, mantia albă, calota albă! Nu ți-e rușine, poponar bătrân, să umbli tot timpul travestit ca la o paradă gay? În halul ăsta o să te ia Moartea într-o zi. Sambele Marelui Idiot înveninau aerul și îmi chinuiau sufletul.

— Plec. Mă întorc mai târziu, i-am spus lui Darío.

Și am ieșit în stradă lăsându-l în hamacul lui aerian, plutind în fumul de canabis.

Am ieșit, deci, cum s-ar spune, din infernul dinăuntru în infernul de afară: în Medellín, o cocină de porci din Extremadura transplantată pe planeta Marte.

Ia să vedem, să vedem, să vedem, ce vedem noi? Distrugeri și iar distrugeri și, între distrugeri, distrugătorii nebuni, colecția de monștri care a pus stăpânire pe orașul meu. Nu au lăsat nimic, au dărâmat tot, străzi, piețe, case, și în locul lor au construit un metro, un tren suspendat care se duce și vine de la un capăt la altul al văii, un du-te-vino atât de inutil, atât de fără rost, ca și destinul celor care l-au făcut. Columbian people, I love you! Dacă nu v-ați reproduce ca animalele, of, oameni fără minte, ați trăi toți în centrul orașului. Rasă degenerată cu suflet de periferie!

Sub aerienele stații de metrou, printre ruine, ca niște insulițe ale tăcerii veșnice, rămăseseră în picioare bisericile. Dar închise. Închise ca nu cumva să se fure

potirul și vasul sfânt cu ostii și, odată cu el, Sfânta Ostie de împărtășanie expusă acolo. Expusă furtului. Nici măcar asta nu mi-au lăsat, aceste oaze de pace, răcoroase, tăcute, unde obișnuiam, când eram copil, să mă refugiez de vacarmul și de căldura de afară și ascultam, într-o reculegere pioasă, tăcerea lui Dumnezeu. Nu aveam deci nici oraș, nici casă, toate îmi erau străine. Din vina timpului și a proliferării rasei. Timpul îl iert, ce poți să faci, dar nu iert și această împerechere fără nici o noimă, care te scoate din culcușul tău și nu îi lasă bietului om nici măcar un petec de pământ unde să se ducă să moară.

În zilele în care Darío era pe moarte, au terminat metroul, astfel că, la reîntoarcerea mea la Medellín, după zece ani de gestație în burta bugetului, viermele suspendat zbura deja în mare viteză, recent inaugurat, peste ruinele amintirilor mele. Marea iluzie a lui Darío, ultima, era să poată călători cu el. Dar cum era să-l las să iasă, să iasă pentru a expune compătimirii lumii un cadavru, un Isus prăbușit sub cruce, un Chip Divin?

— Nu merită, Darío, te asigur, este un metrou oarecare, rapid, urât, îi spuneam, încercând să-l descurajez. Și, în starea în care ești, n-o să poți urca scările interminabile.

— Mă urci tu, în brațe.

— Mă duc eu, frate, ca reprezentant al tău, dacă vrei. Mă urc eu în el pentru tine.

— Nu. Vreau să simt eu însumi ce înseamnă să mergi cu metroul la Medellín.

— Același lucru ca la New York, nici mai mult, nici mai puțin, imaginează-ți porțiunea suspendată din Queens. Îți amintești de petrecerile pe care le făceam cu Salvador în Queens, în bordelul lui de băieți?

— Aproape de stația Elmhurst Avenue.

— Exact, aproape de stația Elmhurst Avenue. Plecam de la acele petreceri noaptea, pe o ninsoare teribilă.

— Și pasagerii din metrou se îndepărtau când ne auzeau vorbind în columbiană, de teamă să nu-i atacăm.

Desigur că își amintea, ne aminteam, cu memoria stăteam foarte bine, locomotiva ne funcționa la putere maximă, scoțând fum și trăgând trenul după ea. Și ne aminteam de Cutare, de Cutăriță, de Cutărescu, de Pasăre, de Motanul, de Cămila, toată grădina zoologică de columbieni care trăiau în Queens.

— Ce o mai fi făcând Pasăre?

— Pasăre a murit, Darío, a crescut deja iarba pe mormântul lui.

— Cum să moară? Cine ți-a spus?

— Mi-a spus Salvador, care a murit și el.

— Nu pot să cred că a murit Salvador!

— Cum? Nu știai? Pe ce lume trăiești, frate? Eu, care trăiesc în altă țară, trebuie să-ți povestesc despre morți?

Darío trăise atât de egoist, încât nu îi păsa deloc de vii și de morți. Și acum, că va muri și el, începea să-și

dea seama că viii, oricât de vii am fi, în cele din urmă murim.

— Dar nu fi trist, frate, că dimineața e foarte frumoasă, soarele strălucește și se aude o pasăre cântând. Pasărea Gruah. O auzi, acolo, pe creanga aia?

Acum era el cel care nu o auzea.

— Dar îți aduci aminte că, după ce treceam de ultima stație de metrou, dincolo de Queens, era Amazonas River Aquarium, unde ne duceam să vindem peștișori.

— Piranha.

— Da, pești piranha columbieni, cei mai fioroși, pe care îi aduceam în Statele Unite din Amazonia. Columbia produce cei mai agresivi pești piranha din lume: îndată ce se văd, se omoară unii pe alții, la fel ca oamenii. În ceea ce privește peștii piranha, Darío, nu ne întrece nimeni, nici măcar Brazilia. Și spune-i acestui piranha idiot să oprească sambele astea.

— Le pune pentru că învață portugheza, mai înainte a învățat greaca.

— Așa că avem și noi un Sfântul Pavel poliglot! Ca să spună ce?

Poliglot era defunctul papagal Faust, care pe aceste ramuri din această grădină a acestei case, în urmă cu ani, cu secole, zbiera ca un copil. A învățat să zbiere de la Manuelito, care a învățat să citească de la mine. Eu l-am învățat. Și pe mine, Nebuna, cu un abecedar de propoziții tâmpite: „Piticul bea", „O iubesc pe mama mea". Manuelito, cel de-al cincisprezecelea

frate al meu (ultimul, că pe Marele Idiot nu-l pun la socoteală), era copil mic când a învățat să citească, iar eu, un băiat chipeș când l-am învățat: un adolescent de o inegalabilă frumusețe, după cum o dovedesc fotografiile. De ajuns să spun că dacă azi l-aș întâlni pe stradă, l-aș invita să păcătuiască. Dar ar veni el cu mine? Aceste întâlniri cu tine însuți printr-o spărtură a timpului, pe mine mă sperie. În fine, vocea angelică a lui Manuelito silabisea propozițiile pe care eu le scriam pe o foaie albă, imaculată, cu o sârguință din partea lui care azi îmi sfâșie sufletul.

— „Dum-ne-zeu nu e-xis-tă, tâm-pi-tu-le", „Dra-go-nul scoa-te flă-cări".

Adevăruri incontestabile, de o valoare permanentă.

Din ceea ce am spus mai sus, cu puțină atenție, se poate descoperi marele secret al mamelor din Antioquia: nasc primul copil, îl șterg la fund și îl educă pentru ca el să șteargă la fund pe cel de-al doilea, al treilea, al patrulea, al cincilea, al șaisprezecelea, pentru ca ele, ocupându-se doar cu reproducerea, să nască. Așa a procedat Nebuna, și eu, primul născut, băiat, nu fată, mascul cu penis, am devenit bona celor douăzeci de frați ai mei, în timp ce preacuvioasa se dedica, trup și suflet, cu hotărârea funicularului care urcă pe Monserrate, să propage modelul său sacru prin galaxii, nu cumva să se piardă cele o sută cincizeci de gene de firavă înțelepciune ale numelui Rendón. O sută cincizeci, după calculele mele. Nici nu s-ar putea altfel.

Eu spălam, călcam, măturam, frecam podelele, făceam ordine, ca şi cum aş fi avut vagin, şi nu penis, şi ceea ce eu spălam, călcam, măturam, curăţam şi ordonam, Nebuna murdărea, şifona, prăfuia, mânjea, răvăşea. Un dulap, de exemplu, sau un şifonier în care eu aşezam cearceafurile, pantalonii, cămăşile, feţele de pernă pe care le spălam şi călcam. Apărea Nebuna repezindu-se să caute nişte chiloţi (ai săi) şi scotea feţe de pernă, cămăşi, pantaloni, cearceafuri pe care le arunca în aer şi le împrăştia peste tot.

— La naiba, nu vezi că tocmai le-am călcat şi le-am pus în ordine?

— Grnnnnn! grohăia tigroaica.

— A fost pentru ultima oară, hijueputa!! i-am strigat cu dulcea şi delicata înjurătură pe care o învăţasem de la ea.

Şi a fost ultima oară, pentru că eu când zic de ajuns, aşa rămâne. Dar după aceea am regretat că am coborât atât de jos, până la josnicia înjurăturilor ei. În plus, Raquelita, bunica mea şi mama scorpiei, era o sfântă şi eu am iubit-o de la Medellín până la Envigado*, şi de la Envigado până la ultimul hotar al galaxiilor. În Envigado se afla proprietatea ei, Santa Anita, şi de aceea am făcut acest mic popas în măsurătoarea mea.

Cum a putut un înger să conceapă un demon? Spuneţi-mi dumneavoastră, Sherlock Holmes. Foarte simplu, dragul meu Watson, este o problemă de

* Localitate de 175 000 de locuitori, învecinată cu Medellín.

genetică. Sunt genele Rendón! Genele Rendón, care uneori se manifestă, iar alteori sunt reduse la tăcere. Așa, de exemplu, bunicul meu matern, Leonidas Rendón, vinovatul indirect al acestor nefericiri, era un om de treabă. Era el smintit și aprig la mânie, dar într-un grad omenesc, și, dacă mă sforțam un pic, puteam chiar să-l iubesc. Avea deci o parte din cele o sută cincizeci de gene Rendón reduse la tăcere. Dar Nebuna le avea pe aproape toate în funcțiune, iar Marele Idiot, pe toate, fără excepție. Cerul nu a avut deloc milă de noi și ne-a trimis ciumele astea două.

Aveam paisprezece ani când a avut loc incidentul pe care l-am evocat. Paisprezece, și nu pot să-l uit, căci oare ce sclav uită ziua eliberării lui? Tati, în schimb, în șaizeci, nu s-a putut elibera: astăzi este în cer și nu îl voi mai revedea, căci oamenii liberi cad ca plumbul direct în infern. Și Nebuna unde se va duce când va muri? În cer? Atunci cerul se va transforma pentru tati într-un infern. În infern? Atunci, domnule Satana, faceți-mi vă rog favoarea de a-mi da bilet de ieșire ca să mă duc în cer, pentru că un infern la pătrat eu nu suport.

Tati a fost transformat în complicele acestei demențe de perpetuare pentru că specia noastră este una bisexuală. Dacă nu ar fi așa, Nebuna ar fi fost o fabrică partenogenetică, de reproducere fără fecundație.

Când, odată cu vârsta, mașinăria reproducătoare a devenit inactivă, pentru a atrage atenția și pentru a se ocupa lumea de ea, Nebuna s-a dedicat bolilor și medicilor. Și a început să se opereze! La un călcâi, la un

genunchi, la una, la alta, la apendice, amigdale, uter, col uterin, prostată, nu are importanță dacă o avea sau nu, se opera de orice. Că amigdalele, spunea ea, nu folosesc la nimic și ceea ce nu folosește dăunează, trebuie deci scoase. Și hai să le scoatem. Și că apendicele idem, la fel. Și idem, la fel.

— Și dacă, odată cu asta, domnule doctor, îmi puteți tăia și o bucată din intestinul gros sau din cel subțire, cu atât mai bine, așa reducem riscul de cancer.

Douăzeci și cinci de operații i-am numărat înainte să le pierd șirul. A bătut în operații propriul ei record în copii. Pe stomatolog l-a făcut să-și ia câmpii, pe psihiatru l-a lăsat că era psihiatru, iar cardiologului i-a transmis palpitațiile ei. Eu urăsc medicii, dar nu într-atât încât să le trimit pe cap o asemenea podoabă. Mai faceți-mi, domnule doctor, încă o electrocardiogramă, de confirmare.

— Și vârful ăsta micuț ce este?

— Unda Q.

— Ah, nu se vede prea bine.

Lua artensol pentru a-i scădea tensiunea, dar, deoarece artensolul îi scădea și potasiul, bea tot timpul suc de portocale și banane pentru a crește nivelul potasiului.

— Dacă tot cobori, du-te în bucătărie și fă-mi un suc de portocale cu banane sfărâmate, îi cerea cui se nimerea prin preajma ei.

Și, când îi duceai sus sucul:

— Pune-i mai puțin zahăr, că sunt diabetică.

Și coborai și urcai din nou cu alt suc, cu mai puțin zahar, pentru diabetică.

— Acum e foarte diluat. Of, nu sunteți buni nici să faceți un suc de portocale! Eu nu știu ce-o să vă faceți când o să mor.

Amenințările c-o să moară erau promisiuni pe care nu și le ducea la îndeplinire. Într-o bună zi a început să i se pară că are vedenii și ne-a amenințat:

— O să mă arunc de la balcon!

— Să se arunce, îi spuneam eu lui tati, care suferea și suferea neștiind cum să-și salveze sufletul. Să nu cumva să te duci s-o împiedici. Las-o să cadă.

C-o să se arunce. Da de unde! Avea în continuare vedenii.

— Și cum sunt vedeniile alea? o întrebam eu, fiul ei iubitor.

— Înspăimântătoare, oribile.

Așa răspundea, ca și cum ar avea în față o oglindă.

— Nu le mai privi.

Că le vedea când închidea ochii.

— Nu-i mai închide.

Că lumina, strălucirile o supărau.

— Închide-i atunci pe jumătate și așa nu vezi atâta lumină care să te deranjeze, nici atâtea fețe care să te sperie. Vezi fețele pe jumătate, și o jumătate de față nu este o față, este un tablou de Picasso, care a murit deja și nu-ți poate face rău.

— Stinge lumina aia că mă prăjesc aici.

— Întinde mâna și stinge-o singură, că nu ești ciungă.

Izbucnea atunci într-o explozie de ură și, în completarea singurului lucru pe care știa să-l facă — să dea ordine —, mă trimitea la dracu'. Deschidea gura doar pentru a porunci, dar rămânea cu ea deschisă. Sărmanele ei corzi vocale, ce efort epuizant! Fie și pentru acest singur merit al epuizării corzilor ei vocale se va înălța la cer. Deocamdată însă mă amenința cu dezmoștenirea.

— Legea columbiană îți interzice asta. În țara asta, copiii moștenesc, obligatoriu, totul de la părinți, indiferent dacă ei vor sau nu vor: genele și celelalte vechituri cum ar fi pianul, orga și televizorul, pe care îl voi sparge în bucăți imediat după ce-o să mori și o să-l arunc împreună cu avalanșa de pământ peste sicriul tău pentru a umple până la refuz mormântul.

Zbătându-se în valuri de ură să nu rămână datoare, aruncând din priviri flăcări care nu mă puteau ajunge, Nebuna se zbătea, în furia ei neputincioasă, între înjurături și blesteme care îmi aduceau aminte de furibundul său nepot Gonzalito, căruia îi spuneam Mayiya. Și dacă am pronunța cuvântul magic, să verificăm?

— Mayiyita? mă aventuram eu încetișor.

Pieptul i se ridica și cobora în ritmul palpitațiilor ca o mare înfuriată în valuri convulsive și inima dădea rateuri ca un motor pe punctul de a se opri, de a ejacula. La rândul meu, mă răsuceam în convulsii de râs.

Ce putere au cuvintele, un singur cuvânt: „Mayiya"! Cine ar fi spus! Luaţi aminte, lingviştilor!

Cât a putut Nebuna asta să-l facă să sufere pe tati în ultimii săi ani, anii săi de chin, înainte să-l omoare! Pentru că ea l-a omorât, nu cancerul de ficat pe care i l-au diagnosticat medicii. Cancerul i-a ucis corpul, ea i-a omorât sufletul. Bine spunea un beţiv care cobora într-o noapte pe strada Camellón de San Juan strigând, cu o sticlă de alcool pe jumătate goală în mâna ridicată în aer:

— Jos târfa de nevastă-mea şi copiii! Trăiască poponarii!

Nimeni din cele şase mii de milioane ale perversei specii homo sapiens care locuiesc azi pe Pământ nu-mi era atât de îndatorat ca ea. Dar ea credea că era invers, că eu, servitoarea ei, îi eram îndatorat. Ce formă originală de a gândi! Eroare imensă, doamnă, eroare monumentală, pe care o vom îndrepta curând, luând măsurile drastice pe care situaţia le impune: cu un suc de portocale şi banane presărate cu zahăr, cu iubire, cu devotament, cu tot sufletul şi un vârf de cianură eficace. Între timp, aşteptând apropierea zilei apoteozei celor drepţi, propun să se elimine ziua mamei şi să fie instituită ziua fiului. Altfel, ar însemna să călcăm în continuare în picioare victimele pentru a putea preamări călăii.

— Mor! Chemaţi repede o ambulanţă să mă ducă la spital — ne zorea ea.

Și se ducea la spital să petreacă un sezon de mâncare simplă, fără sare, pe care o plăteam ca și cum ar fi fost caviar din Marea Baltică.

— Mama dumneavoastră, ne pronostica un medic escroc de la Clinica Soma cu scopul de a mări în continuare nota de plată kilometrică, se va arunca de la balcon. Trebuie s-o ținem în spital sub supraveghere medicală.

— Domnule doctor, se aruncă de la balcon dacă este aici, în casa asta, care are balcon. Dar dacă este în spital, se aruncă de la etajul zece. Dumneavoastră ce preferați?

El prefera la spital și eu la fel. Ca să se arunce de la etajul zece.

— Dar, vă previn, domnule doctor, dacă nu se aruncă, factura o plătiți dumneavoastră. N-o să cheltuim inutil, pentru încă o săptămână în spital, moștenirea a douăzeci și cinci de copii și două sute cincizeci de nepoți și strănepoți.

Femeia asta care părea țicnită, cu o doagă sărită, ca și cum ar avea creierul mai cotonogit decât gleznele, în realitate era posedată de răutatea unui demon care există doar în Columbia, căci doar în Columbia am fost capabili să-i dăm un nume înjurăturii de mamă, „hijueputez". Dar, dându-i un nume, am rămas ca atunci când șoarecii au descoperit că soluția era un clopoțel pus la gâtul pisicii. Și cine să-i pună clopoțel pisicii? Între cei treizecișinuștiucâte milioane de columbo-marțieni, i-l va pune singurul om care se

roagă în adâncul inimii sale ca niciodată Columbia să nu câștige campionatul mondial de fotbal și să dispară: eu. Eu i-l voi pune și îl voi stropi înainte cu cianură, că poate bestia îl va linge.

Urciorul a mers de atâtea ori la apă, încât, în cele din urmă, s-a spart și Nebuna a născut un avorton: Marele Idiot, care acum e mărișor, de vârsta lui Cristos, cu aceeași barbă și în toată plenitudinea lui de Rendón, punând sambe care bubuie în grădină, alungând păsările și împiedicându-mă să aud Moartea venind.

— Sau acest fiu de căţea opreşte sambele astea, sau îl omor, sau mă omoară el, sau mă omor singur.

— Nu-l lua în seamă, îmi răspundea Darío, mai drogat cu marijuana ca niciodată.

— Nu eu îl iau în seamă, ci urechile mele.

Ocupată cu demenţa reproducerii, Nebuna nu a înţeles niciodată că spaţiul este finit şi că în acelaşi fel în care nu se pot pune la infinit vechituri într-un pod sau sardele într-o conservă, tot aşa nu se pot aduce la infinit copii într-o casă. Singura îmbunătăţire adusă casei noastre din cartierul Laureles a fost să i se adauge în partea din spate, luând din spaţiul grădinii, două dormitoare cu o cameră de zi între ele. Le descriu în grabă, aşa cum le-au construit: camera din fund, unde a murit Darío, cu o baie strâmtă şi cu o treaptă mai sus, la fel ca în apartamentul lui din Bogota, şi cealaltă, unde muream eu, cu altă baie strâmtă, dar la nivelul solului. De ce acest meşter incompetent, cumnat cu tati, Alfonso cu numele de familie García, dar imbecil

ca un Rendón, a făcut două băi atât de strâmte, când avea suficient teren, și de ce una la nivelul solului și cealaltă înălțată? Ar trebui mers în infern ca să-l întrebi. Așa le-a făcut și așa au rămas, fără să intervină cineva, pentru că tati (cel cu ideea de a mări casa) era extrem de ocupat la Bogota, mânuind subtilele fire, o pânză de păianjen lipicioasă, ale economiei țării sale marțiene.

În camera lui Darío se afla un pat, un șifonier și un birou: șifonierul era plin de hainele lui Carlos, cel de-al cincilea fiu și al patrulea frate al meu, care trăia pierdut în munți cu o iubire aparținând sexului tare, iar biroul era plin până la refuz de medicamente, medicamente scumpe pentru sida, care sunt bune într-adevăr, dar sunt bune pentru a-i salva pe specialiștii în sida de foame. În camera mea se afla un pat ieftin, și asta era totul. Din bibliotecă am adus fotoliul bunicii (fotoliul unde se așeza bunica în ultimii săi ani, așteptând să moară) și un scaun pe care să-mi pun hainele. În ceea ce privește camera de lucru de la mijloc, acolo nu era nimic, era goală ca sufletul meu.

Cum, atât de săraci erați încât nu aveați mobilă? Nu, suntem asceți. Mai mult, de ani de zile nu mâncăm, iar rufele, pe care le spală mașina, le calcă vântul care le usucă. Vesela rămânea murdară zile în șir, pentru că Nebuna o lăsa să se strângă, pentru a economisi apa și electricitatea, până când se umplea o enormă mașină de spălat vase și abia atunci îi dădea drumul. Și de unde se aduna atâta veselă murdară, dacă nu mâncați?

Iată o aparentă contradicţie: Nebuna era specialistă în a murdări vasele chiar şi fără să mănânce, într-atât de mare era vocaţia ei pentru haos.

— Ce o să mănânce viermii lui Dumnezeu când o să murim? o întrebam eu când încă mai vorbeam cu ea, slab ca un fachir sau ca întruchiparea perfectă a unui bolnav de sida.

Suntem, cum s-ar zice, precursorii, în Medellín şi în Columbia, ai hainelor necălcate şi ai foamei universale. Într-o bună zi, o să ne dea şi o diplomă.

Astăzi nu răsună sambele, avortonul bărbos e ocupat cu altceva. Şi când te gândeşti că eu am fost acela care i-a ales numele când s-a născut, cel mai spaniol nume, cel mai sonor, cel mai frumos, copleşitor ca „Forţa destinului" al vechiului meu prieten şi partener de conversaţie la cafea, ducele de Rivas*! De ce nu i-oi fi pus eu numele de Cristosnebunul** în semn de omagiu pentru furiosul care a alungat cu biciul negustorii din templu, pentru dezechilibratul care plătea pe cei care soseau la lucru devreme la fel cum îi plătea pe cei care soseau târziu şi mai ales pentru imbecilul care, întorcând şi celălalt obraz, a abolit dintr-o lovitură legea talionului şi a instaurat impunitatea pe suprafaţa pământului. Cristosnebunul Rendón Rendón ar

---

* Autorul se referă, autoironic, la Ángel de Saavedra, duque de Rivas (1791–1865), poet şi dramaturg spaniol. *Don Álvaro sau forţa destinului* este una din cele mai cunoscute piese de teatru ale lui.

** În original, Cristoloco, o manieră jignitoare a autorului (care este ateu) de a-l numi pe Isus Cristos.

fi trebuit să se cheme. Acum avea exact aceeași vârstă ca nazarineanul, când s-a pornit să spună și să facă tot felul de ticăloșii, și aceeași barbă neagră, deasă, stupidă, barbă de hippy. Le dăduse o pauză sambelor și era conectat, prin fund, în liniște, la Internetul acela, despre care Darío a început să-mi povestească, în treacăt, lucruri incredibile. Că i-au trimis prietenii din Bogota, când au aflat că era atât de bolnav, un compact disc prin Internet sau cyberspațiu. Un compact disc? Sau eu nu eram informat despre ultimele progrese ale științei, sau sida îi tulbura lui Darío judecata.

— Nu știam că se pot trimite lucruri compacte pe internet, am zis. Dacă e așa, spune-i Marelui Idiot să ne trimită prin această invenție minunată doi băieți dezbrăcați, ca să ne înveselească seara!

Că ni-i va trimite, dar ceea ce a venit a fost o ploaie torențială, o răpăială bruscă, zeflemitoare, care m-a făcut să alerg dintr-un loc în altul ca să strâng cearceafuri, bănci, mese, hamace, Darii, farfurii și, mai ales, marijuana, care udă nu mai e bună și trebuie s-o pui să se usuce: câteva zile de post pe care fratele meu nu îl va putea suporta. Nici nu am terminat bine de strâns cortul, că s-a înseninat și Darío a auzit din nou pasărea.

— E acolo, e acolo! îmi spunea în timp ce eu instalam din nou hamacul și pe el în hamac.

I se părea că aude în frunzișul mangotierului un fâlfâit de aripi confuz și furios: că era pasărea Gruah luptând împotriva unui vierme informatic din cyberspațiu. S-a terminat, m-am gândit, sida îi afectează

mintea, a început deja să aibă vedenii. Şi iată că aud deodată acel „Gruah, Gruah" în spatele meu, când aşezam pe o măsuţă nişte farfurii: era Darío care se ridicase din hamac şi îi răspundea păsării în limba turco-cipriotă.

Cu obsesia acelei păsări enigmatice şi stridente, care nu se lăsa văzută şi care îi vorbea într-un fel de limbă uralo-altaică, Darío a trăit ultimele zile aproape liniştite pe care le-am avut: apoi sulfaguanidina nu a mai avut efect, diareea i s-a declanşat din nou şi răgazul pe care Moartea ni-l dăduse s-a terminat. În ospiciul-infern prezidat de Nebună a explodat nebunia generală.

Eu cred că sunt capabil să fac faţă unei furtuni, să injectez cianură şi să lupt cu sida, dar nu şi cu sida şi cu Nebuna la un loc. Această combinaţie nu o poate controla, cum se spune în Columbia, nici „El Putas"*. „El Putas" ar fi capabil, eu nu sunt. Dar „El Putas" nu există şi, dacă nu e aşa, să vină s-o dovedească aici, la noi acasă. Coboram şi urcam, coboram şi urcam pe acea scară abruptă din spate despre care v-am vorbit, unde, uneori jos, alteori sus, Moartea se instala ca să se prăpădească de râs văzându-mă coborând cu cearceafurile murdare pe care le spălam la maşină, pe care le întindeam să se usuce la soare şi pe care le urcam iarăşi, pentru ca diareea de neoprit a fratelui meu să le murdărească din nou. Şi Papa ăsta, care este atât de

* În limbajul popular columbian: Diavolul.

bun, atât de util, atât de sfânt, unde o fi de nu vine să mă ajute? Și îl blestemam pe acest trântor impostor împreună cu mama lui. Hohotele de râs ale Morții, în ciuda timpului care a trecut, încă îmi răsună în cele trei oscioare din urechea medie: ciocanul, nicovala și scărița.

— Nu ai vrea să mănânci un pic de pește? îl întrebam pe Darío, care de trei zile și trei nopți avea diaree, fără să doarmă sau să mănânce ceva.

Îmi spunea că da, abia dând din cap vlăguit, și eu, fără să mai pierd nici măcar o secundă, coboram în goană scara să-i pregătesc peștele pe care îl cumpărasem în ajun și pe care îl lăsasem de dimineață să se decongeleze în chiuveta din bucătărie, sperând că poate Darío va voi să mănânce. Dar nu mai era, dispăruse.

— Unde e peștele pe care l-am lăsat aici? strigam de jos disperat, ca un nebun.

— Eu l-am luat de pe masă, răspundea de sus Nebuna. Este în frigider.

Și, într-adevăr, era acolo, transformat în piatră, într-un mamut din era glaciară. Fără s-o fi observat, Nebuna coborâse în bucătărie și băgase peștele în congelator.

— Și cine te-a rugat să-l pui acolo? strigam eu, în culmea furiei, blestemata de sus.

— L-am pus ca să nu se strice, răspundea sfânta. Nu știu ce se va alege de casa asta când eu n-oi mai fi!

Nebuna era mai periculoasă decât sida. Nenumăratele ei tentacule de haos se întindeau până în cele mai ascunse colțuri ale casei, precum caracatița lui

Victor Hugo din „Oamenii mării". Era întruchiparea vie a legilor lui Murphy: la noi în casă, totul putea să iasă rău doar pentru că se afla acolo ea, prezența ei incontrolabilă. Astfel, aceeași mână incapabilă să se întindă pentru a stinge o veioză băga acum grijulie peștele în congelator. Mâna ei era o copită. Îndată ce voi termina această rememorare de nefericiri, cu acordul teologilor Toma d'Aquino și Duns Scotto și al filosofului Kant, o să scriu un tratat de teologie inspirat de ea: „Critica Răutății Pure". Nebuna era tăișul unui cuțit, negreala negrului, ochiul uraganului, întruparea Diavolului-Dumnezeu, complotând cu Marele Idiot pentru a-l omorî pe fratele meu. Și dacă nu era ea care să bage filosoficul pește în congelator, mi l-ar fi mâncat avortonul, că, de atâtea exerciții, ridicând greutăți, era mereu flămând. Și de ce ridica greutăți Cristosnebunul? Ca să mă poată bate pe mine? Numai să îndrăznească. Acest blând supus al dumneavoastră avea pregătită o bară de fier care să-i îndrepte voinicului intențiile lui contorsionate, dacă ar fi dorit să le pună în aplicare.

Orice încercare a noastră de a face ordine, curățenie, mâncare, de a impune norme de minimă civilizație în acea casă, care nu era a ei, ci era a tuturor, cu tentaculele ei de haos, cu spiritul ei anarhic, cu geniul ei diavolesc, Nebuna o boicota. Făceam ordine? Ea făcea dezordine. Făceam curățenie? Ea murdărea la loc. Găteam? Mânca. Și dacă reușeam să angajăm o servitoare, o dădea afară, ce nevoie avea de servitoare,

dacă avea un soț și copii? Nu făcea nimic și nu lăsa nici pe alții să facă, nu tăia copacii, nici nu împrumuta securea altora.

Și după toate răutățile, mai făcea și pe sfânta. Că dacă ar fi să-și evalueze felul de a fi în această viață, pe o scală de maximum cinci, care este utilizată în Columbia, ea și-ar acorda un cinci admirativ. Evaluatorul dându-și singur note, judecătorul judecându-se singur! S-a mai văzut o asemenea neruşinare? Minus cinci, sub zero, i-aș da eu, ca să-i înghețe fundul.

Și pleca apoi la biserică să se împărtășească. Dar deoarece era atât de ocupată cu treburile casei și cu educația atâtor copii, voia să se împărtășească prima (fără să se mai spovedească, desigur, ce nevoie ar mai fi fost?), și așa îi cerea preotului în timpul introitului, adică rugăciunea de început a slujbei la catolici, când încă mai era cel puțin o jumătate de oră până la comuniune, să i se dea împărtășania repede, că ea nu avea timp de pierdut la liturghie. Și deoarece preoții, desigur, refuzau, zăpăcita pleca strigându-le din ușă: „Preoți poponari!" Unii erau poponari, așa cum avea ea și acasă, și la loc de mare cinste. Ce voia sfânta? Ca preoții să fie la fel de prolifici ca ea? Dacă cu atâția preoți poponari nu mai încăpem, ce s-ar întâmpla cu preoți reproducători?

După cinci băieți, unul după altul, Nebunei i-a intrat în cap că trebuia să ajungă la numărul celor doisprezece apostoli. Al șaselea copil a fost o fată, Glorita, întrerupând astfel fluxul care promitea să facă din tati ceea ce,

în vechea Spanie, numeau un hidalgo de bragueta*. Dacă în loc de cinci băieți ar fi avut cinci fete, și-ar fi propus să ajungă la cele unsprezece mii de fecioare**! Să aibă câți copii dorea, spuneam eu, primul născut, cu condiția ca gloata revărsată să asculte de mine. Ah, dacă lumea ar fi după cum dictează legea! Dar nu, într-un matriarhat, regina mamă, albina matcă trece legea prin șlițul pantalonilor. Și, consecventă cu ea însăși, creatoarea de dezordine, Nebuna haosului, a boicotat toate încercările pe care le-am făcut pentru a-i împiedica pe frații mei, copiii ei, să calce în picioare cel mai sfânt drept care a existat de când lumea este lume, dreptul primului născut, consfințit într-o carte atât de veche, atât de înțeleaptă, atât de incestuoasă precum Biblia. Și cei nu mai știu câți frați ai mei, băieți și fete, cu acordul ei, au vrut să treacă peste mine. Peste mine? Niciodată! „Doar peste cadavrul meu", cum spune Julio Jaramillo în cântecul lui. Și în casă au izbucnit nenumărate războaie intestine, încât ar fi nevoie de un Titus Livius să le povestească, din care mi-au rămas pentru restul vieții trei dinți sparți, dar a căror victimă a fost și ea, toleranta, desfrânata regină nebună, Nebuna anarhică, născătoarea, pentru că i-am retras respectul și obediența mea. Vrea lapte, madona? Atunci, să mulgă vaca! Dacă din

---

* Titlu nobiliar obținut fără alt merit decât acela de a fi adus pe lume șapte băieți (*bragueta*, în sp.: șliț, prohab).

** Aluzie la legenda Sfintei Ursula și cele unsprezece mii de fecioare (care se pare că au fost unsprezece), martirizate de păgâni pentru că nu au consimțit să-și încalce jurământul de castitate față de Cristos.

cauza ei pe mine liota de frați nu mă asculta, nici eu nu o ascultam pe ea. Viața este hărmălaie, harababură; doar liniștea neantului este perfectă. Vai de cel care contribuie la haosul acestei lumi, sporindu-l, pentru că în el va pieri! Și nu o spun eu, un sărman diavol: mi l-a spus azi-noapte Profetul.

Dinții ciobiți îi datorez unui pahar din care beam un suc când Darío m-a lovit cu piciorul: lovitura a spart paharul și paharul a spart sărmanii mei dinți. La naiba! Oriunde ai fi, frate, în cercul celor mânioși* sau în oricare altul în care ai fost repartizat în infern, de aici de unde sunt, te iert. În fiecare zi, îmi amintesc de trei ori de tine: când mănânc, fără ca dificultatea de a mesteca să micşoreze cu nimic dragostea pe care ți-o port. Că doar există mixerele! În plus, într-un tratat de teologie de magnitudinea acestuia pe care-l scriu, nu o să fac acum scandal pentru trei dinți. Nici chiar dacă ar fi fost doi ochi!

Pentru a-și încununa cu succes activitatea reproducătoare, Fecioara Maria l-a conceput pe Cristosnebunul și a adus pe lume un avorton: Marele Idiot, de atâtea ori menționat aici, geniul cyberspațiului. De ce, nesăbuito, nu l-ai vândut unui circ când l-ai văzut, toanto! Direct acolo trebuia să te duci, fără întârziere. Ți-ai găsit! Nebuna, care nu era un om rațional, și puțina minte pe care o avea, dacă o avea, era dezaxată, păcătuia de două ori, prin faptă și prin omisiune. În plus,

---

* Referire la cercurile *Infernului* lui Dante.

femeile au tendința de a păstra ceea ce le iese prin vagin. Și jos Spania, țară îngenuncheată de conțopiști, masă de ignoranți, care ai fost în stare să strigi cândva: „Trăiască lanțurile*!"

Cu un an înainte de a veni după Darío, Moartea, extinctor de dușmănii și iubiri, a venit după tati și, într-o lună, l-a luat cu ea. O lună i-a tot dat târcoale cu trena ei galinacee, cu cortegiul ei de preoți, de medici și corbi pe care eu îi tot alungam.

— Ce? o apostrofam eu, nu poți trăi singură și trebuie să umbli mereu însoțită de acest alai de paraziți? Ești la fel ca prietenul meu Manolo Dueñas, care, oriunde merge, merge cu suita. Sau ca preotul Papă. Învață de la mine, lașo, că eu îmi ajung mie însumi.

Și singur, fără ajutoare, fără computer sau internet, îndată ce termin această mică lucrare de teologie, mă voi ocupa de impunătorul „Inventar detaliat al morților", morții mei, inventar complet pe care, bineînțeles, îl prezidezi tu, doamnă Moarte, mereu vie, miloasă, vicleană, ticăloasă. Fii binevenită în această casă, casa mea, casa ta, din cartierul Laureles, orașul Medellín, departamentul Antioquia, țara Columbia, care este paradisul, dar un paradis într-un infern a cărui ușă ți-a deschis-o larg într-o zi, sau mai bine-zis într-o noapte, fratele meu Silvio: noaptea în care s-a sinucis cu un glonț în cap. Apoi îl urmăm toți, unul câte

---

* *Vivan las cadenas* („Trăiască lanțurile"), strigăt cu care adepții absolutismului spaniol l-au întâmpinat în 1814 pe regele Ferdinand al VII-lea la întoarcerea din exil.

unul, asemenea oilor care cad în prăpastie luându-se una după alta, cel puţin aşa se spune, deşi eu, dacă e să spun adevărul, oricât am umblat, trăit şi văzut, oile căzând încă nu le-am văzut.

Douăzeci şi cinci de ani avea Silvio, cel de-al treilea frate al meu, când s-a sinucis. De ce s-a sinucis? Domnule, nu ştiu, eu nu eram acolo în clipa aceea, ca Zola, să citesc ce avea el în cap. Eu sunt romancier de persoana întâi şi, în plus, nu eram în ţară, mă aflam cel mai departe posibil de Columbia, de acest orizont pe care l-am părăsit în urmă cu secole, când am abandonat paradisul. S-a sinucis pentru că da, pentru că nu, pentru că era viu, uite-aşa. Niciodată nu am mai vorbit despre el şi, dacă eu îl menţionez acum, domnule doctor, o fac luat cu vorba. Eu aici întins pe divanul dumneavoastră şi dumneavoastră ascultând, facturând onorariul cu aparatul de marcat, ca la taxi. Eu sunt cel care vorbeşte şi dumneavoastră cel care îmi ia banii pentru că ascultă cum mă vindec singur. Ascultaţi deci ceea ce o să vă povestesc şi luaţi-vă banii: în timp ce tati agoniza în camera lui, Nebuna, tolănită într-un fotoliu-pat din bibliotecă în faţa televizorului, se uita la telenovele. Numărând şi cei cinci ani cât au fost logodiţi, au trăit împreună şaizeci, din care, în ultimii douăzeci, pe puţin, tatăl meu a fost servitoarea ei: nici măcar un pahar de apă nu i-aţi dus, doamnă Nebună, în timpul acelei luni interminabile în care l-am văzut agonizând.

Este foarte ușor, domnule doctor, să fii nebun și să nu-ți pese de ceilalți. Și dacă nu mă credeți, uitați-mă pe mine aici și acum, vorbind, trăncănind, abuzând și dumneavoastră ascultând. Pentru că eu cred în puterea eliberatoare a cuvântului. Dar cred și în puterea lui de distrugere, căci așa cum există cuvinte eliberatoare, la fel există și cuvinte distrugătoare, cuvinte pe care eu le-aș numi iremediabile, pentru că, deși ar părea că zboară, odată pronunțate nu mai există salvare, așa cum nu mai este atunci când îi bagi unuia un cuțit în inimă ca să-i găsești centrul sufletului. De exemplu, ce cuvânt? De exemplu, domnule doctor, acea trimitere la mama-târfă cu un hijueputa, pe care ni-l dăruia Nebuna, atât de maternal, atât de dulce, atât de tandru, că dumneavoastră nici nu vă închipuiți că uneori cuvintele, deși puternice, se împotmolesc în semantica lor ca în noroiul unei bălți și nu pot exprima multiplele nuanțe ale unui peisaj, nici să surprindă acel du-te-vino al vântului. Nu v-o trimit, domnule doctor, ca pacientă pe Nebuna bumerangului, pentru că vă va înnebuni, așa cum l-a înnebunit și pe doctorul Botero. Nu există psihiatru care să-i facă față. Toți devin nervoși, își pierd echilibrul mintal, se tăvălesc pe jos, se întind pe divan să vorbească și rolurile se schimbă. Pe doctorul Pedro Justo Botero Restrepo Restrepo Botero, un locuitor din Antioquia get-beget, solid ca un stejar la pătrat, discipol al unui discipol al lui Freud și al soției lui Jung, specialist în traumele celui de-al Doilea Război Mondial și ale Primului

Război Columbian contra Traficului de Droguri (călit, cum se spune, în o mie de bătălii împotriva a o mie de pacienți), eu l-am văzut, l-am văzut cu ochii mei, smulgându-și părul din cap și dându-și jos diploma de pe perete din cauza Nebunei. Sănătate mintală în fața Nebunei? Dați-mi voie, domnule doctor, să râd. Ha! Fierul, cât de fier este, are și el punctul său de topire, iar continentele se mișcă și ele.

Cu trecerea timpului nu a rămas medic în Medellín care să-i mai răspundă la telefon. Îi suna la miezul nopții acasă ca să-i întrebe:

— Domnule doctor, mi-ați spus să iau moduretic tablete cu apă, înainte de masă. Nu aș putea să-l iau după, cu sucul meu de portocale?

Avea această obsesie cu portocalele de când tati cumpărase Cascada, o fermă care nu producea decât aceste fructe odioase, și deșteptei i-a intrat atunci în cap că trebuia să ne autofinanțăm și „să facem economii" mâncând portocale la micul dejun, prânz și cină.

— Portocalele nu au colesterol! spunea, și punct, cuvântul lui Dumnezeu.

Saci după saci de portocale aduceau de la ferma Cascada la Medellín, ca să putrezească în spatele casei.

— Și de ce nu le vindeați?

— Vai, domnule doctor, nu fiți naiv, cui să le vinzi? În țara asta nimeni nu cumpără, toți fură. Și ca un sărac să accepte să-i faci cadou niște portocale, trebuie să i le duci acasă, iar în timp ce tu descarci din mașină portocalele, alt sărac din magherniță îți fură mașina.

Să lăsăm mai bine lucrurile așa. Să putrezească blestematele de portocale!

Astăzi eu concep infernul ca un regim monocord, cu aceste citrici infame, fără melodie, fără armonie, fără colorit orchestral, searbăd ca un oboi predicând în deșert cu un behăit de oaie. Și îmi imaginez paradisul ca niște jumări de porc prăjite în grăsimea proprie, sfârâind de furie și pline de colesterol care să-mi formeze un cheag care să-mi blocheze arterele și să-mi paralizeze inima.

— Și dacă ea era atât de bolnavă și tatăl dumneavoastră atât de sănătos, de ce sănătosul a murit și bolnava a supraviețuit?

— Pentru că bătrânelor blestemate din Antioquia, domnule doctor, le-a fost dat, tuturor, să-și înmormânteze soțul. Pe tati, nevasta lui l-a înmormântat de viu. Din economie în economie, l-a subminat până într-atât, încât, în cele din urmă, a sfârșit prin a omorî un cadavru. Știți cu ce trăia la sfârșitul vieții lui fachirul? Cu fumul țigărilor Pielroja, iar ea voia să i le ia și pe astea. Că țigara producea cancer la plămân, zicea. Minciună! Tati a murit cu plămânii curați, am văzut radiografiile. La fel de curați ca și sufletul lui.

„A economisi" era verbul favorit al Nebunei, pentru că femeia asta, darnică în copii, în toate celelalte era o avară, de o avariție marca Rendón. De aceea, în afară de soțul ei, nici o altă servitoare nu stătea prea mult timp la noi.

— Stinge focul, fetiţo, îi striga de sus, îmi încălzeşti o cafea la căldura pe care o mai păstrează plita.

Practica toate subtilităţile ipocrite pentru a porunci. De exemplu, nu spunea „Încălzeşte-mi o cafea", ci „Îmi încălzeşti o cafea", care suna mai puţin poruncitor. Şi acest „fetiţo"? Vai, ce iubitoare! Mincinoasa! Le urai! Le urai la fel de mult cât te urau ele pe tine. Acest fel insidios de a da ordine le întorcea stomacul pe dos servitoarelor, iar eu simţeam că îmi plesneşte fierea.

— E cineva pe-aici? striga. Trebuie scos gunoiul, ca s-a auzit clopotul.

„Clopotul" era clopoţelul maşinii de gunoi; „gunoiul" erau sacii noştri de portocale putrede pe care trebuia să-i scoatem la stradă şi „cineva" era cel care trecea prin raza ei de acţiune. Inutil să mai spun că, dacă treceam eu, „cineva" se transforma în urechile mele în „nu e nimeni".

Era fiica tatălui ei, bunicul meu care economisea benzina astfel: ajungând la panta din El Poblado, stingea motorul maşinii, un Hudson 1946, şi cu viteza pe care o avea din Envigado, plus forţa de gravitaţie, voia să ajungă până în centru, în Medellín, trecând prin vreo treizeci de intersecţii într-un trafic intens de pietoni şi maşini. Îi ieşea înainte un pieton? Rău pentru el. Nu frâna nici pentru El Putas, despre care am povestit deja cine e. Şi într-o zi a lovit doi zidari şi o călugăriţă. Călugăriţa a rămas cu oasele rupte, zidarii, nu ştiu. Viteza reziduală a maşinii bunicului devenise căldura reziduală a plitei Nebunei.

— Şi de ce era familia asta aşa de avară?

— De cinstită, domnule doctor. Dacă am fi furat de la guvern, ca Samper*, nu ar fi trebuit să ne punem pe atâta economisire. Ah, nu, scuze, hoţul nu a fost Samper, a fost López, López Michelsen**, care s-a specializat în Mexic: un liberal iacobin cu faţa ca un fund care susţinea că dreptul nu este divin, ci că emana din societate ca un izvor din pământ şi că nu trebuia să crezi în existenţa lui Dumnezeu.

— Şi dacă Dumnezeu nu există, atunci pe el cine l-a făcut? întreba Nebuna, cârtitoare.

— L-a făcut un amestec de hazard cu semen şi bale, îi răspundeam eu furios.

— Cu tine nu se poate sta de vorbă! observa ea.

— Nu! îi confirmam eu, ex-fiul ei care anulase în discuţiile cu ea subiectul teologic şi care a anulat apoi toate celelalte subiecte, ajungând astfel la tăcerea perfectă.

Dacă eu i-aş fi spus bunicii mele că Dumnezeu nu există, ar fi început să se roage pentru mine. Dar Nebuna mă contrazicea. Of, Doamne, ce nu am făcut pentru a lumina acest suflet uscat, pentru a aduce în întunericul creierului ei încăpăţânat câteva raze de lumină!

Şi dacă „a economisi" era verbul ei preferat, marea ei propoziţie era: „Oameni sunt răi". Şi ea ce era?

---

* Ernesto Samper, preşedinte al Columbiei între 1994 şi 1998.

** Alfonso López Michelsen, preşedinte al Columbiei între 1974 şi 1978.

O iepuroaică, sau ce? Deşi prin forma ei de a prolifera s-ar spune ca da, după urechi şi cele patru extremităţi s-ar spune că nu. Şi, consecventă cu propoziţia ei, nu era prietenă cu nimeni. Prietene nu avea, medicii fugeau de ea, servitoarele o urau, preoţii o detestau, în afara casei nimeni nu o iubea şi, înăuntru, Dumnezeu ştie.

De cincisprezece zile se uita tot timpul la televizor, în vreme ce tati murea, şi, văzând-o, nu puteam să cred aşa ceva.

— La ce te uiţi? am întrebat-o.

— O telenovelă foarte bună cu o femeie foarte rea.

— Rea eşti tu! i-am spus, şi astea au fost ultimele cuvinte pe care i le-am adresat, pentru că de atunci nu i-am mai vorbit niciodată.

Şi m-am dus şi i-am închis aparatul acela infect. De data aceasta nu mi-a mai spus obişnuitul „hijueputa" şi nici nu a mai poruncit nimănui să se ducă să i-l aprindă din nou; cred că în sfârşit şi-a dat seama în tărtăcuţa ei goală că soţul, adică servitoarea ei, era pe ducă. Eu nu sunt romancier la persoana a treia şi prin urmare nu ştiu ce cred personajele mele, dar de data aceasta, prin excepţie, vă pot spune la ce s-a gândit ticăloasa cu telenovelele: „Şi acum, pe care din cei care rămân să îl transform în servitoarea mea?" La asta s-a gândit Nebuna în sufleţelul ei negru, şi Dumnezeu să mă contrazică dacă nu e aşa.

Cele cincisprezece zile care au urmat s-au scurs în linişte, într-un du-te-vino mâhnit de fii, nurori, gineri şi nepoţi. Unii veneau, alţii plecau: Aníbal, Manuel

și Gloria cu familiile lor; Darío venise de la Bogotá; Marta venise de la Cali; Carlos venise din munți, făcând o pauză în iubirea lui; și eu, venind din țara în care trăiesc, aia cu mintea de nepătruns și intenții absconse. Ah, era să uit în această enumerare grăbită a marii familii ceea ce era mai important: cei doi piloni fără de care s-ar fi prăbușit casa, Nebuna și avortonul ei, Marele Idiot, care, de la o zi la alta, în timp ce tati murea, punea stăpânire pe ea: pe o cameră, pe alta, pe cealaltă, pe etaj, pe acoperiș, pe pian, pe televizor, întrând cu cizmele și profanând, cu picioarele lui enorme și mintea lui obtuză, până și sfânta voință a morților.

Când m-am întors din țara deja menționată, ca să fiu lângă tati în ultimele lui zile, mi-a fost imposibil să mai vorbesc cu el: îl invadase o spaimă fără margini, o tristețe de dimensiunea morții care îl reducea la tăcere. Părea viu, dar era mort, i se stinsese luminița pe care o menținuse mereu aprinsă, speranța. Dar speranța în ce? Ce aștepta? Este lucrul pe care nu-l știu pentru că nu a avut niciodată ambiții, nici în politică, nici de îmbogățire, nici de nimic. Poate doar speranța de a se întoarce la ferma Cascada, la care nu mai fusese de mulți ani, de teamă să nu fie răpit și sechestrat de gherilă și aceasta să ceară apoi jeepul ca plată pentru recuperarea cadavrului său. Poate. Sau poate, simpla, mizerabila speranță de a mai putea citi încă o zi în „El Columbiano" anunțurile despre cei care muriseră cu o zi în urmă. Poate. Există o vârstă în ciclul vital al lui

homo sapiens când regele creației începe să se scoale devreme, când nici nu se crapă bine de ziuă, ia ziarul tocmai strecurat pe sub ușă și îl deschide avid să vadă cine a mai murit. Doamne, când cineva ajunge la asta, el este cel care a murit.

Ultima oară când am vorbit cu tati a fost cu câteva luni înainte de moartea sa, în ajunul uneia din acele inutile plecări ale mele care, din cauza unuia sau altuia dintre morți, se terminau întotdeauna cu întoarcerea mea acasă. Ca de atâtea alte ori, ne-am așezat pe balcon să stăm de vorbă. În acel balcon (căreia Nebuna îi spunea „verandă") pe care tati îl închisese cu sticlă, adaptându-l pentru o a doua bibliotecă și unde citea de obicei (atunci când exigențele Nebunei îi permiteau această plăcere), și, în timp ce citea, ca un paznic din turnul lui de pază, supraveghea cu coada ochiului mișcările din stradă și plantele din fața casei, care oricum erau asigurate printr-o rețea electrică subterană, conectată la rădăcini (sistem inventat de noi), ca să nu cumva să ni le fure vreun trecător pierde-vară, dat fiind că trăiam în țara lui Cacus*, unde ți se fură casa întreagă cu toate etajele, cu acoperișul și cu instalațiile sanitare cu tot și unde sunt capabili să-i fure lui Caron barca și lui Cristos crucea și hoțului din Bagdad** șosetele murdare. Acolo, instalați în acel foișor de unde

---

* În mitologia romană, hoț faimos, fiul lui Vucan. Simbolizează hoția și pe cei mai îndemânatici hoți.

** Aluzie la celebrul film *Hoțul din Bagdad* (1940), pentru care au fost decernate patru premii Oscar.

dominam Columbia şi mizeriile ei, stăteam de vorbă ore întregi despre sărmana noastră patrie, de patria noastră extenuată care ni se scurgea printre degete odată cu vărsările de sânge şi fluxurile de petrol, prăduită de funcţionari, mituită de traficanţii de droguri, dinamitată de gherilă şi, ca şi cum toate acestea ar fi puţin, devastată de flagelul poeţilor care au venit peste noi cu milioanele, cu trilioanele, asemenea invaziei lăcustelor în Egiptul biblic. Dar ultima oară când am stat de vorbă, a schimbat tema.

— Ce se va întâmpla după moartea mea, fiule? m-a întrebat.

— Nimic, tati, i-am răspuns. Nu suntem altceva decât nişte amintiri pe care le mănâncă viermii. Când tu o să mori, vei continua să trăieşti în mine, pentru că eu te iubesc, în amintirea mea dureroasă, şi apoi, când şi eu la rândul meu o să mor, vei dispărea pentru totdeauna.

— Şi Dumnezeu?

— Nu există. Şi dacă nu crezi, uită-te în jur, peste tot durere, groază, oamenii şi animalele ucigându-se unii pe alţii. Cum să existe acest nenorocit?

În afară de ţigările Pielroja şi câteodată o supă cu ou pe care şi-o prepara singur, tati a trăit ultimii săi ani practic din ştiri: mai întâi, cele din „El Columbiano", citite la lumina zorilor, apoi cele de la radio şi televizor, care rămâneau zi şi noapte aprinse. Cele două aparate blestemate bubuiau cu volumul la maximum, făcând să vibreze geamurile şi spărgând timpanele, pentru că,

dependent de drogul tragediilor, nu mai auzea bine, devenise din ce în ce mai surd, refuzând însă să-și pună în urechi un aparat auditiv.

— Ş̦ş̦ş̦t, lăsați-mă să ascult! spunea mereu.

Și asculta. Că au numit pe nu știu cine de nu știu cât timp. Că, mai nou, Cutare a complotat cu Cutăriță și Cutărescu cu Icsulescu. Că președintele a lansat un avertisment. Că înaltul funcționar a declarat. Că ministrul de lucrări publice a lucrat. Ah, și că Fabito Puyo, fiul lui Gilmíller, protejatul președintelui și favoritul unui ex-președinte, a fugit cu o mie de milioane ale firmei Empresas Varias, lăsând-o în faliment și lăsând pe deasupra și Columbia fără apă și electricitate, pentru că le vânduse Venezuelei, băgând în buzunar banii și chiar și soarele de azi, că l-au văzut în Germania cheltuind sacii de bani cu târfele și mituind Interpolul. Ah, și că doamna Cutărescu aspiră la primăria din Manizales și doamna Icsulescu, la guvernarea departamentului El Valle și că sondajele spun că vor fi alese. Pentru că dezinformații trebuie să știe că, după cele șapte plăgi ale Egiptului, în Columbia au intrat în arenă femeile. Nemulțumite să umple lumea de copii și de grămezile de scutece pline de rahat, s-au apucat să ne ia aceste târfe nenorocite și nenorocitele de posturi, pe care cu atâtea eforturi uriașe le-am smuls spaniolilor în urmă cu două sute de ani, cu maceta și cu sânge, cu sudoare și lacrimi. Că adică dacă noi urinam în picioare și ele așezate, aveau și ele dreptul de a aspira. Trăgeau apa, își trăgeau în sus chiloții, ieșeau din baie și hai să prădăm

ce mai rămăsese din treburile publice, la fel ca orice funcționar cu puță. Inepte, ignorante, lingușitoare, aceste parvenite escaladau ierarhia birocratică asemenea gândacilor urcând pe pereți. Deja sus, o anume Emma*, o obraznică foarte agitată, ajunsă ministru, aspira acum la președinție. Un vagin la putere? Nu-mi venea să cred.

— La dracu'! S-a terminat cu Columbia! decretam eu.

Da' de unde, Columbia nu se termină! Azi o vedem roasă de râia semidocților din instituții, măcinată de cancerul clientelismului, distrusă de poftele conservatorismului, ale liberalismului, ale catolicismului, muribundă, vlăguită, și mâine o vezi că se ridică din patul unde agonizează, dă pe gât o sticlă de alcool și, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, îi dă înainte din nou cu destrăbălarea, cu măcelul, cu hărmălaia! Columbia, Columbina, Columbita, porumbițo: nu-i așa că n-o să mă uiți când o să mor?

— Șșșt! mă oprea radioascultătorul.

Asculta o trecere în revistă, un bilanț al mârșăviilor din Congres în anul care a trecut.

— Începând de anul acesta totul se prescrie, mă informă el. Și-au făcut singuri Legea prescripției, e peștera lui Ali Baba.

---

* Aluzie la María Emma Mejía, ministru al educației (1995–1996) și ministru de externe (1996–1998) în Columbia.

În amintirea mea, persistă limpede venerabila lui imagine acolo, în scaunul lui din balcon, lângă radio, ascultând josniciile din Congres.

— Nu mai asculta atâtea ştiri, atâtea infamii, că îţi otrăveşti sufletul, îl sfătuiam eu.

Ţi-ai găsit! El le asculta aşa cum cineva ascultă un meci de fotbal, cu spirit sportiv. Şi-a păstrat până la sfârşit optimismul, credinţa în viaţă, buna dispoziţie. A fost un sfânt. Douăzeci şi trei de copii a însămânţat într-o singură femeie, într-o veselie, fără să se gândească prea mult, şi a murit lăsându-ne o casă în cartierul Laureles, trei văcuţe pe o bucăţică de pământ şi, în suflet, o amintire dezolantă.

Ah, şi ne-a mai lăsat, de asemenea, cinstea, care e bună pentru ce sunt bune ţâţele la bărbaţi. Cinstea nu dă lapte. Lapte dă un post public bun de muls. Tati: am trăit şi murit în eroare, am fost curaţi, puri, cinstiţi. Premiul ne aşteaptă în cer. Va consta în a-i asculta pe heruvimi cântând la harfă. Ţie să-ţi cânte melodia ta preferată; el pasillo* „Tierra labrantía". Mie, „Marea cantată a lui Satana".

Fiule: Fă tot ce poţi ca să fii numit şi valorifică-ţi postul. Nimic să nu treacă sub semnătura ta fără să-ţi primeşti mita, că lumea este a celor vii şi cerul al celor proşti săraci cu duhul. Nu da fără să ţi se dea şi,

---

* Gen muzical şi dans folcloric în Columbia, considerat un adevărat simbol naţional. *Tierra labrantía* („Pământ arabil") este un *pasillo* foarte cunoscut, compus de Carlos Vieco Ortiz (1900–1973), muzician născut în Medellín.

dacă nu-ți dau, să aștepte, că graba e a lor: ei au furnalele pornite și nu pot aștepta, tu, da, tu ai salariu. Întreprinderi? Culturi agricole? Locuri de muncă pentru șomeri? Să le deschidă ei, să le cultive ei, să le dea de lucru ei, că ei sunt exploatatorii: tu, nu, tu ești un sfânt. Și ține cont că funcționarul care părăsește postul nu mai este, a fost. De aceea se spune „ex-ministrul", „ex-președintele", cu acel ex-vrednic de milă. În acel ex- constă diferența între a fi și a nu fi. Așa că nu-ți părăsi postul fără să ai altul mai bun gata pregătit. Pe subalterni, umilește-i, pe superiori perie-i, iar când superiorii cad, dă-le cu peria în cap, pentru că loialitatea este viciul trădătorilor. Cum să-ți trădezi propriile interese pentru un ex-șef? Un ex- deja nu mai există. Și urcă, urcă, urcă, pentru că, pe cât de mult urci tu, cu atât mai mult țara coboară. Nimeni nu este sus dacă jos nu este nimeni. Nu te livra de-a gata în interviuri, căci tu nu ești o femeie îndrăgostită, și nu uita că, în zilele noastre, totul se înregistrează; spune da pentru nu, tulbură apele pentru că nu se poate pescui în apă limpede. Masturbează poporul, adulează pe cei puternici, plângi cu cei loviți de soartă și tuturor promite-le, promite-le, promite-le și, odată ales, declară în cele patru vânturi dragostea ta de țară, dar dacă vrea cineva să o cumpere, tu vinde-o, iar dacă nu, ipotecheaz-o, că vor plăti generațiile viitoare, viitorul este al tinerilor. Casele, străzile, școlile, spitalele, universitățile, șoselele pe care le-ai promis, lasă-le precum podurile: în aer, suspendate, între un țărm și celălalt al neantului. Ar fi

absurd să risipeşti în bunuri comune somptuoase ceea ce este destinat cheltuielilor tale: casele tale, avioanele tale, vilele tale, palatele tale, insulele tale, plajele tale, iahturile tale, târfele tale, delicatesele tale. Şi, plecând, dacă e să pleci, adu-ţi aminte că tot ceea ce laşi va fi luat pe aripile următorului vânt: banul din visteria publică este volatil ca esenţa de terebentină. Asta, asta, asta mi-aş sfătui eu fiul, dacă l-aş avea. Dar, vai, eu nu mă împreunez cu fiicele Evei şi, după cum se ştie, viaţa nu apare fără un determinant. Cinstit, eu? Cinstit e Papa, Sanctitatea Sa! Şi harnic pe deasupra: dă cu sapa de dimineaţa până seara.

Rivalizând cu acest neobosit truditor de la Vatican, Nebuna s-a instalat la etaj să facă treabă: cu sărmanele ei corzi vocale.

— Du-te jos şi spune-i tatălui tău să pună maşina de spălat, că el ştie cum să-i dea drumul! îmi poruncea mie, care mă nimeream acolo.

— Nu, Mandolina*. Coboară şi spune-i tu! îi răspundeam eu şi plecam.

La un asemenea grad ajunseseră subtilităţile ei de stăpână obişnuită să dea ordine: să poruncească printr-o persoană intermediară pentru a nu fi nevoită să strige. Şi tatăl tău? Tatăl meu, ex-senator şi ex-ministru, sfântul ei soţ? Înjugat la carul destinului său, boul ară. L-a absorbit. I-a supt sufletul şi, mereu nesătulă,

* Joc de cuvinte, provenit din verbul *mandar* (a porunci), transformat într-un apelativ ironic.

din corp nu i-a mai rămas nimic. De aceea, când o femeie, sociolog la Universitatea din Antioquia, mi-a explicat că singurele familii fericite din Columbia erau cele ale politicienilor, eu i-am răspuns:

— Ah, da...

Într-una din zilele când stăteam tăcuți în bibliotecă, Nebuna și cu mine, ea uitându-se la televizor și eu uitându-mă la ea cum se îndobitocește, înainte să-i treacă prin cap să articuleze vreun cuvânt pentru a porunci, i-am poruncit eu:

— Du-te jos și fă-mi un suc de portocale.

A deschis ochii mari de o uimire metafizică.

Comandantul comandat! Și a apucat-o tahicardia. Le recomand o atitudine similară celor din Cuba în fața tiranului: voință de nezdruncinat și acțiune hotărâtă.

Adormisem meditând la a fi și a părea, numărând schelele uriașului eșafodaj de ipocrizie și minciună pe care este construită viața oamenilor, dar am avut un vis frumos. Am visat că eram în Columbia, că îmi dăduseră un post neînsemnat în Ministerul Afacerilor Externe și că săpasem un tunel de dimensiunea unui camion prin care introduceam în Statele Unite un transport de coca. Coca, prescurtare de la cocaină, este un prăfușor alb, fin, care intră prin nas ca să ne mângâie creierul și care, în ciuda fineții sale, aduce profit mai mare decât cafeaua. Cafeaua este o buruiană, o plagă, o infecție, mormântul iluziilor și, dacă nu mă credeți, cultivați-o și o să vedeți. Cu sprijinul birocrației, de această învârteală s-a ales praful în Columbia. Blestemat fie cel care

a adus-o. Şi mama lui. Împreună cu Spania şi cu religia catolică. Şi înfăşurat de aceste buruieni până-n gât, lăsându-mi nasul apă după prăfuşorul ingenios care se strecura printre crăpăturile camionului, tocmai ce sună telefonul şi mă trezeşte. Era cumnata mea, Nora, care mă suna din ţara viselor pentru a mă anunţa că tati, tata, tatăl meu, singurul părinte pe care îl aveam şi pe care îl puteam avea (pentru că o mamă nu face doi bani), era bolnav şi că medicii se temeau de ce e mai rău. Că să văd dacă vin sau nu acasă.

— Sigur că vin, imediat, dar până mă îmbrac şi iau avionul, nu-l lăsaţi să se apropie de niciunul din nenorociţii ăia.

Şi am închis telefonul şi m-am îmbrăcat şi am plecat şi am luat un taxi spre aeroport şi în aeroport un avion spre ţara prafului alb, ex-ţara cafelei, şi, în timp ce zburam în imensul cer al lui Dumnezeu, blestemam acele păsări de pradă, medicii profeţi scoate-maţe, mai prefăcuţi şi mai făţarnici decât Papa şi mai hoţi decât Cacus. Şi din blestem în blestem, o vagă nelinişte a pus în mod perfid stăpânire pe spiritul meu, un pod înţesat în care nu mai încăpea atâta moarte. Va muri tati înaintea mea, încălcând flagrant noua Constituţie a Columbiei care stipula că un cetăţean, cu cât era mai bătrân, cu atât avea mai mari şanse de supravieţuire? Şi, într-adevăr, în cartierele sărace din Medellín, în comune, în acele cartiere care, cocoţate pe versanţii munţilor, au invadat oraşul privindu-l şi pândindu-l de sus, şi care ne proiectează în avangarda omenirii,

copiii nu ajung să fie băieți pentru că se ucid înainte unii pe alții, când nici nu au ieșit bine din scutece. Să vezi un bărbat în aceste abatoare este o apariție la fel de insolită ca a unei vaci cu ugerul în vânt, plimbându-se prin New York. În schimb, bătrâni, da, există, supraviețuitori. Bătrânii din comunele Medellínului sunt atât de vlăguiți de resentimente și ură, atât de epuizați, că nu mai au nici forța de a se omorî între ei. Dacă un bătrân vede pe altul urcând în plin soare muntele, lac de sudoare, îl compătimește, spunând în sinea lui „Săracul, paștele mamii lui de amărât!". Și același lucru îl spune în sinea lui celălalt despre el. În comunele din Medellín, dacă vreunul trăiește suficient de mult, ura devine compasiune. Dar de ce povestesc despre asta, ce vă spuneam? Mi s-a rupt filmul. A, da, spuneam că nu puteam accepta ca tati să moară înaintea mea pentru că nu aveam cum să suport amintirea lui. Unde voia să îi fac loc în podul înțesat de vechituri? Pentru a-i face lui loc, trebuia să scot mai întâi cel puțin patru morți. În plus, tatăl care moare înaintea fiului moare nepedepsit. Trebuie să moară după el, pentru ca să sufere și să-l înmormânteze, ca să plătească, chiar și într-o foarte mică parte, delictul fără nume pe care l-a comis. Hematologi, hepatologi, cardiologi, pneumologi, gastroenterologi, radiologi pasându-l pe tati ca pe o minge de la unul la altul, asta am găsit eu când am ajuns. Nu mai lipsea decât acolitul lor, groparul, pentru a da gol. Și acum Nora îmi arăta radiografii,

tomografii, sonografii, esofagoscopii, colonoscopii, toată escrocheria asta, toată infamia.

— Ce vezi? m-a întrebat în timp ce eu priveam în lumină una din aceste porcării.

— Niște pete mici. i-am răspuns. Pete și iar pete care pot la fel de bine să fie tumori sau un simplu țesut cicatricial. Nu ai cum să știi. De ce l-ați pus să facă toate astea? Are optzeci și doi de ani împliniți, trăiți bine, bine fumați, bine băuți, vreți mai mulți? Sau credeți că o să-l vindece? Dacă e bolnav ficatul, o să-i facă un transplant de ficat? Și dacă are varice pe esofag, o să-i curețe esofagul? Nu se poate! Atunci, de ce atâtea analize? Dacă nu e grav ceea ce are tati, o să se vindece singur, iar dacă este, nu e nimic de făcut.

Am intrat în camera unde tati agoniza. Ochii lui sticloși m-au privit din adâncul morții. M-am apropiat de pat, l-am sărutat pe frunte și i-am ascultat bătăile inimii: își vedea de ritmul ei încăpățânat, marcând timpul. Apoi i-am palpat abdomenul și am simțit o piatră tare, imensă. Când am ieșit din cameră, am pus, șoptind, diagnosticul:

— Rugați-vă să fie ciroză, și nu hepatom.

Dar optimismul meu îndoielnic a decis ipso facto că era ciroză, că va mai trăi încă zece ani și că eu o să mor înaintea lui. Și, cu o concizie telegrafică, am redactat anunțul pentru „El Columbiano": „Mulțumesc Sfântului Duh pentru că a fost ciroză, și nu cancer al ficatului". Și am semnat cu un nume oarecare. Și m-am întors în camera lui pătruns de o fericire înnebunitoare.

— Ceea ce ai tu, tati, din fericire, nu este atât de grav: o simplă ciroză de care se îmbolnăveşte oricine. S-a îmbolnăvit Dolores del Río, actriţa, care, în matusalemica ei viaţă, nu a pus în gură vreo picătură de alcool, cum să nu te atingă pe tine, care ai fost mereu un devotat al îndrăgitei noastre fabricii de băuturi Rentas Departamentales de Antioquia! Dar ca să fim corecţi, întotdeauna este mai bine să laşi această băutură alcoolică pentru viitorii cincisprezece sau douăzeci de ani, până când ştiinţa va descoperi cum să regenerezi ficatul. În ceea ce priveşte ţigara, fumează dacă vrei, şi de preferinţă marijuana, să vedem dacă îţi redă pofta de mâncare. Deşi, în realitate, nu ştiu nici măcar de ce te sfătuiesc asta, având în vedere ascetismul permanent din această casă.

Ideea mea era că trebuia să-l smulg din ghearele acaparatoare ale foamei şi ale Nebunei şi să-l fac să mănânce.

— Ce zici, nu ţi-e poftă, de exemplu, de un peşte prăjit, aşa cum mâncam pe malul râului Cauca, în drum spre ferma La Cascada?

Îmi răspundea mişcând capul că nu, fără să poată articula măcar un cuvânt.

În acea seară, din balcon, uitându-mă în gol, am văzut soarele stupid apunând printre munţi şi răsărind dintre munţi luna stupidă. În întuneric, la unison, se aprindeau, odată cu apariţia lunii, lumini nenumărate în nenumăratele cartiere ale oraşului şi, sporind pe întunecata boltă infinită a cerului lumina ei cu lumina

lor, au pus în lumină Moartea: fâlfâind cu aripile ei de cenușă larg desfăcute, cobora peste Medellín și peste casa mea marea pasăre oarbă. Cartierul Manrique, cartierul Aranjuez, cartierul Boston, cartierul Enciso, cartierul Prado, cartierul Laureles, cartierul Buenos Aires, cartierele America, San Javier, San Joaquín, Santa Cruz, San Benito, Santo Domingo Savio, El Salvador, El Popular, El Granizal, La Esperanza, Francia, cartiere vechi, cartiere noi, cartierele mele, cartierele altora, cartiere, cartiere, cartiere, proliferând, reproducând în orbirea unor gene calamitatea umană, cu convingerea că cine se reproduce nu moare pentru că supraviețuiește în descendența sa. Cretinilor! Cine a murit a murit și descendenții tăi sunt viermii care mănâncă resturile care rămân după tine. Lasă-le datorii. Cheltuiește ceea ce ai în orice-o fi, în târfe, în iahturi, în CD-uri, căci timpul, ultimul gropar, îți va devora amintirea cu fiecare zi care trece. De la posteritate să nu aștepți nimic, niște flori, poate, pe sicriul tău, cu lopețile de pământ aruncate peste el la înmormântare și după aceea pulberea uitării. Să moștenească un rahat! La dracu', o mulțime de bețivi îmi vor sări în cap să mă contrazică! Toți, toți vă înșelați. Oh, Moarte justițiară, oh, Moarte egalizatoare, tovarășa mea, frumoaso, mătură această bandă de nenorociți, să nu lași nici unul, elimină-i pe toți cu fâlfâitul tău de aripi.

Și cum să-i spun acum lui tati, care era pe moarte, că îl iubeam, dacă o viață întreagă nu mi-a dat niciodată ocazia? În sfârșit, îi vorbeam, dar nu mă auzea; un

abur de tristețe îl învăluia și nu lăsa cuvintele mele să mai ajungă la el. În clepsidra inexorabilă se scurgeau ultimele firișoare de nisip. După aceea, i-am pus o perfuzie și timpul a început să fie marcat de micile picături de soluție glucozată. Una, încă una și încă una cădeau indecise, ezitând, ca și inima lui obosită. Atunci am înțeles că ceea ce n-a fost să fie nici n-o să mai fie.

A fost cumnata mea Nora cea care a avut ideea de a aduce o familie de medici, cunoscuți de-ai ei, specialiști în a ne ajuta să murim ușor.

— Ușor sau ne-ușor, nu ți se pare, Norita, că este o redundanță? Medicii au existat întotdeauna doar pentru a ne împinge, cu binecuvântarea preotului, în prăpastia eternității.

Că nu, mi-a răspuns ea, aceștia ne vor ajuta să acceptăm inacceptabilul, anume că Moartea ne va nărui casa.

— Bine, dacă e așa, anunță-mă când vin ca să nu fiu aici, pentru că nu vreau să le văd fața.

Nu-i suport nici pe medici, nici pe preoți. Nici pe politicieni, nici pe birocrați, pe polițiști etcetera, etcetera.

Dar i-a adus fără să mă anunțe și m-au luat prin surprindere, în timp ce citeam în fițuica „El Columbiano" mesajele de mulțumire adresate Sfântului Duh. Au examinat pacientul și rezultatul nenumăratelor analize și au coincis cu părerea mea că putea fi ciroză. Celui care este de acord cu mine îi deschid imediat un locșor în inima mea și îi acord categoria de posesor indiscutabil

al adevărului și așa am procedat și cu ei. După două zile, au revenit și și-au schimbat părerea: era hepatom. Dar asta era inacceptabil! Și așa cum au intrat în inima mea, tot așa au și ieșit, pe ușa larg deschisă. În spatele căreia am început să blestem perechea asta de păsări de rău augur.

— Hepatom? Cancer al ficatului? S-a mai văzut o mai mare tâmpenie? Dacă are varice pe esofag înseamnă că este ciroză.

Și gata, punct, așa am decis eu.

Nebuna și-a pus o rochie prezentabilă și, o, ce miracol, coborând scara, a aterizat în salon, unde se afla perechea de bestii cu chip de doctori, arătând elegantă ca să le dea impresia vizitatorilor că, deși soțul ei murea, ea continua să fie personajul de neuitat dintotdeauna, ca un stejar de neclintit. Și ia uite cum turuie, cum îi merge limba și-i dă înainte cu vorbele.

— Ce, îi spuneam Gloritei care rămăsese la etaj cu mine, i-au dat vinul de împărtășanie acestei gaițe, sau ce i s-a întâmplat de i s-a dezlegat așa limba?

Nebuna era dezlănțuită, stăpânită de ceea azi se numește „sindromul personajului principal", demonul care îl pișcă de fund zi și noapte pe Papa. Și uite-așa iese acest păun în balcon să-ți desfășoare urbi et orbi coada lui inutilă și să binecuvânteze gloata gregară cu apă sfințită. Impregnată de binecuvântări, turma pleacă apoi acasă, să vadă la televizor, stând fiecare pe cucernicul lui fund, campionatul mondial de fotbal.

— Nu pierzi nimic, tati, dacă mori acum, i-am spus. Ceea ce trăim noi e o ruşine continuă.

Am coborât scara, am deschis uşa de la intrare şi, trântind-o cu o lovitură atât de puternică încât a făcut să vibreze casa şi să înlemnească Moartea, cu fumurile ei cu tot, am ieşit în stradă. Într-o carte de-a mea, eu sunt protagonistul, nenorociţilor!

Autobuzul era plin de pleava societăţii, adică de ceea ce produce astăzi rasa asta rea şi prolifică. Păi cum altfel! Câţi trebuie să numărăm în monstruotecă pentru a găsi o frumuseţe de băiat? O mie? Zece mii? O sută de mii de pocitanii? Uitaţi-vă în oglindă înainte de a vă împerechea, de a însămânţa, de a concepe, de a aduce pe lume copii, tâmpiţilor, sau vă e teamă să nu se piardă tiparul vostru preţios? Brusc, am văzut stând pe o bancă, cu picioarele depărtate, un brunet cu ochii verzi care mi-a îndulcit dimineaţa. O, Sfinte Duh, sexul pur, ce grozăvie! Categoric, da, Dumnezeu există, mi-am spus. Şi întâlnindu-mă cu El, cu Fiinţa Supremă, i-am cerut, l-am rugat invocând pe sfânta lui mamă, în întunecimea sufletului meu, să mă ajute să cuceresc această frumuseţe de băiat. M-a auzit aşa cum aude un zid de piatră căzând ploaia: brunetul frumuşel a coborât la Strada Carabobo, în plin centru, şi l-am pierdut în viesparul de hoţi şi criminali. Morala: Dumnezeu există, dar nu e bun de nimic. Nu trebuie să-ţi pierzi timpul cu El.

M-am întors, când s-a întunecat, în casa de nebuni, în locul unde se murea, şi am dat în salon

peste următoarea scenă: regina trântor și marele ei stup ascultau cu gura căscată, uluiți, prostiți, trăncăneala cuplului tanatofil, firul lipicios al discursului lor îi înfășura, îi înlănțuia într-o urzeală deasă ca de miere. În cele câteva ore ale absenței mele, acceptaseră ca tati să moară și să se aleagă praful de casa noastră. Am urcat în fugă scara și am intrat în camera lui: printre jaluzele întredeschise de la fereastra care da în balcon se filtrau ultimele raze ale soarelui și, în penumbra insidioasă, se strecura, ca să moară, lumina zilei.

— Tati, i-am spus, nu voi mai permite să suferi. Dacă vrei să mori, contează pe mine, o să te ajut.

Idiotule, cine te-a pus să vorbești așa! Dacă exista vreun lucru pe care tati nu-l voia și nu l-a vrut niciodată, era să moară; prefera să ducă mai departe povara ospiciului și a Nebunei lui, decât să plece să numere tenebrele eternității. Mi-a răspuns cu un oftat obosit, dându-mi de înțeles că nu mă auzise. Atunci, brusc, ca și cum un fulger ar fi iluminat în întunericul orb al nopții tot peisajul destinului meu, am înțeles că trebuia să-l omor fără ca el să își dea seama și că, în mod inocent, pentru asta îmi dăduse viață, cu atâția ani în urmă: pentru ca eu să joc rolul Morții tăcute și binevoitoare, atunci când va sosi ziua. Deci asta era! Pentru asta mă născusem și trăisem. Să umblu prin lume și să respir atâta timp fără ca măcar să bănuiesc acest lucru. Mai inteligent a fost fratele meu Silvio, care a înțeles repede și, la douăzeci și cinci de ani, într-o noapte,

bolnav de luciditate, fără să se mai împovăreze cu moartea altora, și-a tras un glonț în cap.

La naiba cu morții dragi, nu ne lasă să trăim. Mă cheamă încontinuu din mormânt.

— Vino, vino! îmi spun și îmi fac semn cu degetul, trăgându-mă spre noaptea lor neagră cu o frânghie invizibilă de veșnicii împletite.

— Nu mă mai bateți la cap, nu mai insistați! Nu vedeți că sunt la psihiatru și mă confesez?

Azi mă gândesc să îi înmormântez pe toți, domnule doctor, aruncând peste ei lopeți de uitare. Ca un vultur care sfâșie morții și apoi pleacă, luându-și zborul, ștergând cu fâlfâitul aripilor cerul pe care îl lasă în urmă! Îndată ce voi ieși de la această consultație, voi apăsa butonul de ștergere a casetei pentru toți. Nu voi lăsa viu pe niciunul dintre acești morți blestemați.

Tăcerea a pus atunci stăpânire pe casă și a început să ne apese asemenea capacului unui sicriu. Într-una din ultimele seri ale lui tati, ne aflam, Nebuna, Darío și cu mine și nu mai știu cine cu el, în cameră, ținându-i de urât sau, mai bine zis, privindu-l cum moare. Nimeni nu vorbea, și seara, împotmolită în tăcere, părea că stă pe loc. Nici măcar Nebuna nu mai deschidea gura pentru a porunci. Eu m-am întors la discursul meu interior, la acea interminabilă perorație pe care mi-o spun dintotdeauna și pe care nu o termin niciodată: că unul, că altul, că de ce da, că de ce nu, că la urma urmei cine sunt eu. Nimic, nimeni. O bărcuță în derivă pe o mare fără fund. Și iată că, din acel puț de tăcere calmă,

în care timpul împotmolit putrezea, am început să aud, peste murmurul gândurilor mele, pe ale celorlalți: „Ah, ce nenorocire să nu mai poți porunci, fir-ar să fie!", am auzit că își spunea Nebuna. Și l-am auzit pe Darío spunându-și că și el va muri peste puțin timp.

— Încetați să mai gândiți, ce naiba, că nu mă pot concentra!am exclamat. Am pierdut șirul ideilor.

M-au privit stupefiați și au încetat să mai gândească. Atunci timpul s-a pus din nou în mișcare și am auzit afară ceea ce naivii numesc „realitate": mașinile trecând pe stradă, păsările cântând în grădină. O clipă în plus de „realitate" și pe urmă avea să sosească Moartea. Așa am simțit. Venea la căderea serii care reîncepuse să curgă, călare pe timpul infam.

— Ce zi este azi? am întrebat-o pentru a o îmbuna.

— Marți, a răspuns Nebuna.

— Nu te-am întrebat pe tine, taci din gură.

— Și de ce trebuie să tacă? a protestat tati din marasmul său, apărând-o cu ultimele lui puteri.

— Pentru că este moartă. De asta. Pentru că pentru mine a murit de mult. Și Misterele* pe care le vom contempla astăzi sunt cele de durere. În primul dintre ele, Cristos se prăbușește pentru prima oară.

— Nu, m-a corectat Darío. Primul dintre ele este Agonia lui Isus în Grădina Ghetsimani.

---

* În religia catolică, *Misterele de durere* sunt rugăciuni ale Sfântului Rozariu, care se rostesc marțea și vinerea.

— Ce memorie ai, frate! Și unde mai pui că nu ești credincios.

— Acum sunt.

— Eu sunt mai departe un necredincios. Nu cred nici în praful din casa asta pe care-l inspir. Uită-te numai la rafturile bibliotecii ce curate sunt.

Și ne-am întors în puțul tăcerii, să ne înecăm în el. „Zilele de luni, misterele de bucurie, zilele de marți, misterele de durere, zilele de miercuri, misterele de slavă..." Amintirile sunt o povară tâmpită, domnule doctor, un balast stupid. Și trecutul, un cadavru pe care trebuie să-l îngropi cât mai repede, sau putrezești, în viață fiind, odată cu el. Vi-o spun eu care am inventat ștergătorul de amintiri atât de folositor și cu care vă fac chiar în aceste clipe o demonstrație. Priviți, iată, fiți atent: gata, am șters toată mizeria din tărtăcuță.

Încercând să nu gândesc, să nu aud, să nu văd, eram deja pe punctul să ies din mine însumi, când pământul a început să se cutremure, să se zgâlțâie ca și cum ar fi vrut să scape de noi azvârlindu-ne în eternitate.

Tendința naturală a acestui animal biped, un porc, care se numește pe el însuși „ființă umană", când pământul se cutremură, este să o ia la fugă pe cele două labe ale sale, spre un loc deschis, ca să nu cadă tavanul peste el, să-l strivească și să îi șteargă dintr-o lovitură amintirile lui mizerabile. Ei bine, nici unul din noi doi nu s-a mișcat. În starea în care era tati, nu aveai cum să-l cobori în grădină, așa că am rămas nemișcați

aşteptând să se dărâme casa şi să ne îngroape pe toţi împreună cu el într-un singur mormânt plin de praf.

— Asta ne mai lipsea!am exclamat în mijlocul clătinării. Să vină acest poponar bătrân de sus să ne zgâlţâie casa. Dărâm-o, domnule, să vedem dacă eşti atât de porc! Te-au apucat pandaliile lui Cristosnebunul care a alungat negustorii cu biciul din templu, sau ce? Tatăl unei asemenea furii trebuia să fii!

Ce să dărâme? Nici pe dracu! Furie în stil Argemiro. Tatăl etern este un Argemiro Rendón năbădăios, şi pe unul ca el îl tratezi aşa: strigi tare la el şi, dacă nu face ce îi ceri, îi dai un şut în fund. Şutul nu a fost necesar de data aceasta. Îndată ce am strigat Súrsum Corda*, la Divinul Creator, la Cel de Sus, Monstrul s-a liniştit, mânia lui Don Mâncătorderahat Rendón s-a potolit. Şi s-a eliberat, cum s-ar spune, din punct de vedere teluric. Câteva cărţi căzuseră de pe rafturi şi asta a fost tot.

— Pe cât că nu ştiţi ce începea să facă bunica la cutremur! am spus doar ca să zic ceva ca să nu revină tăcerea.

— Să spună rugăciunea Magnificat, a răspuns Darío.

Ce bine îţi aminteşti, frate! Te evoc acum împreună cu ea lângă mine, când eram copii, în veranda casei de la Santa Anita plină de azalee şi de muşcate înflorite şi, în ghivece suspendate, de plante curgătoare, cu pletele

---

* *Súrsum Corda*, în latină în original (Sus inimile!), formulă în liturghia catolică. În genere, un îndemn la acţiuni mari şi sentimente înălţătoare.

lor vesele legănându-se în acel du-te-vino al pământului, care nu era altceva decât nebunia cerului.

— Vai, copii, nu mai mişcaţi balansoarul, că ameţesc, spunea bunica.

— Dar nu noi îl legănăm, bunicuţo. E cutremur.

— Cutremur? Vai de mine! striga ca şi cum ar fi înţepat-o un scorpion.

Şi ca împinsă de un arc al saltelei, se ridica brusc din balansoar şi, în mijlocul zgâlţâielii, rostea Magnificatul Fecioarei Maria: „Sufletul îl preamăreşte pe Domnul şi duhul meu tresaltă de bucurie în Dumnezeu, Mântuitorul meu, căci a privit la smerenia slujitoarei sale." Noi ne prăpădeam de râs, legănându-ne fericiţi în balansoarul cosmic. Un stol de papagali zbura peste vârfurile palmierilor şi apoi, pe şosea, trecea o turmă de catâri.

— Dii! îi mâna paznicul lor. Mişcaţi-vă, catârilor!

Da. Mişcaţi-vă, catârilor! Duceţi cu voi în o mie cinci sute de desagi toată mizeria amintirilor mele!

Adăpostul Societăţii de Protecţie a Animalelor din Medellín, capitala abatorului, este ca o gaură neagră, pentru că durerea concentrată acolo este atât de mare, încât lumina care ajunge acolo, acolo moare, din el nu mai iese. Cinci sute de câini abandonaţi dintre cei pe care îi calcă maşinile, pe care fratele meu Aníbal i-a adunat de pe stradă, smulgându-i cruzimii omeneşti şi nepăsării lui Dumnezeu, şi pe care soţia lui, Nora, îi hrăneşte şi îi îngrijeşte şi îi iubeşte.

— Aníbal și Nora, le explic celor doi, iubirea voastră împărțită între atâția devine insignifiantă: fiecărui câine din adăpost îi revine foarte puțin, și acest puțin nu îi ajunge. Viața unui câine fără stăpân nu are sens.

— Și cea a omului? îmi dă replica Aníbal.

— Ah, frate, îi răspund, asta este altceva! Noi suntem aici pe pământ pentru a îndeplini planul de creație al lui Dumnezeu sau, în lipsa lui, planul cincinal al Partidului Comunist.

Teza mea este că, pentru a le curma singurătatea și durerea, cei cinci sute de câini din adăpost și cele două sute de pisici (pentru că trebuie să știți că, spre culmea tuturor spaimelor și relelor, Aníbal și Nora adună și pisici), din milă, trebuie să fie omorâți. Întrebarea este, dacă eu am dreptate, ca întotdeauna, cine îi omoară? Aníbal? Nora? Eu? Nici să nu vă gândiți! Eu pot să îl trag în țeapă, prin fund, pe Papă, cu plăcere, dar să ating un animăluț al lui Dumnezeu? Nici măcar un câine rău, ce să-i faci, există și din aceștia, așa cum există și oameni buni, ca excepții. Pentru mine câinii sunt lumina vieții, și penibililor care îi întreabă pe fratele meu și pe Norita că de ce nu adună mai bine copiii abandonați le răspund textual așa, cu aceste delicate cuvinte:

— Dar voi câți ați strâns, creștini binevoitori, suflete caritabile de doi bani, ipocriților? Că doar voi sunteți cei care îi concep și îi aduc pe lume și îi aruncă apoi în stradă!

Și consecvent cu mine însumi și cu rigoarea mea dialectică, împart celor numiți mai sus prezervative, și copiilor abandonați, ciocolate, asemenea, ca să nu crească acești drăcușori nenorociți și să ajungă să ne omoare. În orice copil există un om potențial, o ființă ticăloasă. Omul se naște rău și societatea îl face și mai rău. De dragul naturii, al echilibrului ecologic, pentru salvarea mărilor întinse, trebuie să terminăm cu această calamitate.

Ah, și era să uit, în timp ce Aníbal și Nora strâng zi și noapte rahatul celor cinci sute de câini și două sute de pisici și poartă singuri imensa povară a durerii pe care nimeni nu îi ajută să o suporte, travestita Ioana Paula a Doua doarme bine, mănâncă bine, o bagă bine și, astfel, cu conștiința liniștită, bine dormit, bine mâncat, bine regulat, într-un nor de îngerași cu două aripi, această bestie ne pleacă nepedepsită la cerul Atotputernicului. Ali Ağca, paștele mă-tii de tâmpit, de ce nu ai ochit bine?

Bine, bine, la subiect-subiect, gata cu introducerile și să ne întoarcem unde ajunsesem: ajunsesem la adăpostul de câini pentru euthanyl, elixirul pentru o moarte bună, pentru a-i curma suferințele lui tati. Știam foarte bine unde se afla, în dulapul cu medicamente din cabinetul medical de la intrare, pentru că în urmă cu câțiva ani fusesem acolo ajutând să moară un câine în agonie. M-am jurat atunci că niciodată nu mă voi mai întoarce în acel loc al durerii care îmi sfâșia sufletul, dar niciodată nu trebuie să spui „din această

apă nu voi mai bea", trăind cum trăim noi într-o mlaştină, şi iată-mă aici suportând insuportabilului. Scosesem câinele cu coloana ruptă dintr-un canal de scurgere în care căzuse, lovit de o maşină, şi, aşa cum ne-au povestit nişte inşi din cartier, neputând să mai iasă, stătea acolo de mai multe zile, pe moarte, sub o ploaie furibundă dintr-un sezon de ploi în care se desfunda cerul Antioquiei.

— Şi de ce nu l-au scos de acolo? i-am întrebat.

Că nu le-a trecut prin cap.

Lovit de maşină, câinele a vrut probabil să traverseze canalul cu marginile foarte abrupte, ca să se întoarcă acasă (dacă o fi avut vreuna), şi de acolo nu a mai putut ieşi. Era acolo de zile şi nopţi, agonizând în rahatul oamenilor care este rahatul rahaturilor.

L-am scos de acolo cum am putut, l-am transportat cum am putut, încercând să nu-i sporim durerea de neînchipuit, cu maşina dezarticulată a lui Aníbal şi l-am dus la adăpost. Nici nu i-am injectat bine în venă euthanyl şi, după nici o secundă, câinele a murit. Am început atunci să-l blestem pe nebunul de Cristos şi pe sfânta lui mamă şi mama ei de Biserică şi pe mama lui de Dumnezeu.

Of, bunico, dacă m-ai auzi, dacă ai trăi, dacă ai şti ce s-a ales de viaţa mea, de ţara asta şi de casa asta, nici măcar nu ne-ai mai recunoaşte. În camera mea simplă în care noaptea împotmolită stă pe loc, privind în beznă fără să văd ceva, privesc scaunul gol al bunicii, scaunul în care se aşeza bunica să asculte cum se

scurg orele de când a murit bunicul, ea nemaiavând niciun imbold pentru a trăi mai departe și rămânând să trăiască uitându-se în tavan. Imbold! Așa spunea ea, cuvântul era al ei, și pe urmă a murit și ea. A murit, și nici nu ne-am dat seama

— Nici eu nu am vreun imbold, bunico. Nu știu ce fac eu aici.

— Nu ți-a trecut niciodată prin cap să te însori, dragul meu? mă întreba.

— Să mă însor, ceea ce înseamnă să te însori, nu, totuși, am deja patru sau cinci femei, cu fiecare patru-cinci copii, care nu-mi dau răgaz nici să respir.

— Mincinosule, nu te cred.

— Nu mă crezi, bunico, nici dacă îți spun că te iubesc mai mult decât pe oricine, mai mult decât pe Dumnezeu?

— Nu huli, băiete.

— Atunci, plec.

Și blasfematorul își lua rămas-bun sărutându-și bunica pe frunte și pleca la Junín*, în centru, să ia pulsul abatorului.

— Ce noutăți sunt, dragul meu? mă întreba nerăbdătoare când mă întorceam și urcam la ea să o salut.

— Niciuna, bunico, mereu același lucru în fiecare zi: morți, morți, morți. Chiar adineauri, în autobuzul

* Una din străzile cele mai vechi din Medellín, importantă axă comercială și, din 2011, stradă pietonală.

cu care veneam spre Laureles, un domn a fost înjunghiat de patru ori cu un cuţit.

— Nu!

— Ba da, de ce nu? Şi a murit. Aici la noi, cine e viu este expus la orice, cu atât mai mult cu cât se simte bine şi râde. În ţara asta, tot ceea ce respiră deranjează.

— Şi de ce l-au omorât, dragul meu?

— Pentru că era viu şi suntem mulţi şi deja nu mai încăpem. Trebuie să omorâm ca să facem loc celor care se nasc, căci spaţiul este finit. În plus, cine ştie ce încurcături avea tipul, ce datorii de plătit. În afară de tine, bunico, în lumea de astăzi nu există inocenţi. Tu eşti ultima care a mai rămas şi o să mori şi tu.

— Nu cred nimic din ce spui, inventezi povestea acelui domn, nebunaticule.

— Ce bine-ar fi, bunico. Ce mult mi-aş dori ca totul să fie lapte şi miere! Dar nu, trăim într-o vale a lacrimilor plină de suferinţe.

Când eram copil, bunica trebuia să-mi inventeze poveşti cu vrăjitoare, acum trebuia să inventez eu pentru ea ştiri. Pentru mine nu era prea greu, dat fiind că aveam afară, ca sursă de inspiraţie, realitatea. Întotdeauna erau multe de povestit. Uneori, pentru a face o pauză în mijlocul atâtor tragedii şi a-i da bunicii un motiv de speranţă, îi spuneam, inventând, că tatăl unui prieten care era foarte sărac câştigase la loterie:

— O sută cincizeci de mii opt sute de milioane de bilioane. Îţi dai seama?

— Mă bucur pentru el. Să facă multe acte de caritate.

— Nu, că doar nu este prost! Caritate fac doar săracii în mintea lor murdară, când își imaginează că dăruiesc cu ambele mâini, pentru că nu au nimic ce să dea. Dar bogații? De la vorbă la faptă e cale lungă. Mă duc să citesc pe Heidegger. Îți povestesc mai târziu ce s-a întâmplat dimineața asta în Junín.

Ce era să se întâmple în Junín în afară de morții binecunoscuți? Frumuseți de băieți treceau pe această binecuvântată stradă în timpurile binecuvântate ale tinereții mele zvăpăiate. Acum, nu, frumusețile de odinioară s-au evaporat și vaporii s-au înălțat direct în raiul amintirilor. Și nu putea fi altfel, conduși cum suntem de legile lui Murphy și de legea termodinamicii care stipulează că tot ce este bun se strică și tot ceea ce este rău se înrăutățește. Băiețași și băieți din Junín, duși sunteți. V-a șters dintr-o trăsătură de condei Cronos, călăul care decapitează frumusețile. Iar astăzi, pe biata mea stradă trec doar zombie și barbari, dovadă a ceea ce a devenit rasa asta asasină, cu fiecare zi din ce în ce mai rea, din ce în ce mai urâtă, din ce în ce mai ticăloasă, mai curvă, care umblă cu cele două labe vârâte în niște adidași împuțiți. De ce să risipească bani China în experimente subterane cu bombe costisitoare, când poate să le arunce aici, la lumina zilei și

căldura soarelui*? Of, bunico, dacă ai şti, dar nu! Din fericire, nu.

Dar să lăsăm asta şi viii să omoare în continuare pe cei vii, iar morţii să-şi îngroape în continuare morţii, că acum întunericul este regele nopţii. În afară de pat şi un scaun adus din sufragerie pe care să-mi aşez hainele, în camera mea de aici nu mai există altceva decât scaunul gol al bunicii, de care nu vreau să-mi aduc aminte din nou. Ceea ce-mi doresc este să dorm, fără să mă mai aud, fără să mă mai gândesc, fără să-mi mai vorbesc, fără să spun din nou aceleaşi lucruri, numărând oi sau orice-ar fi, băieţi într-o piscină sau soldaţi într-o cazarmă. Ce liniştit era acel Medellín al meu din copilărie! Briza jucăuşă sufla peste arborii carbonero din cartierul meu, legănându-le crengile şi frunzele tremurau uşor, improvizând pe pavajul străzii, în acorduri ample, o rapsodie de umbre în Sol major. Niciodată nu va mai fi aşa! Cartierul meu a murit, copacii carbonero au fost tăiaţi, umbrele au dispărut, briza a obosit să mai sufle, rapsodia s-a terminat şi oraşul acesta s-a dus dracului, inflamându-se pentru una, pentru alta, pentru ailaltă, pentru atâtea străzi, atâtea maşini, atâta lume, atâta violenţă. Urcând din treaptă în treaptă, după o idee sau alta, am sfârşit coborând, treaptă după

* Aluzie la invadarea pieţei columbiene cu pantofi de sport ieftini, aduşi din China.

treaptă, în infern. Of, prietene Jorge Manrique*, orice timp trecut a fost mai plăcut!

După ce am obținut euthanylul, m-am dus cu fratele meu Carlos acasă la Victor Carvajal, ultimul prieten care îi mai rămăsese tatei, să-l anunțăm că tati era pe moarte. Nebuna, în egoismul ei meschin, voia să nu afle nimeni, ca să profite doar ea de moartea lui. Dar una era ceea ce voia ea și altceva, ce voiam eu. Cu câteva luni mai înainte, alt prieten apropiat al tatei, Leonel Escobar, plecase pe drumul bătut al morții, fără să mai apuce măcar să bea împreună un rachiu de despărțire. Deci în timp ce mergeam spre casa lui Victor rumegându-ne tristețea, îmi amintesc că ne-a invadat brusc fericirea când ne-am amintit înmormântarea splendidă pe care i-au făcut-o lui Leonel copiii lui, în timpul căreia au băut, împreună cu toate neamurile, între rugăciunile preotului și cântecele muzicanților, o sută patruzeci de sticle de rachiu sau, mai pe scurt spus, douăsprezece duzini. Douăsprezece lăzi de câte douăsprezece sticle de rachiu au băut pramatiile, în sănătatea defunctului sau, mai bine zis, în amintirea lui. Și când te gândești că săracul Leonel, la sfârșitul vieții, nu putea nici măcar să guste băutura inefabilă.

— Să o miros, da! mi-a explicat când am stat ultima oară de vorbă acasă la el, în timp ce ultima lui seară se scurgea pe balcon.

---

* Referire la poetul spaniol Jorge Manrique (1440–1479) și la versul său celebru „*Cualquier tiempo pasado fue mejor*" („Orice timp trecut a fost mai bun").

Avusese deja trei infarcte, avea diabet și, odată cu diabetul, și circulația sângelui ajunsese un dezastru, „o conductă înfundată".

— Și de ce nu desfunzi, omule, conducta aia cu rachiu, că este binecuvântat să subțieze sângele!

Că el ar dori, dar medicul nu îl lăsa.

Starea de spirit însă îi era intactă, cu veselia lui dintotdeauna, cu optimismul său jovial, în Do major.

— Uite, Leonel, i-am explicat, nu-i lua în seamă pe medici când spun că nu mai ai nicio șansă. Cazul tău e mai pierdut ca fiul lui Lindbergh*. Mâine voi veni cu o bandă reactivă pentru măsurarea glicemiei, o sticlă de rachiu și o fiolă de insulină și o să afli dacă poți să bei sau nu. Mărește tăria nivelul zahărului? Îți injectez insulină și îl cobor. Reduce insulina prea mult zahărul? Îți dau mai mult rachiu și îl mărim. Și așa, asemenea lui Cristos căzând și ridicându-se, o să vezi că ajungi pe vârful muntelui.

Nu a mai ajuns să vadă, nu a mai putut. În noaptea aceea a avut cel de-al patrulea infarct și doamna Moarte l-a luat cu ea, lăsându-mi-l întipărit în adâncul minții pentru totdeauna, cât timp inima îmi va mai bate în piept. Într-un decembrie, la Santa Anita, când eram copii, a apărut Leonel cu un balon de o sută douăzeci de pliuri, imens. Imens, imens, imens, cel mai mare pe care ochii mei și cerul Antioquiei l-au

* Aluzie la expresia *„to be more lost than Lindbergh's child"*, intrată în limbajul american în urma misteriosului caz al răpirii, în 1932, al fiului de nici doi ani al celebrului aviator Charles Lindbergh.

văzut vreodată. Un cadou colosal. L-am înălțat de pe terasă. Șaizeci de mâini de om au fost necesare pentru a-l susține și douăzeci de fitile groase au fost arse pentru a-l umple cu fum. Când ultimul fitil a umplut complet insațiabila burtă și balonul a început să tragă în sus, i-am aprins arzătorul și i-am dat drumul. Și lăsând jos specia umană, palmierul înalt și vulturii, balonul s-a dus, s-a dus, s-a dus și a urcat, a urcat, a urcat până ce a ajuns la cerul Domnului și Stăpânului meu, de unde mă privește acum Leonel.

Leonel, aici jos e o căldură insuportabilă!

Și atunci Leonel îmi trimite, împreună cu binecuvântarea lui, ploaia: o ploaie fină, sprințară, iresponsabilă, cu un gust de anason indecis, între rachiul de Antioquia și rachiul de Caldas.

— Mulțumesc, Leonel, merçi beaucoup.

Am ajuns la Victor, am sunat și ne-a deschis și, înainte să își revină din surpriza de a mă vedea în Medellín, pentru că mă știa în Mexic, i-am dat vestea:

— Tati este practic mort. Medicii l-au diagnosticat cu cancer la ficat și au spus că nu mai e nimic de făcut, că nu mai are decât câteva ore sau poate zile. Am venit să-ți spunem, ca să știi.

Așa, dintr-o răsuflare, cu rapiditatea unei raze care cade câtai cplipi, așa dăm veștile noi, cei care am fost educați într-o casă de nebuni de către o nebună. Ce să-i faci, așa am fost, suntem și vom fi, copacul răsucit nu mai poate fi îndreptat de nimeni. Sigur că, dând în felul acesta veștile, poți să-l omori pe cel care le

primeşte, dar e un lucru bun, şi aşa că nu mai încăpem, trebuie să controlezi prin orice mijloace desfrânarea populaţiei.

Victor s-a sprijinit de tocul uşii (că îi era mai aproape) şi am observat durerea şi uimirea reflectate pe chipul său. Era prietenul tatei dinainte ca eu să mă nasc şi, de-a lungul şi de-a latul vieţii lor, nici măcar umbra unei neînţelegeri nu atinsese prietenia lor intimă. Au avut împreună o fermă, La Solita, şi un ziar, „El Poder". Două eşecuri, şi asta se explică prin faptul că era vorba de doi cavaleri, căci succesul este o trăsătură a lichelelor. Nu ştiu de ce i-au pus ziarului lor un asemenea titlu* care desemnează cea mai mare iluzie din câte i-au umplut omului capul lui obtuz şi suficient, pentru că ei erau oameni de bine şi ispita infamă a puterii era tot ceea ce putea fi mai îndepărtat de iluziile lor. Ei se bucurau de plăcerea de a merge călare pe pajiştile fermei de La Solita, printre viţei şi vaci, cu soarele deasupra capului, cu vântul în faţă şi o sticlă de rachiu în desagă. Puterea în Columbia, naivilor, nu se află pe un izlaz, ci pe tronul lui Bolívar sau pe scaunul ruşinii, unde, în ţara asta fără scăpare, îşi aşază fundul lor liberal sau conservator preşedinţii, râia noastră naţională. Ziarul „El Poder" a rezistat doi ani şi s-a închis singur, în tăcere, fără niciun regret şi fără nici măcar un mizerabil anunţ în celelalte două ziare din Medellín: „El Correo" şi „El Columbiano", concurenţa

---

* *El Poder* (în spaniolă): *Puterea*.

adică, două foi provinciale de scandal. Deasupra uneia din cele două băi din casa noastră, într-un pod căruia îi spuneam „mansardă", tati păstra câte un exemplar din fiecare număr, în mai multe volume, pentru ca, în cazul în care într-o bună zi cineva l-ar fi acuzat pentru ceea ce scrisese acolo, să aibă cum să se apere.

— Și de ce te-ar fi acuzat, tati?

— Pentru că așa suntem noi aici, în țara asta cârtitoare.

Într-o zi deosebit de tihnită, de liniște absolută, fratele meu și cu mine, sătui să tot spunem rugăciunile Rozariului și neștiind ce să facem cu viețile noastre, am coborât din mansardă volumele mari alcătuite din ziarul „El Poder" și le-am ars în curte, într-un splendid foc de tabără. Flăcările aproape că au cuprins și casa. Cu găleți de apă am reușit să stingem incendiul, dar puțin a lipsit ca „El Poder"să ne lase să dormim sub cerul liber. Casa noastră era veche, cu ziduri de paiantă, ar fi ars foarte repede.

Ferme a avut mai multe, care de care o mai proastă afacere. De când mă știu mi-l amintesc făcându-și iluzii legate de câte-o fermă, un castel de cărți, de vise, de vânt. Una s-a numit La Esperanza, alta, La Cascada, o alta, La Solita, de care v-am mai vorbit, și altele și altele pe care nu le mai țin minte. Le moderniza, instalând apă curentă, lumină electrică, grajduri și moară de zahăr, dacă era o fermă cu plantații de trestie de zahăr, sau instalații pentru procesarea boabelor de cafea, dacă ferma avea plantații de cafea. Sădea apoi

în fiecare dintre ele bananieri, portocali, lămâi, dădea cu ierbicide, fumiga, punea îngrăşăminte, apucat de mania de a construi. Şi când fermele erau deja semănate, ierbicidate, fumigate, îngrăşate, instalate şi vedea că erau pe punctul de a începe să producă, le vindea cu acelaşi preţ cu care le cumpărase sau chiar mai puţin. Afaceri proaste? Ce fel de afacere proastă putea să fie? Erau afacerea vieţii lui, fiindcă i-o umpleau şi îi menţineau aprinsă, zi şi noapte, fără odihnă, ca o candelă a Divinului Chip, Speranţa. Scriu cu majusculă, aşa cum se numea ferma în care el întrupase cea de-a doua virtute teologală.

— Tati, tu nu ai vrut niciodată să mori?

Nu-mi răspundea. Nu avea de pierdut nici o secundă pentru a răspunde întrebărilor idioate. Şi se ducea să împrejmuiască un izlaz, să repare un şanţ de irigare, să deparaziteze nişte vaci, iar eu mă luam după el.

— Cu ce le ungi, tati, ce le dai cu pana asta de găină?

— Veterină.

— Aha.

Era un medicament pentru viermii intestinali ai vacilor. Şi un leac sfânt pentru spaimele existenţiale ale omului. Cum de reuşeşte omul să găsească timp să moară, cu atâtea treburi câte are de făcut?

Tati, tu mai ţii minte cum se numea ferma aia mică pe care ai avut-o împreună cu domnul Espinosa, pe drumul spre Caldas, unde ai plantat hortensii, florile alea cu inflorescenţe şi corole albăstrii, atât de triste, că

nu erau bune nici ca flori în cimitir și nimeni nu voia să ți le cumpere, îți mai amintești? Sigur că își amintea. Eu sunt cel care nu îmi mai amintesc acum și nu mai există nici o posibilitate ca el să-mi răspundă din nou.

La început avusese, tot împreună cu domnul Espinosa, și ferma La Esperanza, dar îi cumpărase partea lui pentru a putea să schimbe orbește toată ferma pe o casă care, exact când ne dusesem morți de curiozitate s-o vedem, s-a prăbușit după ce tati se luptase o oră și jumătate să-i deschidă ușa (o ușă veche, încăpățânată, mama ei de ușă!). A făcut „Bum!" și s-a desfăcut într-un nor de praf fantastic. A rămas în picioare în fața ochilor noștri uluiți, înrămând praful, doar tocul ușii.

Prin ferma noastră La Esperanza curgea râul cel mai sălbatic și mai năbădăios din câte am cunoscut, râul San Carlos, un râu Mayiya, care, când se umfla, ducea cu el, făcând spume de furie, orice îi ieșea în cale: vaci, plantații de bananieri, case. Într-o zi, a luat-o cu el pe Martha, un șarpe boa imens, cu pete întunecate, care răspundea cu numele surorii mele și care ieșea uneori, foarte mândru, să se plimbe pe malul râului. Cu trecerea timpului și a râului, pentru a domoli atâta vitalitate dezlănțuită, San Carlos a fost încorsetat și forțat să pună în funcțiune o hidrocentrală, ajungând să producă o asemenea cantitate de megavolți, că energia pe care o producea era de-ajuns pentru a ilumina Columbia, care este de două ori cât Spania și de două ori cât Franța. Of, San Carlos, cât de mult l-am iubit!

Era un râu frumos, luminos și got ca și noi, cei din partidul conservator.

Într-o dimineață înăbușitoare în care astrul rege ardea pur și simplu, domnul Espinosa s-a gândit să se scalde în mijlocul râului și a fost luat de un vârtej. Prins chiar de mijloc, se învârtea în apă ca un titirez. Și învârtindu-l, învârtindu-l, învârtindu-l întruna pe domnul Espinosa, un Espinosa circular, râul îl trăgea în jos, forțându-l să atingă fundul cu tălpile ca pedeapsă pentru lipsa lui de respect. Cum să-ți treacă prin cap să te scalzi în mijlocul râului San Carlos? După câteva secunde, să zicem cinci sau șase, domnul Espinosa ieșea din nou la suprafață și striga:

— Ajutor!

Și din nou la fund, să atingă din nou cu tălpile albia cu pietriș a râului.

— Tati, tati, vino repede, că se înecă zgârcitul de Espinosa! îi strigam noi, care ne scăldam cu cel mai mare respect la malul apei.

Prins puternic de apele râului, dansând un pas de deux cu Moartea, domnul Espinosa ieșea din nou la suprafață să strige din nou cu glasul stins:

— Ajutor!

Vai, ajutor! Mie mi se pare ridicol să ceri ajutor. Poate pentru că așa o chema pe una dintre servitoarele pe care le-am avut, Socorro*, murdară și știrbă de cât

---

* *Socorro* (în spaniolă): ajutor.

fuma și de cât arunca fum pe coșul negru de funingine al gurii sale.

Tati, care lucra pe plantația de bananieri în timp ce asociatul său leneș și avar se bucura de viață și de plăcerile ei, scăldându-se epicurean în râul heraclitian, a venit în fugă la chemările noastre cu tulpina de bambus cu care voia să sprijine un ciorchine de banane. Și ce s-a întâmplat? Ce s-a întâmplat s-a întâmplat și am povestit în „Zilele albastre"*.

Trece timpul ca o vijelie punând la pământ plante, dărâmând case, luând cu sine castelele de vis și farmecul iluziilor. Fir-ar al naibii să fie!

Dar am început în ferma La Solita și am ajuns la ferma La Esperanza, lăsându-l pe Victor sprijinit de tocul ușii. Stai jos și trage-ți sufletul, că s-a terminat: tati a murit deja și, deși crezi că eu trăiesc pentru că îmi citești cărțile, de mult sunt mort și eu. Astăzi ele nu sunt decât niște biete cuvinte pe hârtie. Va avea grijă timpul atotputernic să distrugă hârtia și să încurce cuvintele până când nu vor mai însemna nimic. Totul trebuie să moară. Și limba mea, de asemenea. Păi, ce? Se crede eternă limba asta idioată? Limbă stupidă a unui popor necioplit de preoți și servitori, consemnez aici moartea ta apropiată. Requiescat in pace Hispanica lingua.

Deocamdată, în timp ce moare cine trebuie să moară, mă șterg la fund cu noua Constituție a

---

* *Los días azules*, primul din cele cinci romane autobiografice ale lui Fernando Vallejo din ciclul *Râul timpului*.

Columbiei cu cele o sută optzeci de erate cu care au elaborat-o domnii noştri constituanţi, toţi fii, cu onoare, ai târfelor lor mame. Nox tenebrarum, ite missa est. Îngenuncheat în faţa Domnului Dumnezeului meu, Atotputernicul care tună şi fulgeră, lui Dumnezeu cel de sus îi cer:

Să câştig la loterie.

Ca trecătoarea iubire să nu-mi scape printre degete ca un peşte alunecos.

Şi să mor fără iertarea păcatelor, blestemându-te pe tine şi binecuvântându-l pe Diavol, Domnul meu şi Stăpânul nopţii, Satana.

S-a luminat de ziuă şi a venit un funcţionar de la bancă ca să certifice că tati ne transfera banii din contul lui bancar şi că, dată fiind imposibilitatea lui de a semna, o făcea fratele meu Carlos în locul lui. Când funcţionarul şi-a terminat treaba şi tocmai pleca, a sosit Victor. A intrat şi am rămas tăcuţi câteva clipe în hol, lângă scară, neştiind ce să facem. În tristeţea acelei scurte clipe, i-am putut citi gândurile: se gândea la tati şi la toate câte le-au trăit împreună.

— Urcă să-l vezi, i-am propus.

Dar nu mi-a răspuns. L-am simţit că era pierdut şi, ca să nu trebuiască să urce, a trecut, timid, în salon, în salonul acelei case străine care era, totuşi, a celui mai bun prieten al său. De ce îi era străină? În atâţia ani de prietenie cu tati, care înseamnă toată viaţa mea, nu-mi amintesc să-l fi văzut decât de câteva ori la noi, şi doar în salon. Prezenţa Nebunei îl excludea. Pentru toată

lumea, în afară de soțul și fiii ei, Nebuna ridicase în jurul casei mele un zid de intimitate vetustă, de netrecut. Spun casa mea? Ospiciul tău, prostule! Ospiciul unde domnea această femeie nebună cu avortonul pe care-l născuse după noi. Cât despre el, sâsâia oriunde se afla, de parcă era o pasăre; era forma lui de a respira. Sau poate făcea curte cuiva? Unei găini?

Victor a trecut în salon și s-a așezat pe un scaun. Atunci am văzut cum Moartea ne privea. Înfășurată în mantia ei de cenușă, cu voalurile murdare și rupte, vicleana era acolo, cu cei o mie de ochi ai ei, batjocoritori, omniprezenți, furioși, care văd totul. Când m-am dus în bucătărie să-i pregătesc lui Victor o cafea, la trecerea mea, voalurile s-au estompat: Moartea s-a dat la o parte și a dispărut.

În bucătărie, am dat peste Marta și am început să râd. Mi-am amintit de diagnosticul pe care i-l pusese fratele meu Manuel: că sărmana era atât de slabă, că i se putea face o radiografie la o lumânare. Și așa era, într-adevăr, durerea o va ucide. Dacă tati nu murea repede de ceea ce suferea, murea ea de tristețe înaintea lui. Ceea ce m-a întărit în hotărârea mea.

— Martica, i-am spus atunci în bucătărie, tati nu se mai poate vindeca și nu are sens să sufere în continuare. O să-l ajut să moară.

Și, căutând printre oale, pahare, cești, farfurii, rupând cu zgomotul lor liniștea dureroasă, am început să caut cafeaua și să o blestem pe Nebună cu sminteala ei: nu era. În casa aia dintr-o țară care și-a jucat

destinul pe această plantă pe care o producea în milioane de tone, nu exista nici măcar un mizerabil pachet de cafea. Bineînțeles, fiindcă Nebuna nu bea cafea. De ce ar fi trebuit în acest caz să bem noi? Și pentru că Nebuna, mai nou, nici nu mânca, fiindcă se apucase să țină regim, să răbdăm și de foame!

— Cine mănâncă puțin trăiește mult! decidea ea și punct. Cuvântul lui Dumnezeu.

Egoismul acestei femei descreierate care se credea fără greșeală, stăpâna adevărului, asemenea Papei, se amplifica prin sminteală, astfel că era de neînțeles cum de nu exploda și nu arunca în aer casa, într-un acces de furie.

— Și acum cu ce o să-l servim pe Victor? am întrebat-o furios pe Marta.

— Aer, că asta e ceea ce se mănâncă aici, mi-a răspuns și am izbucnit în râs.

— De ce râdeți? a întrebat curioasă Moartea, care abia intrase în bucătărie și nu auzise totul.

— De tine, indiscreto, indolento! i-am răspuns.

De cine altcineva? Unde ai fost, leneșo? Te odihneai? Du-te de aici că mă încurci, nu-mi mai sta în drum. Lasă-mă să trec.

S-a dat la o parte jignită, a ieșit din bucătărie în grădină, de unde a plecat spre cer.

— Unde te duci, vagaboanto? i-am strigat în timp ce se îndepărta lăsând între crengile prunului fâșii din voalurile ei de cenușă. Te duci după Papa? Atunci, du-te repede după acel bătrân poponar, dar nu întârzia

că aici e mare nevoie de tine. În această țară de rahat sunt în plus vreo patruzeci de milioane. Ia-i pe toți, incluzând și băieții frumoși, dacă vrei, că de câțiva ani nici nu li se mai scoală. Au fost atinși de o impotență furioasă și copulează doar ca să aducă pe lume copii. Ți-o spun eu, doamnă, că eu îi cunosc bine pe toți acești pui de cățea.

— Cu cine vorbești? m-a întrebat Marta uimită. Ai luat-o razna?

Razna? Eu? Eu, eu, eu, într-o planetă răvășită unde nu mai există salvare? A muri nu este atât de grav, fată dragă. Grav este să rămâi în continuare aici. Ce manie meschină asta a muritorilor de a se agăța ca niște căpușe de viață, în contradicție cu esența noastră cea mai profundă.

Nu știu de ce i-am spus Martei, și apoi și lui Carlos și Gloriei, că mă hotărâsem să grăbesc moartea tatei. Poate pentru că era prea mare povara doar pentru mine. Aveam nevoie de complici în oroare. Pe Aníbal l-am exclus pentru că avea destulă suferință cu cei cinci sute de câini și două sute de pisici ale lui. Lui Manuel și lui Darío nu le-am spus pentru că erau iresponsabili. Să-și vadă mai departe această pereche de iresponsabili de ale lor, unul fabricând copii cu femeile lui, celălalt, în orgiile lui cu băieții: cu sida lor, cu alcoolul lor și cu marijuana, fără să pun la socoteală și basuco, pentru că de el am aflat mai târziu, când sărmanul meu frate Darío, care nu a avut niciodată lecuire, nu mai putea fi salvat.

Dar să ne întoarcem unde eram și să mergem înainte spre locul destinat unde ne aștepta Moartea, golul incomensurabil al neantului, prăpastia eternității.

— Victor, nu există nimic în casă cu ce să te pot servi, știi tu cum e totul aici. Trăim într-o asceză continuă. Ai luat micul dejun? Atunci mulțumește-te cu asta, ești un om norocos și fericit, fiindcă noi am șters de mult banalul verb „a mânca" din dicționar, că așa suntem noi, originali. În asta, într-adevăr, lăsând modestia de o parte, ne putem considera pionieri ai speciei umane. În casa asta răbdăm de foame de când și-a așezat fundul său infam pe scaunul lui Bolívar ticălosul de Samper, dar de foame va răbda toată lumea. Probabil cel care, în acest blestemat ospiciu din casa noastră, nu va muri de cancer sau de sida, va muri de foame.

Și pentru a umple tăcerea care amenința să se instaleze între noi, l-am rugat să îmi vorbească despre fetele lui, despre băieții lui, despre orice. Să-și amintească de timpurile când el avea trei fete și noi eram trei băieți în familie și ieșeam la plimbare duminica, cu două mașini rablagite, să instalăm cortul pe marginea vreunui râuleț pentru ca noi, copiii, să ne putem scălda în apele liniștite de la malul lui. După ce s-au născut alți copii în casa lui și alții în a noastră și ne-am înmulțit, iar râurile s-au dus să se verse în fluviul Cauca, un râu mare și mai sonor, cu acel „u" la mijloc cu care ajunge până la mare.

Noaptea a venit ca în fiecare zi, punctuală, exactă, la ora şase, ora la care în Medellín se întunecă. Pe cer s-au aprins stelele şi licuricii, pe munţi s-au aprins luminiţele caselor.

— Câţi copii de târfe se vor fi născând chiar în aceste clipe? m-am întrebat.

— Milioane, mi-am răspuns. Moartea nu mai pridideşte într-o asemenea puierniţă.

Îmi dau seama că „nu mai pridideşte" nu este o expresie a mea, ci a bunicii. Of, bunico, Raquelita, draga mea, nu ai murit, continui să trăieşti în mine, rătăcind prin gândurile mele.

Am intrat în camera tatei şi l-am găsit acolo pe Carlos, care îi punea o nouă perfuzie:

— Nu mai e decât punga asta şi încă una pentru la noapte, mi-a spus. Mâine trebuie să cumpărăm altele.

Dar el ştia bine că nu, că tati nu va mai avea un mâine. O spusese pentru ca tati să audă și să creadă ca va continua să trăiască. Și bine făcea. Cât timp nu-ți dai seama că vei muri, binecuvântată fie Moartea.

Carlos a potrivit scurgerea din noua perfuzie, și picăturile care la început cădeau rapid au început să picure rar, calm, în ritmul constant și sigur al mărgelelor unui rozariu.

— Misterele pe care le vom contempla astăzi sunt misterele de durere, nu-i aşa, bunico?

— Da, dragul meu, mi-a răspuns.

— În primul ce se contemplă? Cele aproximativ un milion cinci sute de mii cinci sute de lovituri de

bici pe spatele lui Cristos, care îl transformă în Isus Nazarineanul?

— Nu-ți bate joc de religie, băiete, că o să ajungi direct în iad.

— Mai bine. Sunt sătul de casa asta atât de plictisitoare unde nu se întâmplă nimic. Aici nu există altceva decât rugăciuni. Luni rozariul, marți rozariul, miercuri rozariul, joi rozariul, vineri rozariul, sâmbătă rozariul, duminică rozariul. Nu obosești să le tot repeți?

— Dacă ar fi fost un film, ți-ar fi plăcut...

— Sigur! Pentru că fiecare film e altfel, în schimb rozariul este același: avemarii și avemarii. Nu ai vrut niciodată să mergi la cinema, bunico?

Că de ce să meargă, că filmele erau născociri.

— Născociri „Corsarul roșu" sau „Corsarul negru"? Pentru Dumnezeu, bunico, nu ești sănătoasă, nu știi ce spui. De ce vorbești despre ceea ce nu știi? Mată nu știi decât să speli, să calci, să mături, să speli podelele, să gătești, să crești găini și porci, să ai grijă de câini și să speli boabele de cafea*. A, și să asculți radionovele. Câte asculți pe zi? Cinci? Zece? Ce plictiseală imensă!

— Ei! Și de ce trebuie să le țin socoteala? Plătești tu lumina?

---

* Spălarea boabelor de cafea este una din primele etape ale prelucrării cafelei. După culegere, fructele se lasă la macerat în bazine mari cu apă, apoi se spală pentru a se îndepărta pulpa de culoare roșie care acoperă boabele de cafea. Urmează apoi uscarea în cuptoare speciale pentru a se îndepărta învelișul pergamentos, care ține laolaltă cele două jumătăți ale fiecărei boabe.

— Nu, bunicuţo, nu din cauza luminii, lumina o plăteşte bunicul. Ci pentru că radionovelele te pot tâmpi.

Asculta, cum am spus, între cinci şi zece şi le amesteca pe toate, pe cea de la unsprezece dimineaţa cu cea de la şase seara şi dacă o întrebai de una o confunda cu alta. Lumea ei era o luptă nesfârşită între cei buni-buni şi cei răi-răi, răii răilor. Şi eu, bunicuţo, eu unde sunt? Între cei buni? Sau între cei răi?

Televiziunea nu i-a plăcut niciodată pentru că nu avea putere de sugestie. Pentru că imaginile, care sunt univoce, nu îi aprindeau imaginaţia, asemenea cuvintelor, care, în radionovele, o purtau cu iuţeala gândului, pe undele radio, prin stepa îngheţată a Rusiei alături de mesagerul ţarului* sau în asaltul, cu lancea în mână, asupra unui castel medieval. În schimb, din cauza sărăciei bugetului, din cauza meschinăriei ţării, din lipsa inspiraţiei, telenovelele columbiene se petreceau toate într-o cameră şi actorii erau toţi atât de urâţi, da' atât de urâţi, atât de plicticoşi, atât de insipizi, încât vi-i puteţi imagina ca nişte oameni oarecare, pe care îi vezi zilnic cu grămada pe stradă, urinând lângă un stâlp sau mergând pe două picioare. Ce aparat imbecil televizorul! Minunat radioul cu radionovelele sale, pe care o doamnă putea, dacă voia, să-şi imagineze că se afla într-un pat de petale de trandafir bând şampanie

---

* Aluzie la romanul lui Jules Verne, *Michael Strogoff, mesagerul ţarului*, prezentat în serial radiofonic în Columbia.

cu un prinț. Deși, dacă te gândești bine, de ce să vrea bunica să bea șampanie, când putea să bea o ciocolată fierbinte? Și de ce să aibă ea nevoie de un prinț dacă îl avea alături și pentru totdeauna pe bunicul?

— Bunicuțo, tu îl iubești pe bunicul?

— Ce întrebare netoată, băiete. Sigur că da!

— Atunci, spune-mi pe cine iubești mai mult: pe el, sau pe mine?

— Pe amândoi.

— Nu, bunico, nu mă păcălești, nu ocoli răspunsul. Spune, pe cine iubești mai mult: pe el, sau pe mine?

— Pe amândoi.

Și din asta nu o scotea nimeni. Dar eu știam bine că pe el îl iubea mai mult. După el, e adevărat, mai mult decât pe sutele ei de fii și nepoți, mă iubea pe mine. În ceea ce mă privește, eu o iubeam pe ea mai mult decât pe oricine cu o iubire nesfârșită. Dacă ea nu-mi răspundea cu aceeași măsură nu avea importanță, ce naiba, așa e iubirea: inegală, asimetrică, dezechilibrată, șchioapă.

Și iată-mă aici, târât prin noaptea leneșă, într-un pat șubred, de scânduri care scârțâie chiar și din cauza frământărilor conștiinței mele, și în care nici nu încap bine, pentru că fusese făcut după măsura liliputană a unchiului meu, Argemiro cel genial, când i-a venit ideea să se facă tâmplar și să fabrice mobile în miniatură pentru adulți, picioarele îmi rămâneau în aer, și în aer bâzâie țânțarii tăind tunica timpului, trasând linii

în întuneric asemenea lamelor de bărbierit, lua-i-ar mama dracului de țânțari cu bâzâitul lor cu tot, care îmi sfâșia sufletul. Dacă cel puțin patul nu ar fi fost atât de scurt și noaptea atât de lungă, iar „muzicanții" nu ar mai bâzâi și ar amuți... Dar, nu, conform legilor lui Murphy care conduc Universul, totul, în cea mai rea dintre lumi, trebuia să meargă rău. Și îl blestemam pe președintele-câine al Mexicului, José López Portillo*, care a adus pe această planetă nefericită plaga țânțarilor. Escrocule infatuat și găunos, umflat de îngâmfare și de fum de către un PRI corupt al cărui *capo* mafiot ai fost timp de șase ani, o să pleci din această lume nepedepsit, țara aia a ta de proxeneți nu are de gând să te pedepsească?

Și iată că, întors din țara delapidării fondurilor publice în țara ucigașilor plătiți, aud afară niște împușcături de mitralieră și sufletul pe care mi l-au descusut țânțarii cu lamele lor de bărbierit mi-l cos la loc, cu gloanțe, rafalele mitralierei: ta-ta-ta-tata-ta-ta. Columbie asasină, patrie denaturată, țară-avorton a Spaniei, pe cine ucizi acum, nebuno? Cum am mai progresat în acești ani! Înainte ne tăiam capul cu maceta, astăzi ne eliminăm cu pistoale-mitralieră mini-Uzi.

---

* José López Portillo: președinte al Mexicului între 1976 și 1982, supranumit „Câinele", în urma unui discurs în care declara ca va apăra moneda națională „ca un câine". A fost reprezentant al PRI (Partidul Revoluționar Instituțional), formațiune care s-a menținut la putere timp de 60 de ani, între 1929 și 1989. Președinția lui López Portillo este considerată una dintre cele mai nefaste din istoria Mexicului.

Și urcând râul timpului, în susul apelor sale învolburate, care se încăpățânează să mă târască spre moarte, îmi întorc privirea spre copilăria mea, spre tăietorii de capete din timpul nopții, când maceta punea stăpânire pe Columbia. Macetă conservatoare sau liberală, de-a noastră, din Antioquia, frate, care ieșeai din hățișurile pădurii, fără nicio opreliște, ca să tai razele reci ale lunii cu lama ta roșie de sânge, te-au înlocuit, te-au uitat deja, dar eu nu, eu sunt aici să te invoc, să te evoc, să-mi aduc aminte de tine și să amintesc Columbiei amnezice și ingrate că tu ai existat într-o vreme, când erai regele nopții. Municipiul Medellín, Departamentul Antioquia, Republica Columbia, hârtie cu antet, semnături, timbre și ștampile, birocrația în floare, și cei decapitați, coborând pe râurile patriei: cu capul tăiat de macete, cu burțile sfâșiate de vulturi, umflați de apă și toți, toți, toți, conservatori și liberali deopotrivă, egalizați de către Moarte, nașa și stăpâna care semnează întotdeauna în josul paginii toate certificatele de deces. Și să vină papagalii verzi poligloți cu limba rea și să-mi spună dacă e așa sau nu. Papagali conservatori și papagali liberali, frați ai mei din Columbia urii, nu vă faceți iluzii cu vorbele care înseamnă foarte puțin: grosolane, imprecise, sărace, incapabile de surprindă realitatea schimbătoare care ne scapă asemenea unui râu pe care vrei să-l prinzi cu mâna. „Trăiască marele partid liberal, jos conservatorii, mama lor de curve!" trecea strigând un stol de papagali peste ferma copilăriei mele, Santa Anita. Alergam

cu o pușcă să-i dăm jos. Să-i dăm jos? Ne scăpau ca un nor de praf verde, lăsând pe albastrul cerului un siaj de hohote de râs: „Ha, ha, ha, haaaa!" Mai târziu trecea alt stol, acum de papagali conservatori, din același partid ca tatăl meu: „Trăiască marele partid conservator, jos liberalii!" Adică același lucru, dar invers. Și asta de ce? De ce unii hăis și unii cea? Domnule, pentru că unii primeau instrucțiuni doctrinare de la Comitetul Director Liberal din Antioquia, pe care îl conducea domnul Alberto Jaramillo Sánchez, și ceilalți de la Comitetul Conservator, pe care îl conducea domnul Luis Navarro Ospina, un bărbat religios, cu părul tuns periuță, care mergea în fiecare dimineață la biserică. Dar pe cine naiba mai interesează asta acum? Pe nimeni. Conservatorii și liberalii erau în egală măsură o râie mizerabilă de escroci și palavragii, flămândă de posturi publice, și într-un secol și jumătate de cârdășie cu Biserica și-au făcut toți nevoile pe Columbia. Există, bineînțeles, o vindecare, eu nu spun că nu, dar mai ușor este să lipești la loc un ou spart. Să te trezești cu mierle și să înserezi cu papagali, Columbia, Columbita, porumbița mea, ești pierdută. Peste Puerto Valdivia din departamentul Cauca și Puerto Berrío din departamentul Magdalena zboară stoluri de papagali fericiți, zeflemitori, sfâșiindu-mi cu fâlfâitul lor verde, rapid și tăios doliul lugubru din inimă. Și râul din mine însumi pleca pe urmele râului Cauca, care se vărsa în fluviul Magdalena, care se vărsa în mare. În râul Magdalena erau caimani, în râul

Cauca, nu, pentru că era prea vijelios și năvalnic, un adevărat domn acest râu purtător de cadavre și spaimă a caimanilor. Vai, bunico, râurile Columbiei au secat și papagalii au murit și s-a terminat și cu caimanii, și cine începe să-și amintească s-a dus naibii, pentru că trecutul este fum, vânt, neant, speranțe neîmplinite, melancolii de neînțeles.

Și asemenea unui suflet rănit care se întoarce pe urmele propriilor pași, revin la galeria din fața casei de la Santa Anita într-o seară cu azalee și mușcate înflorite, în care am pus-o pe bunicuța să-mi citească din Heidegger (împotriva voinței ei) și în care, în timp de ea citea resemnată, iar eu mă legănam ușor în balansoar lăsându-mă în voia gândurilor mele obsedante, o pasăre colibri care zbura deasupra ghivecelor de flori îmi încurca firul cu zborul ei și nu mă lăsa să mă concentrez. Deodată pasărea colibri s-a așezat pe o mușcată, timpul a încetatsă mai curgă și seara s-a eternizat brusc. În întunericul nopții, în orbirea vieții mele, închis în mine însumi, în camera aceea strâmtă, în patul acela scurt, între țânțari și împușcături, am putut să recuperez clipa aceea în culorile păsării colibri: albastru, roșu, verde.

Deocamdată, Dumnezeu nu există, Papa este un porc și Columbia un abator, iar eu mă învârt pe întuneric cocoțat pe planeta stupidă Pământ. Of, bunico, dacă ai trăi, dacă ochii tăi verzi-deschis s-ar întoarce să-mi lumineze sufletul! Încercam să adorm numărând morții. Bunica? Moartă. Bunicul? Mort. Mătușa mea Elenita? Moartă. Unchiul Ivan? Mort. Vărul meu

Mario? Mort. Fratele meu Silvio? Mort. Şi eu? Mort? Morţi şi iar morţi şi mai mulţi morţi şi afară, în stradă, Columbia omorând în voie şi mai mulţi. Ce bine! Dă-i înainte, ţară curajoasă, că nu ne lipsesc şcolile, universităţile, spitalele, şoselele, podurile! Ne prisosesc jigodiile. E nevoie de o deratizare. Cum se pot numi, din punct de vedere muzical, rafalele unei mitraliere? Tril? Sau tremolo? Fraţi porci, purceluşi: scuze pentru comparaţia cu lighioana vaticană, dar se învârte prea repede globul pământesc şi mi s-a şters creierul. Nu a născut nenorocitul Pământ în cinci mii de milioane de ani, de când se învârte orbeşte, un mai mare monstru ca Papa.

S-a luminat de ziuă şi prin prăfuitele jaluzele a intrat în cameră soarele stupid. M-am sculat, mi-am pus pantalonii şi cămaşa şi m-am dus să urinez. Intrând în baie, m-am văzut din neatenţie în oglindă, că eu nu mă uit niciodată, pentru că oglinzile sunt porţi de intrare spre infern. Era o oglindă oarecare, ştearsă, fără ramă, ca într-un hotel de târfe, lipită de perete deasupra chiuvetei, şi avea ciobit unghiul de sus, din dreapta. Şi atunci l-am văzut, scufundat până la gât în mizerie şi minciună, în adâncul oglinzii: un bătrân cu pielea zbârcită, cu sprâncenele dese şi ochii stinşi.

— Cine eşti, idiotule? l-am luat la rost. De unde te cunosc?

L-am recunoscut după sprâncene.

— Ah! am spus făcând un pas înapoi ca să mă îndepărtez de oglindă.

— Ah! spuse bătrânul idiot făcând un pas înapoi ca să se îndepărteze de oglindă.

Apoi s-a întors către closet, a ridicat capacul, și-a deschis prohabul, și-a scos sexul stupid și a început să urineze.

— Să trăiești e o afacere tristă, se gândea în timp ce urina. Momentele de fericire nu compensează nefericirea.

S-a uitat la policioara cu medicamente suspendată pe peretele cu closetul și a căutat cu privirea euthanylul: era acolo, elixirul morții bune, și alături se afla seringa.

— Înainte, gândi, Columbia se împărțea în conservatori și liberali. Azi se împarte în asasini și cadavre.

Și a revenit la tema lui, binecunoscuta lui temă: să insulte această sărmană țară tâmpită și stupidă.

— Țară tâmpită și stupidă! a certat-o. Iată, a sosit și ora în care nu ai putut să câștigi campionatul mondial de fotbal, deși inteligența ta stă în picioare.

De afară, din stradă, venea un concert isteric de claxoane: inevitabilul ambuteiaj care se producea în fiecare zi la șapte dimineața în intersecția dintre bulevardul Nutibara cu El Jardín, singurele două bulevarde din cartierul Laureles, vechi, vechi, vechi, mai vechi decât el însuși. Și îndată ce îl aude, îi sare țandăra:

— Tu, Columbia, singurul lucru pe care îl meriți este poponarul de Gaviria, care a astupat atâtea gropi și a construit atâtea drumuri, încât a deschis calea importului de mașini și ți-a ambuteiat destinul. De ce l-ai ales, proasto, cine te-a obligat? Ți-au pus cumva un

pistol la tâmplă? Acum nu mai ai încotro să te îndrepți (dacă te îndreptai cumva în vreo direcție), țară de rahat.

Dar peste vacarmul claxoanelor, deodată s-au auzit niște împușcături și fața i s-a luminat:

— Împușcături? Ce bine! Ele fac loc copiilor pe care îi aduc pe lume!

Împușcăturile pentru el însemnau sărbătoare: îi aminteau de petardele din decembrie din copilăria lui.

Bătrânul termină de urinat, trase apa, își băga înăuntru organul stupid și își închise prohabul. Trecând din baie în cameră, văzu cum razele unui soare violent străbăteau praful din aer.

— Mame prostituate! a exclamat. Vagine delincvente pe care nu le pedepsește legea. O să aduceți în continuare pe lume copii? Mici Gaviritas, Samperitas, Pastranitas*, senatori, guvernatori miniștri, ciclești, fotbaliști, episcopi, preoți, interlopi șefi de clan, șmecheri, papi?

Așa era mereu: un blestem venea după altul, asemenea avemariilor dintr-un rozariu.

A ieșit din cameră și a coborât pe scara abruptă în bucătărie să-și facă o cafea.

— Cafea? Idiotule! Care cafea! În țara cafelei nu există cafea!

În lipsa cafelei, puse apa la fiert și, când apa a început să fiarbă, a pus în ea ce a găsit: oțet și sare.

---

* Diminutive ale numelor foștilor președinți columbieni: César Gaviria, Ernesto Samper, Andrés Pastrana.

— Cancer? Singurul cancer e o femeie agățată de cineva timp de șaizeci de ani ca o lipitoare, sugându-i sufletul!

Și a băut delicioasa apă cu oțet și sare, reluând, în treacăt, în timp ce o savura, blestemele la adresa „acestei țări mizerabile unde o rasă blestemată se multiplică și ucide", cuvintele lui.

— Fii răi ai unei patriei rele! le strigă. Continuați să vă omorâți unii pe alții împlinindu-vă destinul de asasini asasinați! Amin. *Ite missa est.*

Terminată predica, bătrânul vai de mama lui a urcat din nou scara până în camera sa, a intrat în baie și, a luat euthanylul de pe policioară. Și știți ce a făcut? Cu puțină vată înmuiată în spirt medicinal, a dezinfectat dopul de cauciuc al sticluței. Ca și cum euthanylul ar fi fost un medicament! Ca și cum morții s-ar putea infecta!

— Tâmpitule! își spuse. Ce faci?

Bătrânul tâmpit nici nu mai știa ce făcea. Atunci, iarăși din neatenție, s-a văzut din nou în oglindă și i-am văzut ochii obosiți privindu-mă cu o oboseală infinită.

Am luat seringa de pe policioară, i-am scos capacul de plastic al acului și, susținând flaconul cu mâna stângă și seringa cu dreapta, am introdus acul în sticluță prin dopul de cauciuc, am tras de piston și am umplut-o de euthanyl. Am pus la loc capacul acului, ca să nu mă înțep, am pus seringa plină în buzunarul cămășii, am ieșit din baie, am intrat în cameră și din cameră am ieșit pe culoar și am traversat biblioteca.

M-am oprit în fața camerei lui înainte de a intra și am încercat să văd în semi-întuneric. Carlos, care își petrecuse noaptea lângă el, într-un fotoliu, când m-a văzut intrând, s-a ridicat.

— Salut, frate! l-am salutat.

— Salut, frate! m-a salutat.

L-am întrebat pe semne despre tata și el tot prin semne mi-a răspuns că nu mai era nimic de făcut.

— Du-te și te culcă, i-am spus, că rămân eu cu el.

Când Carlos a ieșit din cameră, m-am apropiat de pat, m-am așezat lângă el și m-am aplecat asupra lui: ochii lui rugători s-au încrucișat cu ai mei pentru ultima oară. Ce voia să îmi spună? Să-l ajut să trăiască? Sau să-l ajut să moară? Să trăiască, desigur. Nu a vrut niciodată să moară. Mi-am luat ochii de la el și m-am uitat la punga de perfuzie: prin tubul transparent de plastic picăturile cădeau încet, indecise, tăcute. Una, încă una, încă una, marcând sfârșitul timpului.

— Dacă ai ști cât te iubesc. Nu ți-am spus-o până acum pentru că nu am avut ocazia. Și, în plus, pentru că la ce bun să spui ceea ce este evident. O să vezi c-o să treci peste asta și o să-ți fie bine și o să ajungi la anul 2000 să sărbătorești cu noi noul mileniu în La Cascada. Și știi cum? Cu o sticlă mare de rachiu, și o ploaie de stele căzătoare pe cerul nopții nesfârșite! Ți-o spun eu, care sunt vrăjitor și știu mai multe decât medicii. Nu trebuie să îi iei în seamă pe acești șarlatani.

M-am ridicat de pe pat și m-am dus într-un colț al camerei unde nu putea să mă vadă. Acolo, am scos

seringa din buzunar și apoi capacul acului. Apoi m-am întors lângă el și lângă punga de perfuzie: ochii lui sticloși, pierduți, se uitau în tavan. Atunci am introdus acul în tubul de plastic al perfuziei, am împins pistonul și, odată cu ultima picătură de ser, a pătruns și euthanylul.

— Ah! exclamă.

Nu trecuse nici măcar o secundă, nu intrase nici măcar un milimetru de euthanyl în torentul sângelui. A fost fulminant. Așa cum se întâmplase și cu câinele. L-am privit când ochii lui se imobilizau în gol. Timpul, lacheul morții, se opri: tati părăsise oroarea vieții și intrase în oroarea morții. Se întorsese în neant, acolo de unde niciodată n-ar fi trebuit să iasă. În clipa aceea am înțeles de ce, fără ca el s-o știe, îmi impusese viața, pentru ce mă născusem și trăisem eu: ca să-l ajut să moară. Viața mea întreagă se termina odată cu asta.

Cu pașii moi, catifelați, de tăcere, fără să ridice praful pe care delăsarea Nebunei îl lăsase să se depună, intrase așadar în casa mea, încă o dată, temuta Moarte, iubita mea Moarte, doamna mea.

— Gata, tati, afacerea asta s-a terminat. N-o să mai suferi, du-te liniștit și nu-ți face griji pentru casa asta, că știu deja cine-o va mătura de acum înainte. Vântul nerușinat!

În timp ce puneam în buzunar seringa aproape plină de euthanyl, am auzit pe cer huruitul motorului unui avion ușor, din acelea care continuau să aterizeze

pe vechiul câmp de aviație unde, cu o zi înainte ca eu să mă nasc, se prăbușise și murise Gardel*.

— Câte avioane vor fi brăzdând în clipa asta cerul! m-am gândit. Și câți oameni și animale se vor fi născând. Sau murind. Și la urma-urmei, pentru ce? Pentru ce atâta tevatură, cum ar fi spus bunica? Pentru a îndeplini planul lui Dumnezeu? Da, bunico, pentru asta, pentru a îndeplini planul Monstrului.

Când eu ieșeam din cameră, intra Marele Idiot. Nici nu m-am uitat la el.

— Tati, i-am spus celui care nu mai auzea, cel mai mare rahat pe care l-ai făcut în viața asta a fost să-l concepi de acest pui de cățea.

După Marele Idiot, a intrat în cameră Nebuna, care l-a născut. Și după ea, în ora următoare, au tot sosit alții — fii, gineri, nurori, nepoți — să constate iremediabilul produs, că se alesese praful de casa noastră și nu mai exista nicio salvare.

M-am întors în camera mea și am golit seringa în chiuveta din baie. Ce risipă! S-a dus pe conductă suficient euthanyl pentru a trimite pe lumea cealaltă toată Columbia. Și de ce mai înainte nu mi-am injectat puțintel, atât cât aș fi reușit?

— De ce? m-am întrebat în timp ce coboram pe scara abruptă din spatele casei la pubela de gunoi. Pentru că dacă n-o să mă omoare scara asta într-o zi

---

* Carlos Gardel (1890–1935), celebru cântăreț și compozitor argentinian de tango.

când cobor, o să mă omoare un ucigaş plătit când ies din casă.

Şi de ce un ucigaş plătit? Ucigaş plătit este cel care ucide pentru altcineva, la comandă. Adică nu mă poate omorî şi vreun individ motu proprio, din libera şi suverana lui voinţă? Bineînţeles că da. Dar se întâmplă că în imensa confuzie de lucruri care a pus stăpânire pe ţara asta adorabilă am ajuns să numim ucigaş plătit orice asasin. Chestie de semantică. Nu mai distingem pe cel care a fost angajat de cel care nu. Pentru că toţi scăpau nepedepsiţi! Haosul produce şi mai mult haos. Şi vă rog să puneţi, domnilor fizicieni, această lege drept lege supremă, pe deasupra celor ale creaţiei lumii şi ale termodinamicii, pentru că toate, cu umilinţă, provin din ea. Ordinea este un miraj al haosului. Şi nu există cale de a nu te naşte, de a împiedica viaţa, căci, odată apărută, este la fel de iremediabilă ca moartea. Şi gata, punct. Dixit.

Şi se înşală cel care crede că va continua să trăiască în copiii lui şi că se realizează prin ei. Vai, „se realizează"! Ce limbaj ingenios! Cum să se realizeze, proştilor? Nimeni nu se realizează prin nimeni şi nu există altă viaţă şi nici altă moarte decât cele proprii. Când eşti mic, crezi că lumea este a ta; trăind, înveţi că nu. Tinerii încearcă să-i dea la o parte pe cei bătrâni şi bătrânii luptă să nu se lase daţi la o parte. La atât se reduce această afacere.

Am aruncat la gunoi flaconul de euthanyl şi seringa. Un miros de portocale putrede, a fericire încinsă,

a ieşit din flacon când l-am deschis. Viaţa îşi continua aşadar cursul ei şi soarele continua să se învârtă în jurul pământului, urcând, coborând, urcând, coborând, trasând zi după zi, cu un compas parcă, acelaşi arc monoton pe cer. Vai, atât de original!

Întorcându-mă în bibliotecă, m-am lovit de fetele lui Manuel şi de copiii Gloriei care ieşeau din camera tatei plângând.

— Ce! V-aţi prostit de tot? le-am reproşat. Fără lacrimi! Nu vedeţi că bunicul se odihneşte? De voi se odihneşte!

Şi i-am trimis să se joace în curte. Ce naiv, tati, să cred că vei continua să trăieşti în mine. Asta e ca şi cum, pentru a salva un tezaur, l-ai îmbarca pe un vapor care se scufundă.

Pe scara principală, eteric, străveziu ca o fantomă, Darío urca plutind într-un nor de marijuana. L-am văzut, m-a văzut, fără să ne spunem vreun cuvânt. De când se droga din nou nu mai vorbeam cu acest iresponsabil. Dacă voia să se sinucidă, treaba lui, să se sinucidă. Şi aşa sunt destui oameni pe lume. A trecut timid în camera lui tati, ca şi cum ar fi un străin care nu fusese invitat. Eu am rămas în faţa camerei, în bibliotecă, privindu-i pe cei care intrau şi ieşeau: fraţi, surori, nepoţi, nepoate, cumnaţi, cumnate. Carlos suna în acest timp la pompe funebre. După puţin timp a sosit un medic să elibereze certificatul de deces. Cauza morţii: hepatom. Exact, hepatom, care

pe înţelesul tuturor înseamnă cancer la ficat, care în înţelesul creştin înseamnă moarte.

În Columbia cel puţin, formalităţile de înmormântare nu-ţi dădeau bătaie de cap. În privinţa asta, legea era destul de înţelegătoare, de umană. Dacă nu te lăsa să trăieşti, cel puţin te lăsa să mori. Altfel, dacă hoţilor din Congresul columbian le-ar trece prin cap să reglementeze şi înmormântările, am avea acum nu mai puţin de cinci milioane de cadavre neîngropate, îngrămădite în case unul peste altul, în diferite grade de descompunere, unele mai putrede decât altele. Ce tentaţie pentru vulturi! Bieţii de ei! Ca şi cum mie mi s-ar pune dinainte un întreg liceu de băieţi în pielea goală şi eu să nu pot nici măcar să-i ating.

În Mexic îţi dau mai multă bătaie de cap, acolo trebuie să dai şperţ (adică mită, şpagă) ca să-ţi poţi înmormânta tatăl. Şi trebuie să cumperi sicriu, chiar dacă tu te gândeşti să-l arzi. Puneţi mortul în sicriu, şi imediat îl vor scoate pentru a-l arde în pielea goală. Şi sicriul? Ce se întâmplă cu sicriul? Păi dacă nu vrei să-l iei acasă să-l foloseşti ca pat, îl donezi celor săraci, îl laşi firmei de pompe funebre. Care, îndată ce ieşi cu coada între picioare, îl vinde ca nou următorului mort la rând. Şi săracii? Să mănânce rahat săracii, să-i înmormânteze mă-sa. Şi guvernul? Nu intervine în asemenea abuzuri guvernul? Sigur că intervine! Trimite un funcţionar să inspecteze pompele funebre şi funcţionarul îşi ia şi el partea lui de la firmă. Ca să se nască şi să moară, ca să mănânce şi să-şi facă nevoile, cetăţeanul din Mexic va

avea mereu în față un funcționar cu mâna întinsă. Sau un polițist. Dar țara funcționează bine. Cu mită, totul merge: traficul mașinilor, vânzarea de electrocasnice, circulația sângelui, târfele președintelui, pașapoartele celor care călătoresc, înmormântările celor care se duc. Mita este o invenție genială. Ca roata.

Și alt loc unde, de asemenea, este o fericire să mori, este Cuba, unde ai înmormântarea asigurată. Cine vrea să rămână în Cuba, este sigur că-l înmormântează Fidel: cu banii trădătorilor fugiți la Miami. Și pe mine? Pe mine cine o să mă înmormânteze? Poate Papa! Pe care de acum înainte îl voi scrie cu literă mică, pentru că majuscula e prea mult pentru un asemenea parazit.

După ce a plecat medicul, au venit cei de la pompe funebre și s-au dus în camera lui tati. Avea ochii deschiși? Nu știu. Se instalase deja rigiditatea? Nu știu. Era încă în pijama? Nu știu. Știu că oamenii de la pompe funebre l-au întrebat pe Carlos dacă tati avea ceva de valoare asupra lui și Carlos le-a răspuns:

— Singura valoare este el.

L-au pus pe targă, l-au acoperit cu un cearceaf, au ieșit în bibliotecă și, trecând printre noi, au coborât cu el pe scară. Cu capul plecat, parcă scuzându-se că există, Darío s-a dat la o parte făcându-le loc să treacă. Niciodată nu mi s-a părut mai pierdut în această viață și mai aproape de dezastrul meu. Perplexitatea lui îmi sporea propria perplexitate, eșecul lui se adăuga la al meu. Bine măcar că tati murise fără să știe că el avea sida.

— Şi dacă ar fi ştiut, ce? i-am răspuns citindu-i gândurile. La urma-urmei, el ţi-a dat sida acestei vieţi.

Acoperind cu mantia ei pereţii înalţi ai bibliotecii, Moartea râdea din tavan. Am eliminat tavanul, am eliminat pereţii, am eliminat podeaua şi am rămas suspendat în neantul infinit şi întunecat privind stelele lui Dumnezeu. Sudul era jos, la picioarele mele; nordul, sus, deasupra capului meu; occidentul, în stânga, pe partea inimii mele; şi orientul, opus occidentului, la dreapta mea. Răsucindu-mă în vid, am ajuns cu capul în jos şi eternitatea Preaînaltului a rămas cu picioarele în sus. Singurul punct de referinţă în spaţiu sunt eu. Altul nu există. Iar o cameră este un cub plin de aer şi într-o casă — mai multe cuburi.

Am coborât cu Carlos în spatele brancardierilor. În capul scării, pe care nu o cobora niciodată pentru a nu trebui să urce după aceea, Nebuna privea cum pleca pentru totdeauna cel care fusese servitoarea ei.

Când am ieşit în stradă, radioul din maşina de la pompe funebre anunţa zgomotos ultimele ştiri: că Gavirita a declarat, că Samperita a decretat, că Pastranita a ordonat. Pe tati l-au însoţit la despărţire cu acest rahat. Ce să-i facem, în rahat ne naştem, trăim şi murim.

După două ore, funcţionarii firmei de pompe funebre s-au întors de la crematoriu cu cenuşa într-o urnă. Dumnezeu ştie pe unde a ajuns urna în acel haos din casă. În ceea ce priveşte cenuşa, o port de atunci la piept, pe partea stângă, în cripta care a devenit inima

mea. Cel care trăiește mult, poartă cu el mulți morți, este firesc. Așa stabilește cea dintâi lege a viilor sau legea proporționalității morților, pe care am descoperit-o eu și care stipulează o relație directă între anii pe care îi trăiește omul și morții care îl apasă, numărul lor crescând odată cu durata vieții: $v=m^2d$ (v este egal cu m la pătrat înmulțit cu d), unde v înseamnă viu, m înseamnă mort și d, constanta universală a dezastrului, care, fiind o „constantă", se schimbă „în mod constant", asemenea spațiului lui Einstein: se îndoaie, se strânge, se întinde, se lărgește, se lungește. A se vedea tratatul meu de tanatologie „Între fantasme"*, unde se găsesc toate astea explicate foarte bine, în cuvinte simple și cu numeroase exemple luate din viața de zi cu zi. A ajuns cam la a cincisprezecea ediție.

După moartea lui tati, am plecat la dracu-n praznic, jurând să nu mă mai întorc niciodată în Columbia. Să nu spui însă niciodată în apa asta nu voi mai bea, pentru că exact din apă aceea vei mai bea, fiindcă este ca un blestem al Columbiei. Nu trecuse un an de la moartea lui tati și mă întorceam deja pentru alta. Taxiul cobora din curbă în curbă, spre Medellín, pe vechea șosea îngustă din Rionegro, unde le-a trecut prin cap să construiască noul aeroport, ca să se aleagă praful de peisaj. O curbă, altă curbă, altă curbă, la dreapta, la stânga, trecând din zona înaltă, friguroasă, la zona

* *Entre fantasmas*, ultimul din cele cinci romane autobiografice ale lui Fernando Vallejo din ciclul *Râul timpului*.

caldă, legănându-mă într-un du-te-vino al amintirilor. Pe aceeași șosea îngustă am urcat și am coborât de nenumărate ori cu Darío în Studebaker-ul nostru, plin de frumuseți. Cât a trecut de atunci? Ani și ani. O mașină ca a noastră astăzi este piesă de muzeu și valorează o avere. În ceea ce privește frumusețile acelea, dacă mai trăiesc, nu mai sunt buni, vai, nici ca hrană pentru leii de la grădina zoologică sau pentru a face din ei mezeluri. Asta e, la reglarea finală de conturi, le merge mai bine automobilelor decât oamenilor. În fine, să lăsăm.

Câmpul, spălat recent de ploaie, defila prin fața ferestrelor taxiului, cu verdele lui curat. Ici-colo, pe marginea drumului sau de la înălțimea vreunui deal, vechile căsuțe țărănești cu pereții văruiți în alb, cu pridvoarele lor cu parmalâc din zăbrele de lemn și cu ghivece pline de flori pe pervaz, mă priveau trecând și îmi făceau semne cu mâna.

— Adio! Adio, Fernando!

— Cum? Sunteți încă aici? Nu v-au demolat încă?

— Încă nu. Suntem în continuare aici și, ca întotdeauna, atât de frumoase.

Și constatam cu durere că timpul infam nu le-a distrus încă doar pentru a-și bate joc de mine, pentru a-mi aduce aminte ceea ce am fost cândva și, odată cu mine, toată Columbia, niște copii nebuni, care nu vom mai fi niciodată, pentru că am îmbătrânit și ne-am pierdut pentru totdeauna inocența și, odată cu inocența, speranța. Ne-am risipit iluziile pe drum și pe

ultimele care ne mai rămăseseră le-am ars ieri pe un rug pe care l-am aprins în mijlocul curții.

Taxiul cobora în continuare și începusem deja să simt căldura din Medellín. Rămăseseră în urmă căsuțele țărănești scânteind în lumină, licărindu-mi în priviri, cu pridvoarele lor de lemn, cu ghivecele pline de flori, cu pereții văruiți, spunându-mi adio pentru totdeauna, pentru că știau deja, înainte ca eu s-o știu, ceea ce era scris în cartea destinului, că nu ne vom mai vedea niciodată.

— Ați fi atât de amabil, domnule taximetrist, să opriți radioul? Sunt sătul până peste cap de Pastrana*. Ca să nu-l mai aud pe homosexualul ăsta, vă plătesc dublu față de cât va arăta aparatul de marcat.

Atât de bătrân m-o fi văzut asasinul, atât de terminat, atât de neajutorat, că, în loc să mă omoare, a stins radioul. Celui care vrea să se sinucidă îi dau un sfat: să oprească un taxi pe orice stradă din Columbia, primul taxi care trece pe acolo, oricare-o fi el; să urce și, imediat după ce pornește, să-i ceară șoferului ceea ce i-am cerut eu. Și va avea soluția sfântă pentru toate relele din această viață, expediat rapid spre cealaltă. Deși, e adevărat, nu știu cu ce. Nu știu dacă va fi un cuțit, o macetă, un revolver, o rangă de fier sau un piolet. Nu știți ce este un piolet? Nu are importanță. Nu o să fie nevoie să mergeți să căutați într-un dicționar: îl veți vedea!

---

* Andrés Pastrana: președinte al Columbiei între 1998 și 2002.

— Mulțumesc. Cu radioul stins, pot să gândesc mai bine.

Îți aduci aminte, Darío, de Studebaker, invidia tuturor în Medellín? I se spunea „patul ambulant" și orașului ăstuia sărăntoc, unde doar cei bogați aveau mașină, îi crăpa fierea de ciudă.

— Poponarilor! ne strigau când ne vedeau trecând, cu mașina noastră extraordinară, plină ochi cu băieți.

Poponari? Asta era ca și cum Cuba moartă de foame le-ar striga Statelor Unite: imperialiștilor! Le aruncam câte un cubuleț de supă concentrată Maggi pe fereastră și nici nu-i luam în seamă.

— Faceți copii în continuare, tâmpiților, și nu ne mai purtați de grijă nouă.

Chiar pe aici, pe unde merg acum când intrăm în Medellín, prin cartierul Buenos Aires, de câte ori nu am trecut noi în sens invers cu acel Studebaker plin de băieți! Scăpați din oraș și de bârfele lui congenitale, la prima oprire, acolo, pe marginea drumului, sub lumina lunii și privirea tulbure a lui Saturn, după prima înghițitură de alcool, începeau să-și scoată hainele de pe ei. Un pârâiaș susura clipocind în apropiere și se auzeau vacile mugind. Muuuu, muuuu, muuuu. Nu-i așa că-ți amintești, frate? Darío: după o sută de ani, care nu înseamnă nimic și trec rapid, o să vezi că în orașul ăsta mizerabil o să ne ridice statui.

Taxiul a oprit în fața casei mele, i-am plătit cursa asasinului, am coborât, mi-am luat geamantanul, am sunat și mi-a deschis Marele Idiot, care nici nu

s-a obosit să mă salute. Mi-a întors spatele și a plecat, lăsându-mă în ușa de la intrare cu salutul meu pe buze și cu geamantanul în mână. L-am lăsat jos și în clipa aceea am zărit Moartea pe scară.

— Cum? Din nou aici? m-am răstit eu la ea. Te credeam moartă, ca Dolores del Río. În fine, fii și tu bună la ceva, femeie, și ai grijă de geamantanul meu până mă întorc și-l duc la mine în cameră, că am venit să-l văd pe fratele meu.

Cu un gest scurt, ironic și disprețuitor, mi-a făcut semn spre grădină.

— Să nu lași pe nimeni să intre! i-am poruncit. Nu cumva să-ți treacă prin cap să deschizi ușa asta vreunui asasin.

Am închis ușa și m-am îndreptat spre grădină cu inima tremurând. Într-un cort improvizat din cearceafuri întinse pe sârmele de rufe, își instalase hamacul.

— Darío, băiete, parc-ai fi în cortul unui șeic!

L-am strâns tare la piept și am simțit că eram din nou copii și că ne făceam în curte un cort de exploratori, susținut cu cozi de mătură, pături, cuverturi și cearceafuri, convinși că eram în Africa și se lăsa noaptea.

— Gruah! Gruah! se auzi deodată o umbră fâlfâindu-și aripile din mangotier către prun.

— De zile întregi e o pasăre care tot vine pe aici, îmi explică el, dar, oricât mă străduiesc s-o văd, nu reușesc. Îmi scapă mereu, mereu.

S-a așezat din nou, cu mare dificultate, în hamac și și-a văzut mai departe de treabă: curăța de semințe și impurități un pachet de marijuana pe care o întinsese pe una din măsuțele alea imbecile, numite norvegiene, cu picioare ascuțite, clătinându-se tot timpul, pe care le făcuse Argemiro, geniul, in illo tempore. Scotea câte o semincioară de aici, una de dincolo și le arunca unde se nimerea pe iarba din grădină.

— Mi-a adus-o cadou Aníbal-junior, mi-a spus. Foarte bună. O vând la poliție.

— Învelită în paginile ziarului „El Colombiano"?

— Îhî.

— Tot e bun la ceva ziarul ăsta de scandal.

Și, în timp ce mâinile lui descărnate, fantomatice, își vedeau de treaba lor, curățând meticulos, fără grabă, iarba sfântă a hașizilor, pe care o scotea din hârtia de ziar, am început să vorbim, de una, de alta, despre progesteronul care îi provoca reținerea lichidelor în corp și de frumusețea de băieți de altădată, când nu existau aceste blestemate calamități:sida și internetul, și când bătrânețea ni se părea la fel de îndepărtată ca ziua în care se spune că se va stinge soarele. Să se stingă, că nu degeaba Dumnezeu întețește, cu mâna Diavolului, focul sub cazanul cu smoală fierbinte din infern. Sau, mai știi, ne va tăia bătrânul ticălos și încălzirea centrală de acolo, de sub pământ!

— Bolile sunt de două feluri, i-am explicat: cele care se vindecă și cele care nu. Cele care se vindecă, se vindecă singure sau cu antibiotice. Și cele care nu,

le vindecă Sfânta Noastră Mamă, Moartea, leacul leacurilor.

— Exact, a fost el de acord, nepăsător, ca și cum lucrurile nu îl priveau pe dânsul.

Apoi a răsucit țigara de marijuana într-o foiță marca Pielroja, pe care a lipit-o cu salivă, și a început s-o fumeze trăgând adânc din ea. Și, în timp ce fumul misterios îi amețea sufletul, își aduse aminte de un băiat negru extraordinar pe care l-am acostat în Central Park din New York, într-o noapte de vară.

— Of, Darío, ai ajuns ca bătrânii, trăiești doar din amintiri.

— L-am dus în apartamentul nostru din clădirea Amiral Jet, unde eu eram „super"* și l-am așezat între noi doi, la mijlocul patului.

— Și ni-l treceam de la unul la altul ca pe o minge de ping-pong. Ce noapte fierbinte, frățioare!

Și am început să-l binecuvântez pe Dumnezeu pentru că ni-l oferise pe frumosul acela și pe atâția alții, pe nemeritate, și să-l blestem pe acest papă ipocrit care se pretinde ecumenic. Ia să vedem! S-a culcat vreodată cu unnegru acest tubercul albicios?

În acel moment, Nebuna a apărut la fereastra ei de la etaj, spunând:

— Ce plăcere îmi face să îi văd pe cei doi frățiori împreună, ce mult se iubesc!

---

* *Super*: prescurtare pentru *building superintendent*, persoană care, în Statele Unite, se ocupă cu întreținerea unei clădiri.

Plăcere? O fi existat vreodată mai multă nerușinare? Doar într-o minte bolnavă și cinică putea să încapă o asemenea minciună. Toată viața a făcut tot ce putea face ca să ne separe, îngrămădind copii peste copii în azilul de nebuni furioși din casă, ca și cum spațiul s-ar putea dilata! Cum să se dilate, nenorocitul, astea sunt halucinații de-ale lui Einstein! Până când într-o zi (picătură cu picătură, se sparge stânca) și-a atins scopul și l-a fătat pe Marele Idiot, creatura diformă, Cristosnebunul, care reunea, el singur, fără vreun alt amestec din altă parte, cu o puritate absolută, cauzată de perturbațiile geneticii, toate genele furioase ale imbecilității neamului Rendón.

— Nu e zi în care să nu descopăr ceva, Darío. Cristosnebunul este ca oaia Dolly: e o clonă.

M-am ridicat și l-am lăsat în grădină, în hamacul lui aerian de marijuana, m-am întors în vestibul să-mi duc geamantanul într-una din camere și să văd unde mă pot instala în zilele care mă așteptau.

Și Madame la Mort? Est-ce-qu'elle était partie? Cu treizeci de mii de asasinate pe an în țara asta dementă, fără să-i socotim și pe cei pe care îi trimite pe lumea cealaltă infarctul, tuberculoza, malaria, Pablo Escobar, poliția, autobuzele și automobilele (cu vărsare sau fără vărsare de sânge), sărăcuța nu mai pridideа. Muncă și iar muncă și iar muncă. Și ambiția de a ieși mereu în față, în stilul papei, care o mănâncă în fund zi și noapte și nu îi dă pace... La orice înmormântare trebuie să fie prezentă.

Dar ce credeam eu? Că plecase? Când urcam scările cu geamantanul în mână, a început să râdă de mine, nenorocita.

— Dove sei, stronza?

Unde era? Invizibilă precum Atotputernicul, era peste tot: se învârtea ca un electron nebun în inima unui atom.

— Ha! Ha! Ha! râdea ea batjocoritor cu un hohot oribil cum nu auzeai nici în cantata „Oedip Rege" a răposatului meu maestru de armonie, Roberto Pineda cel surd.

— De ce râzi, proasto? am apostrofat-o. Servitoarea lui Dumnezeu!

Cu asta a primit ce-a meritat și a amuțit. Nimeni de când lumea asta este lume nu îi spusese un adevăr mai amar.

— Orice lucru are un început, femeie, vezi și tu.

În tăcerea care a urmat am aruncat o privire în camera lui tati, în bibliotecă, cercetând totul, și toate erau la locul lor, exact așa cum le lăsase el. Dincolo de eternitatea cu primele ei straturi de praf, nimeni, în timpul care trecuse, nu atinsese nimic. Cărțile lui erau tot la locul lor în bibliotecă, hârtiile pe biroul lui din verandă, costumele în dulapul din camera lui. Costume modeste marca Everfit din timpurile de altădată, pe care le purta în Columbia lumea onorabilă. Dar cât timp a trecut de când rasa asta idioată dispăruse din această țară. De aceea, astăzi, nimeni în țara lui Caco nu mai poartă costume Everfit: nici măcar

hoţii din interiorul Parlamentului şi nici cei din afara lui. Cred că au închis deja şi fabrica.

Dacă memoria nu mă înşală (că uneori se mai întâmplă), am povestit deja că în spatele casei, pe terenul unde se află grădina, Alfonso García, un nepriceput, rudă cu noi, ne construise două camere ca să mărească spaţiul: nişte cămăruţe mititele, cu două camere mici de baie, toate reduse la minimum, ca într-o căsuţă pentru păpuşi fabricată de Argemiro. Într-una din ele m-am instalat eu, ca să fiu aproape de Darío, care, dacă mă luam după nenumăratele medicamente care se îngrămădeau pe un birou, o ocupa pe cealaltă: antiacide, antibiotice, antipiretice, antiparazitare, antipaştelemăsii, antintiinflamatorii, antimicotice.

— Gunoi! Gunoi! Gunoi!

Şi, în acord cu ce spuneam, aruncam la coş jumătate din lista de medicamente a secolului XX. Pe noptieră, pe comodă, pe jos, peste tot, impudice mucuri de marijuana lăsate la întâmplare şi în văzul tuturor, ca nişte prezervative flasce folosite recent şi aruncate, cu mii de milioane de potenţiali cretini morţi înăuntru.

— Asta e bine. Marijuana creşte apetitul şi adoarme spiritul.

Pe care mie nimic nu mi l-a putut adormi, în nopţile care au urmat: nici somnifere, nici binecuvântări, nici blesteme, nici tipicele lovituri Rendón cu capul de perete. Pur şi simplu, îmi dispăruse pentru totdeauna somnul. Şi pe deşertul insomniei, sarabanda diavolească a ţânţarilor pe care o stârnea noapte de noapte

câinele López cu somitățile lui. Încercând să scap de această oroare, treceam din amintire în amintire cu Darío, în trecut, și așa mă întorceam, de exemplu, cu el de mână, la Admiral Jet, de pe Strada 80 din West Side în New York, o clădire de derbedei în care am locuit și noi într-o vară, la două străzi de Central Park, și la orgia lui continuă de homosexuali, printre copaci. Ce timpuri, Sanctitatea Voastră, atât de nefericite, dar atât de minunate! Sau poate mi se pare mie. Poate pentru că timpul trecut întotdeauna ni se pare că a fost mai bun.

Iată portretul în cuvinte al monstrului: șapte etaje cu treizeci de apartamente de carton, cu riscul permanent să ia foc și să se înalțe la cer făcute scrum cu ocupanții lui cu tot, câțiva negri și portoricani excretori de ambe sexe, drojdia speciei bipede pe care nu știu ce birou demagogic al municipalității voia s-o vindece de dependența ei de heroină într-un experiment numit „pilot", pentru care l-au angajat pe Darío, imigrant fără documente, cu un salariu minim și o muncă de „super", adică de portar, plus măturător, gunoier, vidanjor și judecător de pace. Eu, fratele șomer al victimei și, ca și el, fără un loc unde să-mi pun capul, l-am ajutat să facă față sarcinilor primite. Și iată-mă cu o găleată de servitoare și o sondă de instalator desfundând closetele negrilor, Sanctitatea Voastră. Care știți cum sunt? Identice cu ale albilor, lucrul ăsta nu se schimbă. În umilele funcțiuni excretoare, albii nu diferă de negri, câinii de șoareci, necredincioșii de

dumneavoastră. Dumnezeu, în această privință, i-a făcut egali pe toți muritorii.

Oficiantul introduce sonda și răsucește până ce, cu puțin noroc (și în cazul în care nu au aruncat în closet și fetuși), desfundă tubul. După aceea, el trage de lanț și inefabilul curge, se scurge către măruntaiele orașului pentru a duce în cântecul apei, până în cele mai profunde măruntaie ale subsolului, lumina Evangheliei. Cred sincer că orice papă trebuie să știe aceste lucruri înainte de a începe să vorbească. Păi, nu? Magister dixit urbi et orbi!

Într-o seară, în timp desfundam, într-un miros pestilențial, closetul negresei Evelyn, odăița începe să se zgâlțâie din cauza unor atacuri furioase, ca ale unui scos din minți, ca și cum s-ar cutremura pământul.

— It's Dick, m-a informat Evelyn, cu simplitatea cuiva care spune că e cald.

Și era Dick, într-adevăr, un porc de negru, porc evanghelic, gras și unsuros, căruia nici heroina, nici sfânta Biblie nu îi temperau poftele, încercând să foreze din cealaltă parte a băii, cu instrumentul pe care tatăl nostru Adam Australopitecul l-a pus în funcțiune în gradina lui acum patru milioane de ani, când s-a dat jos din copac și datorită căruia suntem aici, fragilul perete de rigips care ținea loc de perete și ne despărțea de apartamentul lui, mă rog, de cocina lui. Primul lucru care a apărut prin spărtura din perete a fost capul negru, lucios, căruia i-a urmat, în urma unei asalt violent, dur ca un metal, burghiul imens, colosal,

nemaipomenit, de o grosime extraordinară, lung de cel puțin douăzeci și cinci de centimetri (sau zece inci, dacă măsurați, Preasfinte Părinte, în sistemul englez) până la baza creață prin care se unea de corp.

— What? am exclamat.

— Yes, a răspuns condamnata, cu un „da" pe cât de limpede, pe atât de stupid.

Ca un braț încordat și ridicat în unghi drept ca și cum te-ar băga în aia a mă-tii, cu arterele umflate și venele pe punctul să explodeze, împingând, băgând, vibrând, zvâcnind, impresionantul instrument a ejaculat cu spasme violente, inundând cu lichidul lăptos și vâscos pardoseala murdară a băii.

La dracu'! De ce a făcut Dumnezeu atât de rău lucrurile? Un aparat atât de fantastic atașat unui asemenea om scârbos... Nepătrunse sunt căile Domnului! Atotputernicul se comportă uneori ca ageamiul de Alfonso García.

— What sign are you, super? m-a întrebat Evelyn.

— Scorpio. And you?

— Virgo.

— Virgo? Ha, ha, ha!

Ce m-a mai făcut să râd, blestemata! Negrii, Sanctitatea Voastră, nu au suflet, nu-i socotiți în turmă. Leneși din fire, singurul lucru pentru care sunt buni (dar nu întotdeauna) este sexul. Oxidul de azot nitric îi umflă în față și îi face să respire prin spate.

Dar marele personaj din clădirea Admiral Jet nu era Dick, ci Sam, alt dobitoc hijueputa: un malaxor

de gunoi, furios și megaloman, care oficia în subsol. Tot ceea ce se arunca pe ghenă de la cele șapte etaje — seringi fără heroină, reviste pornografice, tampoane vaginale, chiloți murdari de rahat, adidași împuțiți, resturi de mâncare, ambalaje de lapte, cutii de carton, sticle, conserve, borcane, zdrențe, fetuși —, pe toate le măcina cu un vuiet de uragan și ni le înapoia comprimate în niște săculeți. Dar cât cântăreau acești saci blestemați! O sută de kile, două sute, o jumătate de tonă, o tonă, două. Și dacă măsurau patruzeci de centimetri, cel mult... Atunci am înțeles eu ce erau găurile negre din univers: materia comprimată până la o densitate demonică. Așa cum, atunci când dumneata, dragă prietene, cumperi un apartament, ceea ce ți se vinde este aer închis între patru pereți, tot așa atomul nu este altceva decât niște suspine ale electronilor care se învârt în jurul unui nucleu minuscul, separați de el de neant, de un neant imens, gigantesc, monstruos, ca acela care există între stele, neantul lui Dumnezeu. Treaptă după treaptă, pe scara de la subsol, ajutându-ne unul pe altul, Darío și cu mine, reușeam cu mare greutate să scoatem în stradă, unul câte unul, acei saci, ca să-i ia de acolo, ridicându-i cu o macara, mașina de gunoi. Schilodiți, cocoșați, șchiopi, cu coloana vertebrală ruptă, ne întorceam în apartamentul nostru de la parter, cel al lui „super", să fumăm marijuana și să

așteptăm, să vedem ce băiat din Central Park ne făcea o vizită: alb, negru, galben sau arămiu.

— Super, super! se auzeau atunci bătăi insistente în ușă.

Ce s-a întâmplat? Ce s-a întâmplat? Vreun băiat? O frumusețe? Ce băiat! Ce frumusețe! Era Dick, negrul, negrul Dick, venea fiindcă i s-a înfundat din nou closetul.

— Oh, no, not again! exclama Darío în engleză, disperat, furios.

Și, cu o bară de fier pe care o avea întotdeauna la îndemână pentru asemenea situații, o bară ad-hoc, îi aplica recidivistului, în engleză, o lovitură în cap.

Și o sfântă vindecare a erecțiilor negrului. Niciodată nu a mai perforat vreun perete, pramatia, și niciodată nu i s-a mai sculat !

Eu am spus mereu că negrii au sexul închistat în cap. Trebuie să li-l scoți de acolo cu lovituri de bâtă. Păi, ce? O să permitem la nesfârșit acestor smintiți să continue nepedepsiți distrugerea clădirilor. Adică, de ce? Suntem cumva candidați democrați? Jos, Isus Cristos! Trăiască rasismul! Moarte democrației proxenete!

— Darío, l-am sfătuit, data viitoare când mai lovești cu bara pe vreunul în cap, calculează bine, să nu-ți fugă mâna și să ajungi pe scaunul electric.

— Ei, da! În statul New York nu mai există scaun electric, l-au abolit de mult!

Mă duceam atunci, liniştit în privinţa asta, la subsol, să văd ce mai făcea Sam şi să le duc un pic de mâncare surioarelor mele, şoricuţele*.

— Fetelor, am sosit! le anunţam intrând cu o farfurie mare de orez pe care-o ţineam cu amândouă mâinile. Hai, veniţi aici, veniţi!

Apăreau, ascultându-mi chemarea, din întunecatele cotloane ale subsolului. Veneau din lăcaşurile lor de nefericire, din umilele canale unde ajungea mizeria omenească, dar nu şi mizericordia lui Dumnezeu. De ce veneau? Să mă vadă, să mă salute, să mă iubească. Cu religiozitate, echitabil, fără să le permit să se agite prea mult, păstrând ordinea, îngenuncheat pe ciment, le împărţeam orezul, bob cu bob, pe care li-l dădeam în gură (fiţi atenţi că am spus „gură", nu „bot"), din care scoteau limbile, limbuţele umede ale enoriaşelor mele, venite la împărtăşanie, ca să primească anafura. Şi, într-o seară, când mă ocupam cu acest lucru, o şoricică pe care o remarcasem, fiindcă era foarte drăgăstoasă, Maruquita, urcată, pentru a fi la înălţimea mea, pe soclul de ciment armat pe care se odihnea Sam, începu să-mi lingă obrazul.

— Ay, Maruquita, ce nebună eşti! Nu ţi-e frică să nu te infecteze oamenii?

Am dat dracului imparţialitatea şi i-am dat o porţie dublă. Nu cereţi imparţialitate în iubire, pentru că iubirea este oarbă.

---

* În limba spaniolă, cuvântul „şoarece" este de genul feminin: „rata".

— Fetelor, plec, pa, pe curând. La ora zece vine în vizită la noi o frumuseţe de băiat din Central Park. Şi mai lăsaţi sexul, că nu mai aveţi loc şi s-a terminat şi orezul!

Când tocmai plecam, ceva de sus a căzut pe Sam şi nebunul s-a pornit. Nebunul, monocordul, energumenul, nervosul, maniacul, monotematicul. Şi aşa cum un câine turbat începe se latre, tot aşa a început el să macine. Alte săculeţe sunt gunoi presat, pentru Dumnezeu, ce coşmar!

Mort cum sunt, plutind în aer peste această cameră şi peste viaţa mea, părăsesc prin suverana mea voinţă şi cu o reală plăcere clădirea Admiral Jet pentru a mă întoarce cu Darío, într-o noapte întunecoasă, în Columbia, în abator. Pe una din acele pretinse şosele fantasmagorice din ţara lui Thanatos pe care în timpul nopţii nu trece niciun om viu, pentru că ar fi ucis şi scăpat astfel de suferinţe, mergem în acel Studebaker al nostru plin de băieţi, urcând curbă după curbă El Alto de Minas, un vârf de munte oarecare din Anzi, pierdut în imensitatea amintirilor mele. Farurile perforează ceaţa şi deschid în burta hăului două găuri de lumină, dar prin ferestrele laterale nu se vede nimic: ştim că de-o parte şi de alta a şoselei stă abisul pândindu-ne. Şi după o jumătate de secol el este în continuare acolo, nenorocitul, la fel, aşteptându-ne, pentru că, oricât alcool ar bea, Darío nu pierdea niciodată controlul. Conducea cu mână sigură şi cu o intuiţie rară, supervizat de Duhul Sfânt. Curbă la dreapta, curbă la stânga,

altă curbă la dreapta, alta la stânga și, așa, din curbă în curbă, urcam pe spirala abruptă. Odată ajunși, uf, în sfârșit, sus, pe coama muntelui, pe abruptul Alto de Minas, am oprit să tragem o dușcă de rachiu și am coborât din mașină. Sticla trecu de la gură la gură, de la un băiat la altul și, în timp ce licoarea binecuvântată se termina, ne încingeam.

— Dezbrăcarea, frumoșilor! Sau credeți că am urcat până aici să admirăm peisajul?

Nu se vedea la o palmă. Ceața era atât de deasă, că puteai s-o dai la o parte cu mâna. Și frigul? Care frig! Pentru asta exista rachiul, ca să ne încălzească motorul pe dinăuntru. Ziuă sau noapte, indiferent dacă poți să vezi sau nu ceva, nu există un loc mai bun pe planeta Pământ pentru a bea o gură de rachiu decât El Alto de Minas, urcând din Medellín la Santa Bárbara pentru a coborî apoi prin La Pintada. Și o spun eu, care am umblat un picprin lumea asta. Acolo se produce întrepătrunderea absolută a locului cu alcoolul și a alcoolului cu sufletul. O fi vreo rațiune în faptul că această băutură binecuvântată domnește în Columbia de două sute de ani, necontestată, inepuizabilă, fără s-o poată detrona nimeni și nimic s -o poată înlocui. Din ea se hrănesc partidul conservator, liberal, Biserica Catolică, traficul de droguri, lumea interlopă obișnuită, gherila, iluziile, ambițiile, visele. Iluzia lui Cristos se va termina într-o zi în această țară inconstantă. Rachiul, niciodată. Fără rachiul din trestie de zahăr, Columbia

nu este Columbia. Unitatea loreste consubstanţialism hipostatic.

Dezbrăcaţi, dar învăluiţi în ceaţă, vrăjiţi, ce făceam în vârful acelui drum pustiu unde noaptea nu se aventura niciun suflet? Domnule, existam, ceea ce facem toţi în toate zilele, ducând cum putem mai bine această afacere.

Ne întoarcem la Studebaker şi începem să coborâm pe celălalt versant al muntelui. Şi iată-ne din nou mergând ca nebunii, în zig-zag pe marginea prăpastiei, şerpuind pe serpentine, în patul nostru ambulant.

La o curbă oarecare, să zicem la cea cu numărul zece mii douăzecişiunu, în Columbia, se trece brusc, fără vreun anunţ prealabil, din zona rece la zona caldă dacă se merge la vale şi invers, dacă se urcă. Astfel încât, prietene european, locuitorii mai sus-menţionatei curbe (o familie tinerică, având vreo cincisprezece copii îngrămădiţi, sordid, într-o căsuţă cu o singură cameră) trec de la iarnă la vară când coboară un metru sau de la vară la iarnă dacă urcă, îţi vine să crezi? Aşa de nebun este tropicul. Şi, dacă mergând într-un autobuz sau un automobil, vă apar în cale nişte stânci ca şi cum s-ar fi prăbuşit pe şosea, atunci adio şi n-am cuvinte, pentru că e vorba de fapt de un baraj al bandiţilor, şi ceea ce se va întâmpla nu mai înseamnă o simplă trecere de la o climă la alta, ci de la lumea asta la cealaltă. Ca să murim ne naştem, şi restul sunt poveşti. Să nu uiţi, prietene. Memento mori.

Deoarece amintirea mea vine la vale, făcând să scârțâie cauciucurile, iată că. la a nu știu câta curbă, încep să inspir aerul zonei calde și să simt, între efluvii de cocini de porci și de grajduri, ca un fulger luminând noaptea întunecată, un miros parfumat care îmi amintește de ferma Santa Anita, un miros de flori de portocal, de pomi înfloriți.

Exista la Santa Anita o plantație de portocali și, între ei, unul care făceaniște portocale fantastice, „cu ombilic", numite așa datorită unui țumburuș de pe coajă, zbârcit ca un ombilic. Dulci, dulci, dulci. După părerea bunicului meu, care era un ignorant, trebuia să le tai doar cu „semiluna" (un cosor ascuțit, cu mâner de lemn, pe care îl păstra în camera lui), și doar seara, pentru că dacă le curățam coaja cu mâna la lumina soarelui, se usca portocalul. Pentru a-i dovedi că nu era așa, că nu se usucă, și, în plus, pentru că nu putea să ne impună voința lui, curățam portocalele cu mâna sub soarele amiezii. Of, bunicule, în ce stare de nervi te aduceam din dragoste, pentru că te iubeam! Te sufocai, te supărai, te încingeai, ți se urca adrenalina și îți scădea bilirubina. Și cu adrenalina sus și bilirubina jos, cu fața congestionată, cu fruntea transpirată, scos din fire, aruncând scântei prin priviri și stropi de salivă prin gură, ieșeau la suprafață trăsăturile Rendón. În una din aceste enervări groaznice ai suferit embolia care ți-a paralizat partea stângă.

— Bunicule, de ce ești așa, atât de irascibil, cu cine semeni? Nu te mai supăra atâta pentru lucruri atât de

neînsemnate, că-ți face rău. Pentru ce vrei acele portocale? Le vei mânca tu pe toate? Sau te gândești că o să le iei cu tine în mormânt? Dacă îți paralizează și cealaltă parte din cauza altei enervări, n-o să mai poți merge nici la baie. Meditează, gândește-te, judecă, nu fi nebun.

Cu coaja groasă care se curăța ușor și pline cu felii ca niște sticluțe zemoase, portocalele cu ombilic de la Santa Anita îmi vor îndulci amintirile, de câte ori o să fie nevoie, până în ziua judecății, în care domnul meu Satana va binevoi să mă cheme în împărăția lui.

În ferma La Pintada există două stânci ascuțite ca două țâțe, care se ridică țintind cerul, ispitindu-l pe Dumnezeu. Printre ele apare luna, luna nebună, luna roșie, roșie de sânge. Norii se dau la o parte la trecerea ei și astrul dement urcă și luminează lumea. Atunci maceta și făcliile pun stăpânire pe noapte: taie capete, incendiază drumuri, fac ce vor. Columbia, marea proxenetă, le lasă să acționeze, să termine cu ceea ce a mai rămas, până și cu ultimul cotlon, cum spunea bunica mea.

Furios uneori, dar în noaptea aceea liniștit și ipocrit, râul Cauca trece prin La Pintada purtându-și apele înșelătoare de culoarea abisului. L-am traversat pe un pod suspendat. Podul se legăna la trecerea noastră, nesigur ca un om beat. Dacă ne prăbușim, nu mai ieșim de acolo. În această privință, râul seamănă cu câinele López: nesățul, vorace, rapace, pe ce pune mâna, nu-i mai dă drumul. Și din cauza câinelui mai

sus-menționat — hoț cum nu s-a mai văzut, derbedeu fățarnic, hahaleră deghizată, vagabond prin definiție, depravat cu sprâncenele încruntate, hidrofob irascibil, escroc rapace, puț fără fund, gheare de pisică, președintele Mexicului, întruchiparea blestemaților, prototip al lichelelor, paradigma șarlatanilor — mă întorc în cameră și la concertul țânțarilor, care îmi bâzâie în urechi cu o frecvență de șase sute de hertzi. Da, categoric, cine cade în Cauca de acolo nu mai iese, este un râu înșelător. Are tot atâtea bulboane în apele sale câte rele intenții în suflet. Am visat atunci că, în clătinarea sa, podul ne arunca în râu. Scufundându-ne în apa agitată și tulbure, disperați, încercam împreună cu fratele meu să ieșim din mașină. M-am trezit înecându-mă, cu soarele în ochi.

— Darío? am strigat speriat, dar nu mi-a răspuns.

Am alergat la el în cameră, dar nu era acolo. L-am găsit jos în grădină sub soarele dimineții răsfoind un vechi album de fotografii. Fotografii șterse, decolorate, fotografii a ceea ce am fost într-o zi, la începutul lumii. Ale lui tati, Silvio, Mario, Iván, Elenita, bunicul, bunica... Duși pentru totdeauna.

— Treci în revistă cimitirul?

— Ia uită-te aici.

Și mi-a arătat între fotografii una cu doi copii cam de patru și cinci ani:

— Noi doi.

El, cu bucle blonde, îmbrăcat cu un paltonaș, eu, în spatele lui, într-o cămașă cu dungi, îmbrățișându-l.

— Ăştia am fost noi? Câtă apă s-a scurs pe râu!

— Cauca, spuse. Azi-noapte am visat că îl traversam cu Studebaker-ul pe podul vechi din La Pintada şi că podul, clătinându-se, ne-a aruncat în mare.

Am rămas stană de piatră, dragă prietene: avusesem acelaşi vis. Şi vreau să vă spun ceva: la sfârşitul vieţii, Darío avea sufletul sincronizat cu al meu, vis cu vis, amintire cu amintire. Dar nu m-am mirat prea mult, că nu degeaba era fratele meu: veneam din acelaşi punct, din aceeaşi scorbură, nişte viscere întunecate pline de bale şi alte vâscozităţi.

Din sarcină în sarcină, din naştere în naştere, posedată de o furie reproducătoare care o împingea să îngrămădească fii după fii într-o casă cu spaţiul finit funcţionând nu după mintea încâlcită a lui Einstein, ci după inflexibila axiomă conform căreia un corp nu poate ocupa simultan locul pe care îl ocupă altul, încercând să ajungă la numărul celor doisprezece apostoli fără să reuşească. Pentru că se năşteau şi fete, numărându-le deci şi pe ele, Nebuna a trecut de doisprezece şi a continuat spre douăzeci. Cu cei doisprezece copii, casa era un balamuc; cu douăzeci, balamucul era un infern. O Columbie în mic. Am sfârşit prin a ne detesta toţi, prin a ne urî frăţeşte unii pe alţii până când viaţa ne-a despărţit.

După câţiva ani de când ne despărţisem, l-am reîntâlnit pe Darío la Bogota, departe de Nebună, şi am putut fi atunci fraţi cu adevărat. Şi ca dovadă a dragostei mele, i-am dăruit primul lui băiat: de şaisprezece

anișori fragezi, cu o șuviță de păr pe frunte și cu ochii de culoarea smaraldului. Închid ochii mei cenușii pentru a-l evoca și:

— Dezbracă-te, băiete! îi spun.

Era atât de perfect și de frumos, că începusem să cred în existența lui Dumnezeu. Se numea Andrés.

— Îți amintești, Darío, de Andresito, pe care ți l-am făcut cadou la Bogota, când ne-am împăcat și ți-am transmis viciul băieților?

— Care?

— Cum care? Cel mai frumos, nu te mai preface că nu știi!

Dar nu se prefăcea: pur și simplu citomegalovirusul îi ștersese caseta.

După naștere, marea matroană se instala patruzeci de zile de repaus între cearceafuri albe să poruncească. Aduceți-mi asta, aia, cealaltă. Luați de aici cafeaua asta cu lapte că este rece și încălziți-mi-o.

— Ei, fir'ar să fie, voi nu sunteți buni nici să încălziți o cafea. Mi-ați adus-o clocotind. Ce-o să vă faceți fără mine când o să mor?

Nu murea. Treceau cele patruzeci de zile de repaus și era din nou teafără pe pământ, să răvășească, să îngrămădească, să dezîngrămădească, să răscolească, să împrăștie, să dezorganizeze, să pună cu susul în jos, să deranjeze ceea ce noi toți pusesem în ordine în timpul răgazului pe care ni-l dăduse vijelia. Orice încercare de ordine era inutilă în fața vocației ei de haos atât de categorice.

Și abia terminată o naștere, se pregătea ipso facto pentru alta. Căpătase obiceiul de a se duce la biserică însărcinată, mergând pe jos din casa din strada Peru, unde s-au născut primele douăzeci de odrasle ale ei, până la biserica salesiană El Sufragio, unde ne-au botezat, exhibându-și burta impudică în cele patru zări și în cele patru intersecții pe care le traversa. Prin ce rușine treceam! O femeie însărcinată este un semnal de alertă publică, un disconfort jenant pentru familie. Lumea o vedea și gândea: „I-a făcut-o!" Da. Dacă nu e așa, de unde a apărut acest balon umflat pe două picioare afișând o față Gioconda? Nu plecați din această lume fără să-i rupeți gâtul vreuneia.

Borțoasă mereu, la nesfârșit, fie că ploua, tuna, venea potopul, impudoarea burții ei nebune nu se putea compara decât cu un singur lucru: limba ei spurcată care înjura de mamă soțul, copiii, vecinii, polițiștii, preoții și pe cine-i mai ieșea în cale.

— Dacă nu mă împărtășești acum, în clipa asta, plec, amenința multinăscătoarea. Am cincisprezece copii acasă și nu pot să stau la toată slujba, sau crezi că am timp de pierdut ca voi? Mai întâi obligațiile și apoi evlavia, vai de mama ta de preot.

Șerpi, broaște, broaște râioase i se mișcau în burtă odată cu noul copil care era pe drum. Ea putea fi orice voiai, numai târfă nu. Și acesta era marele ei orgoliu. Târfele, domnul meu, cât timp nu fac copii, sunt doamne demne de cea mai înaltă considerație din partea mea. De aici le trimit tuturor întregul meu respect.

Născătoare profesionistă, animal proliferant, o Mona Lisa placidă cu creierul unei găini și placenta unui mamifer, năștea veselă copii, așa cum Sfântul Petru tună și fulgeră când se desfundă cerul. Trebuie să trăiesc, jur, până voi scrie o monografie despre acest specimen al faunei umane pentru „Zoological Journal". Sau, dacă voi fi inspirat și îmi va funcționa mintea, un Tratat al Răutății Pure, dedicat, in memoriam, teologilor Toma de Aquino și Duns Scotto.

Fotografia acelor copii și visul cu râul reflectă adevărul profund a ceea ce decantează timpul din relația mea cu Darío. De copii, când eram doar el și cu mine și încă nu se născuseră ceilalți, ne-a unit dragostea. Apoi geniul disociator al Nebunei ne-a separat. Apoi viața ne-a unit din nou, prin băieții ei. Și împreună vom fi până la sfârșitul în care ne va lua în azilul ei de bătrâni cea care începe cu litera m.

Pe el, în Medellín, în casa din Laureles, căptușit de morfină. Pe mine, câteva ore mai târziu, în apartamentul meu din Mexic, când mi-au dat vestea la telefon. M-au găsit cu aparatul în mână, albăstrui, translucid, rigid, ca Sfântul Iosif cioplit în lemn. Cum nu am apucat să închid, apelul din Medellín l-a costat pe Carlos, că el m-a sunat, cam cât valora casa. Bine, așa spun ei, eu nu știu, nici nu mă interesează. Morților nu le pasă deloc cât costă sau nu costă casele.

Au venit cei de la pompe funebre, au pus telefonul în furcă și, după ce m-au acoperit cu un cearșaf, m-au urcat pe o brancardă și m-au scos, originalii,

cu picioarele înainte. Celui de la Procu (Procuratura mexicană corupţă) a trebuit să-i dau şperţ ca să mă lase să fiu incinerat. Ziceau că de ce, dacă asta era dorinţa mea, nu am lăsat-o în scris la un notar? Că de-aia existau notari.

Cerşetorul a pus capăt obiecţiilor lui cu câţiva pesos. Şi în Panteonul Civil de Dolores, situat în secţiunea a doua a Parcului Bosque de Chapultepec, din acest inefabil Oraş al Palatelor*, sub un cer acoperit de smog, m-au ars. Am intrat în cuptor dezbrăcat, înaintând pe o bandă rulantă. Şi nici nu am intrat bine în gura de flăcări a monstrului, în pragul eternităţii, că am izbucnit în focuri de artificii. În cea mai splendidă explozie de scântei verzi, roşii, violete, galbene. Pam, pam, pam, trăiască sărbătoarea, ce mama mă-sii! M-am simţit ca un foc bengal, din acelea pe care aprindeam de Crăciun în departamentul Antioquia.

Niciodată nu am bănuit că o poezie atât de luminoasă zăcea în maţele mele. Şi deşi dorinţa mea era să sfârşesc în maţele vulturilor pentru a mă înălţa cu ei în zbor, nu a fost să fie. Aici nu există vulturi. Aici sunt doar priişti**: păsări răpitoare care se înfăşoară în

---

* Ciudad de los Palacios, denumire a capitalei mexicane atribuită exploratorului german Alexander von Humboldt (1769–1859), în timpul expedițiilor sale în țări ale Americii Latine la începutul secolului al XIX-lea.

** În original: *priistas*, membri sau simpatizanţi ai PRI, Partidul Republican Instituţional din Mexic.

steagul tricolor și se alimentează cu ceea ce a mai rămas din Mexic.

Mă căiesc, Doamne, de tot ce-am spus și făcut. De iluziile pe care le-am nutrit, de visele pe care le-am avut, de băieții cu care m-am culcat, nu mai spun de cei cu nu m-am culcat, pentru că nu am reușit, căci păcatul cel mai mare al creștinului este cel pe care nu l-a făcut. Lui Lucius Domitius Ahenobarbus, Nero, protectorul lui Seneca și al lui Petronius, iubitor de gramatică și retorică la fel ca mine, inițiator al unei foarte înțelepte reforme fiscale și calomniat timp de două mii de ani de creștinismul defăimător, îi dedic paginile care urmează în acest incoerent inventar de adevăruri.

După săptămâna de răgaz pe care ne-a dat-o Moartea, sulfaguanidina nu a mai avut efect și diareea lui Darío a revenit, de data aceasta pentru totdeauna, irepresibilă, imparabilă. Sau medicii ne-au purtat ghinion, sau exista ceva în fratele meu care îl făcea diferit de vaci.

Și culmea, s-a hotărât brusc să nu mai fumeze marijuana. Și dacă nu mânca pentru că nu fuma, și murea pentru că nu mânca, atunci să moară, dar el voia să moară cu mintea întreagă, lucid, cu capul limpede.

— Și de ce, frate, pentru Dumnezeu, tocmai acum? Să descoperi că este formulată prost legea gravitații? Da, este, și ce dacă, tot ne prăvălim în prăpastie, în cădere liberă, direct în infern! Fumează. Fumează această țigară, că îți face bine.

Și mă apucam să-i răsucesc un vareto cu o îndemânare de neofit.

Asta făceam când ne-au adus știrea că o uciseseră pe sora cumnatei mele, Marta. Pe Marta Garzón, care a făcut numai bine, numai acte de caritate, și care a luptat pentru drepturile săracilor în orașul de săraci și ticăloși, Envigado, Columbia generoasă, care acționează târziu, dar în cele din urmă își arată latura bună, a decorat-o: cu un glonț. Tras de mâna unui ucigaș plătit.

— Cum? Când? Unde?

La șapte dimineața când ieșea din casă cu fetița ei ca s-o ducă la școală, cu un glonț. Unul singur, aici, în tâmpla dreaptă, fără drept de apel.

Apoi a sosit fratele meu Manuel cu cele două fetițe ale lui din prima căsnicie, cu altă știre: că Raquelita, cea mică, de șase ani — repezită și agitată și încăpățânată ca un Rendón și neastâmpărată de parcă ar avea o giruetă vârâtă în fund —, tocmai omorâse un cățeluș.

— Cum? am exclamat indignat.

Da. L-a îmbrățișat cu atât putere, că l-a sufocat. L-a asfixiat din dragoste!

— Dacă fata asta n-are o doagă sărită, i-am prezis lui Manuel, sigur e bună de pompier sau de lesbiană. Dar nu-ți face griji, frate, că dacă ajunge pompier o să stingă incendii, iar dacă ajunge lesbiană, și mai bine, că în țara asta și așa prisosesc născătoarele. Sunt douăzeci și cinci de milioane. Plus cele trei neveste ale tale.

Și în sufletul meu îndurerat mă consolam de moartea cățelușului spunându-mi că nu trebuia să mai sufere, că se eliberase de povara existenței.

— Ah! Să nu-i povestiți, vă rog, lui Aníbal și Norei, pentru că vor suferi mult, le-am sugerat. Spuneți-le că acel cățeluș este bine, e foarte frumos, se îngrașă. Nu trebuie să-i facem să sufere inutil pe ceilalți.

— Eu nu spun niciodată minciuni, unchiule, replică imediat Raquelita. Cățelușul a murit. Și a suferit. Dar s-a-nălțat la cer.

Și cum și-o fi dat seama pramatia, cinica, asasina, că eu răsuceam un vareto:

— O să fumați din nou marijuana? a întrebat pe un ton care nu era clar de interogare sau de exclamare, de șantaj sau de reproș, de curiozitate sau bătaie de joc.

— Da, Raquelita, i-a explicat drăgăstos tatăl ei, care o concepuse. Unchiul Darío are nevoie de ea ca să îi facă poftă de mâncare.

— Și de ce unchiul nu vrea să mai mănânce? Și de ce este atât de urât și atât de slab și de ce are petele alea îngrozitoare? E adevărat că o să moară?

A început din fericire o ploaie torențială așa cum sunt la noi, imprevizibile, vin peste noi pe neașteptate ca un ucigaș plătit. Și fuga să strângi hamacul și să desfaci cortul de cearceafuri! Un fulger a atins transformatorul din colț și ne-a lăsat două zile fără curent electric, de nu puteai nici să încălzești o cafea. Oricum, cafea nici nu exista în casa aia... Gândacii cădeau de pe pereți, morți de inaniție, ca stropiți cu flit, din cauza

foamei pur și simplu. Cădeau, săracii, pe spate și sufletelele lor vâscoase părăseau această vale a lacrimilor.

Petele de care vorbea îngerașul erau sarcomul lui Kaposi, și după ce invadaseră corpul lui Darío, îi apăruseră acum și pe față.

După câteva minute s-a luminat și soarele a început să soarbă bălțile din grădină, să bea apa murdară. Nehotărâte, ca o găină ezitantă care face un pas, altul, altul, până când intră în curtea străină, se scurgeau ultimele picături ale ploii din crengile mangotierului și ale prunului. Cad, sau nu cad? Cad, sau nu cad?

Când montam la loc cortul din cearceafuri și îmi reinstalam fratele în hamac, mi-am amintit de Thales, de Anaximandros, de Zenon, de Heraclit, de Democrit, prieteni uitați, dintr-o Facultate de Filosofie și Litere din îndepărtata mea tinerețe, și mă întrebam despre realitatea realității și dacă într-adevăr Darío și cu mine eram vii sau eram iluzia optică a unei bălțoace. O miasmă grea se înălța din pavajul grădinii, respirația pietrelor. Atunci, mirajului din interior continuând în mirajului de afară, am crezut că înțeleg ceva ce alții înaintea mea, toți cei numiți mai sus, cu milenii în urmă, au crezut că înțeleseseră, în Milet, în Elea, în Efes, în Abdera. Nimic nu are realitate proprie, totul este un delir, o himeră. Vântul care suflă, ploaia care cade, omul care gândește. În dimineața aceea, în grădina udă de stropii de ploaie pe care soarele îi usca, am simțit, cu absolută claritate, în adevărul său cel mai evident, înșelătoria. În timp ce Darío murea, mirosul

greu urca din pietre, derutant, amăgitor, înșelător, și, în înălțarea lui către soarele mincinos, se nega pe el însuși, ca un gând oarecare.

Dar, deodată: bum! Îmi cade în cap un mango copt care mi-a aprins un beculeț: Newton s-a înșelat, nu trebuie să înmulțești masele, fiecare acționează separat, și nu trebuie să împarți masa la distanța la pătrat, ci doar la distanță, simplu. Păi, cum? Cumva gravitația vine și se duce ca o minge de ping-pong? Și englezii ăștia!

Și am început să-l reneg pe Newton și să mănânc fructul de mango. Nefericit moment, pentru că a poftit și Darío.

— Nu! am strigat îngrozit.

— Și de ce nu? a protestat Gloria, care trecea pe acolo. De ce nu poate să mănânce sărmanul un mango care nu face rău nici păsărelelor lui Dumnezeu?

— Pentru că păsăruicile lui Dumnezeu nu au sida. În plus, când o păsăruică a lui Dumnezeu moare de indigestie din cauza unui mango, nimeni nu află. Sau ai văzut cumva un anunț despre moartea unei păsări în „El Columbiano"?

Și iată de ce sulfaguanidina, atât de eficace în cazul vacilor, nu i-a fost de folos fratelui meu: pentru că vacile, ca și păsărelele lui Dumnezeu, nu au sida. Ceea ce ajută la vindecarea cryptosporidiozei în cazul consoartelor taurului este sistemul lor imunitar intact; sulfaguanidina este doar un mic adjuvant. Cel mai bun medicament este cel care i se prescrie unui om sănătos; și cel mai bun medic este cel care convinge un om

sănătos că este bolnav. Pentru a-i opri lui Darío diareea provocată de cryptosporidioză, mai întâi trebuia restaurat sistemul imunitar, dar pentru a-i restaura sistemul imunitar, mai întâi trebuia eliminată sida, dar pentru a elimina sida nu exista nimic, nici măcar cele nouă zile de rugăciuni din Novena Sfintei Rita de Cascia. În acest stadiu al bolii sale și al secolului, fratele meu nu mai avea salvare. Era mai mort decât mileniul.

Manuel sună la douăsprezece noaptea acasă pentru a-și anunța soția, pe Lala (a cincisprezecea, cu care are doi copii) că el a murit. Și Lala este atât de proastă, încât îl crede și o sună pe Gloria plângând:

— Vai, vai, vai! geme văduva îndurerată. Manuel a murit.

Gloria, care este o femeie înțeleaptă (ca mine), în loc să înceapă să plângă, își vine în fire și, pas cu pas, o întreabă și cum a aflat, cine i-a spus.

— El! răspunde isterică jeluitoarea. M-a sunat dintr-un loc de pe Strada 80 la intersecția cu bulevardul Columbia!

Și țipă și se dă de ceasul morții la celălalt capăt al firului.

— Ah! spune Gloria liniștită. Dacă te-a sunat, înseamnă că trăiește, și, dacă trăiește, este din nou mort de beat: cu vreo târfă.

— Dar cu care? întreabă isterica.

— Ah, nu știu! Să zicem că este cu Irma.

— Și unde? Că mă duc după el!

— Păi pe Strada 80 la intersecția cu Columbia.

Și închide.

Sora mea Gloria este o femeie fantastică, foarte energică. Pe primul ei soț, un bețiv ordinar și nesimțit, scund și cu fundul mare, l-a luat într-o noapte de gulerul cămășii, l-a dus pe balcon și, de la penthouse-ul clădirii de șapte etaje a cărei proprietară este ea (și care într-o țară de săraci îi aduce un milion de pesos pe lună), i-a dat drumul în gol ca unei perechi de chiloți murdari. Buf! Bețivul, dând din picioare în aer, a căzut în fund. A supraviețuit. Și trăiește pe undeva cu altă femeie, beat și olog, însămânțând copii și iar copii și turnând în el rachiu și tot mai mult rachiu, că altceva nu fac acolo, în Columbia. Și se spune că asta este fericirea.

După episodul cu mango, teroarea a crescut. Candidoza, consecință a deficienței imunitare, îi ulcerase lui Darío gura și îl împiedica să înghită până și soluția pe care i-o pregăteam cu antimicotice diluate. Împuținat, extenuat, confuz, cu ochii în fundul capului, cu pielea ofilită, își petrecea ore întregi în grădină răsfoind vechiul album de fotografii și vorbind, vorbind, vorbind, delirând, amestecând povești din timpurile trecute și fericite. Brusc, rămânea tăcut, cu privirea absentă, pierdută în gol și se încuia într-un mutism care dura minute sau ore.

Dar era într-adevăr candidoza cea care îi producea ulcerațiile? Nu era mai degrabă o leucoplachie? Sau sarcomul lui Kaposi, indiscutabil, judecând după petele de pe corp și față? Și puteam eu să jur că diareea i-o

provoca cryptosporidioza? Pentru că i-o putea cauza de asemenea o bacterie... O ciupercă... Și ce anume îi provoca episoadele bruște de demență? O encefalită, desigur, dar provocată de ce? De un protozoar ca toxoplasma? Sau de un virus cum ar fi citomegalovirus? Citomegalovirusul singur îi putea produce foarte bine și encefalita și ulcerațiile și diareea. Dar la fel de bine cele trei rele puteau fi produse de trei patogeni diferiți. Pentru a stabili ce îi producea fratelui una sau alta, trebuia să facă mai întâi un examen coprologic; și, în continuare, o aspirație de lichid duodenal, o biopsie endoscopică, o puncție lombară pentru recoltarea lichidului cefalorahidian... Și altele și altele și altele și plătește și plătește și plătește-le acestor medici șarlatani. Și, în final, pentru ce? Dacă îi descopereau cryptosporidium, ce i-ar fi prescris? Sulfaguanidina, care era cartea mea din mânecă și pe care o jucasem deja!

În plus, acești șarlatani din laboratoare sunt niște șmecheri. Pentru a nu fi pe alături și ca să știe ce vor scrie după aceea în rezultate, încep să sondeze, să pună întrebări, ca și cum nu i-ar interesa prea mult.

— Diaree? Febră nocturnă? Transpirație?

— Toate, domnule doctor, are de toate, răspund eu pentru fratele meu în culmea furiei: transpirație, epuizare, delir, diaree, febră... Scrieți acolo tot ce vreți și să se termine odată.

— El este de mare risc? întreabă atunci înțeleptul aruncându-ne priviri cu subînțeles.

— De foarte mare risc, domnule doctor: se culcă cu toți bătăușii.

— Ah..., zice.

Deja Sherlock Holmes al nostru știe ce are fratele meu. Și după ce ne-a făcut să așteptăm o săptămână, „ăsta e termenul pentru o cultură", fără să fi făcut vreo cultură sau să fi văzut în viața lui nenorocită un singur parazit cryptosporidium, ne scrie în rezultat: „cryptosporidium parvum". Și cine să conteste că nu poate fi?

— Să vedem, arată-mi cultura, i-am cerut unuia odată.

Păi cum de îmi trecea prin cap că el păstra în laborator un asemenea pericol? Asta mai lipsea. Îl arsese.

Înspăimântat, disperat, fără să știu ce să fac, încercând să-mi limpezesc mintea și să-mi păstrez calmul, în timp ce Darío aluneca în gol, treceam în revistă posibilele lui boli: histoplasmoză, toxoplasmoză, cryptosporidioză, criptococoză, coccidiomicoză, blastomicoză, aspergiloză, encefalită, candidoză, isosporoză, leucoplachie. Oricare din acestea sau câteva dintre ele, ori toate împreună, plus bacteriile și viruții și sarcomul lui Kaposi. Singurul lucru pe care-l puteam spune cu certitudine era că la temelia imponentului edificiu medico-patogenico-clinic în care se transformase fratele meu era sida. Ceea ce echivala cu a explica toate misterele universului prin Dumnezeu. Și trimițându-l pe Dumnezeu la dracu' și la mama dracului, îi dădeam muribundului antiparazitare și antimicotice

după ureche! Ceea ce era ca și cum a-i trage cu pușca într-o pasăre în toiul nopții.

Ascultând acum tăcerea în fața unui perete gol, văd urcându-se la tavan spiralele de fum ale bețișoarelor de tămâie pe care, de câteva luni, le aprind obsesiv pentru a-l evoca pe Darío. Îmi petrec ore și ore văzându-le cum se ard, urmărind inelele de fum în căutarea amintirii sale. La început, nu știam rațiunea maniei mele. Într-o zi, prin asociere cu fumul, am descoperit-o. Bețișoarele de tămâie îmi aminteau de cele pe care el le aprindea în apartamentul lui, bețișoare dintr-un lemn aromatic pe care le aducea din Amazonia și care nu mai știu cum se numea:

— Cum zici că se numea, frate?

— Lemn sfânt.

— Ah, da, lemn sfânt! Uitasem.

Mucuri de marijuana aruncate pe jos, cutii cu cărți pline de praf îngrămădite în colțuri, un hamac din pânză de cort ferfeniță, sticle de rachiu goale, scaune rupte, lămpi stricate... Printre mucurile de marijuana și cutiile prăfuite și sticlele goale și scaunele șubrede și hamacul zdrențuit și lămpile stricate, în ciuda timpului care ne separă, apare din fum prezența halucinantă a fratelui meu în aiuritorul lui apartament din Bogota, în timp ce ardea bețișoarele lui de lemn sfânt.

— Și de ce le aprinzi?

— Ca să parfumez încăperea.

Da' de unde. Nu „parfuma" nimic! Le ardea ca să-i țină de urât în singurătate și să le vadă arzând tăcute,

așa cum se consuma și viața lui. Ceva atât de subtil ca un firișor de fum venea să ne unească anulând timpul. În întuneric, strălucește vârful roșu al unui bețișor de tămâie și fratele meu revine la viață ca printr-o vrajă a lui Aladin.

Infirmiera îi dezinfectase brațul cu alcool, umpluse cu amfotericină seringa și era pe punctul să o injecteze în venă când am avertizat-o:

— Să nu vă înțepați, domnișoară, cu acul ăla, că fratele meu are sida.

A devenit palidă, palidă, palidă, ca moartea lui Horațiu, pallida mors.

— Mulțumesc că mi-ai spus.

— Nu ai pentru ce.

Nu știu de ce oamenii se rușinează atât de mult de boli și niciodată de mamele lor. Omenirea este ciudată. Se spune că mamă nu ai decât una și există mai mult de trei milioane! O mamă valorează cât altă mamă și asta e tot. În sus și în jos, în față și în spate, totul nu este decât un singur și mereu același rahat.

În cazul în care avea criptococoză, îi dădeam fluconazol; dacă ar fi avut histoplasmoză, îi dădeam itraconazol; pentru o posibilă pneumonie, îi dădeam trimetoprim sulfametoxazol. Și dacă nu avea nici criptococoză, nici histoplasmoză, nici pneumonie, ce naiba, ceea ce nu omoară, îngrașă. Dacă pe Darío tot îl vor ucide medicii sau nenorocita aia de sida, mai bine să îl omor eu! La urma-urmei, eu eram singurul care suferea.

Și fac apel acum la fapte. Cu o săptămână înainte ca eu să vin din Mexic ca să am grijă de el, plecaseră toți în vacanță la mare, pe coasta caraibiană, lăsându-l pe mâinile Nebunei. Dacă murea, să moară, că toată viața le-a adus numai necazuri. Doar nu era să-și rateze ei vacanța pe coasta caraibiană din cauza unui bolnav de sida în faza terminală. Păi, nu? Suntem solidari, dar nu proști. De la această înaltă tribună asigur întreaga Columbie că am fost o familie unită. Exemplară.

Se scula cu greutate din hamac și, pas după pas, ezitând, se îndrepta spre scară, pe care o urca încet, tatonând treptele.

— Lasă-mă să te ajut, îi spuneam și îl luam de braț.

— Nu, răspundea. Mă simt bine.

— Bine pe dracu'! îmi spuneam eu în gând.

Apoi, trecând prin camera mea, ajungea, săracul, la a lui, intra în baie și, după ce își scotea hainele, se urca dezbrăcat pe cântar.

— Cât arată? mă întreba, căci toxoplasmoza îi inflamase retina și nu mai vedea bine.

— Cincizeci de kilograme.

Apoi au fost patruzeci și nouă, patruzeci și opt, patruzeci și șapte... Și nota cifrele cu un pix pe un perete.

Comparând ceea ce mai rămăsese din fratele meu cu rezultatele reci ale cântarului, am ajuns la o concluzie de fizică foarte interesantă: Moartea cântărește din zi în zi mai puțin, tot mai puțin și tot mai puțin. Până când, dat fiind că există un prag pentru toate,

așa cum, la o anumită temperatură doar urcând cu o fracție de grad foarte mică, corpurile solide devin lichide și lichidele gaz, într-o a zecemilionisimă parte dintr-o secundă, sărmana viață, care este forma noastră optimistă de a denumi Moartea, devine neant. A trăi, prietene, înseamnă a muri puțin câte puțin, cu rachiu sau fără el.

Amfotericina s-a dovedit inutilă. Și inutile au fost și fluconazolul, itraconazolul, sulfametoxazolul trimetoprim. Nimic nu îl ajuta pe fratele meu. Și includ în nimic și pe un preot tânăr care a venit să-l reconforteze într-o dimineață, picat din cer ca un găinaț de porumbel. O să vedeți că nu degeaba spun asta. Epidemiologii din oraș i-au povestit cumnatului meu Luis Alfonso, și el mie, că în infinitatea de case ca a noastră, o infinitate de bolnavi asemenea fratelui meu mureau de aceeași boală, de răul dezonorant pe care nimeni nu îndrăznea să-l menționeze. Și că, în una din cartierul Boston (ah, cartierul meu, unde sub un cer problematic m-am născut), un preot tânăr infectat cu virusul de mare risc, când i-au comunicat boala, se închisese să moară, rușinat, plin de remușcări, ascunzându-se de aproapele său, vehiculându-se ideea că o pneumonie pe care a căpătat-o aspirând excrementele porumbeilor care veneau să se giugiulească pe zidurile curții i-a fost fatală.

— Părinte, l-am întrebat atunci pe cel care venise să-i aducă alinare lui Darío, după ce i-am povestit această întâmplare, nu cumva a respirat colegul

dumneavoastră, odată cu ceea ce a aspirat, și excrementele Duhului Sfânt?

Nu a plecat bine preotul consolator (tot numai o voce suavă, mieroasă, sinuozități iezuite mătăsoase), că am avut o discuție violentă cu fratele meu pentru că am considerat o insultă la adresa inteligenței lui să permită să vină să-și bată joc de noi, în situația în care ne aflam, un asemenea impostor cu față de cur sau de Papa Pablo VI.

— La dracu' cu acești fățarnici cobitori! Să nu mai prind pe vreunul în casa asta.

Atunci am aflat că, în urmă cu un an, în timp ce tati trăgea să moară, Nebuna chemase, într-un moment de neatenție a mea, pe unul dintre acești paraziți în sutană pentru a-i administra ultima împărtășanie .

— Și pentru ce naiba avea nevoie de ultima împărtășanie? Dacă sărmană victimă nu plătise suficient, în timpul vieții, prin cei cincizeci de ani de căsnicie, adică de infern, tot ce datora ca penitență, nu știu cu ce altceva ar fi putut plăti.

Și teribilul mâncător de preoți care există în mine, descendent furios al liberalilor columbieni radicali din secolul al XIX-lea, ca Vargas Vila și Diógenes Arrieta, al Revoluției Franceze, al Marchizului de Sade, al lui Renan, Voltaire, sectar, eretic, profan, ateu, apostat, blasfemator, iacobin, a avut cu acea ocazie un atac de mânie sfântă care aproape l-a ucis. A supraviețuit pentru că era scris în cartea destinului că trebuia să scrie despre toate acestea. Și iată-mă aici, încercând să găsesc

combinația magică de cuvinte care să producă scurt-circuitul final, sfârșitul lumii. Punct și de la capăt, domnișoară. Și să cumva să scrieți ceva cu litere cursive, că le detest. Și, apropo, cum ați scris chestia aia cu „grad mare de risc" a preotului din Boston? Normal, sau între ghilimele?

— Între ghilimele.

— Proasto! Scoate-le! Ești într-o situație de risc major sau nu ești deloc și cu asta basta.

Și m-am întors brusc în camera mea din casa aceea îndepărtată sau ospiciu din cartierul Laureles și am văzut-o încă o dată pe doamna Moarte, privindu-mă cu o curiozitate lasciva de sub tavanul pătat de infiltrarea apei de ploaie.

— I love you, îmi spuse.

— Adevărat, puicuțo? am întrebat-o.

A dat din cap că da și nu a mai spus nimic. Și totuși, în ciuda anilor care au trecut, încă îmi răsună în urechi acea voce de dincolo de mormânt, găunoasă, calmă, voalată, cu tonuri suave de catifea și asperități de rindea. O voce inefabilă care îmi amintește de a altcuiva, dar a cui? Să vedem, să vedem, Alzheimer, a cui? A lui Hitler? Nu. A lui Churchill? Nu. A acestui nerușinat de papă? Nu. A lui Xóchitl! Regina Xóchitl, regina reginelor, travestitul cel mai important pe care l-am cunoscut: Gustavo nu știu mai cum în evidența populației și la lumina zilei, pește în serviciul celor mai sus-puși funcționari ai PRI, cărora le obținea cele mai bune

târfe; imaginați-vă un mâncător de tacos*, voluminos, gras, unsuros, josnic și infam, deși munca este muncă. Dar în timpul nopții, ce transfigurare! Gustavo se transforma noaptea în regina Xóchitl, regina reginelor, o namilă de mărimea Statuii Libertății, îmbrăcat, ca și ea, cu rochie lungă (uneori verde, de culoarea speranței, alteori albă, ca de mireasă, alteori neagră, de doliu), căreia un alai de travestiți, veniți din cele patru zări ale întinsului Mexic — din Bajío, din Valea Anáhuac, din Peninsula Yucatán, din regiunea Lagunera — îi dădeau ascultare. Nu am cunoscut alta la fel. Xóchitl era cea mai frumoasă, pentru că era cea mai oribilă. A murit de o embolie, îmbuibată de putere și sex. Pocnea din degete și alergau să o servească cinci flăcăi splendizi pe care mi-i dorisem pentru mine. În fine, cum am spus, defuncta vorbea în timpul vieții, cu vocea cu care îmi vorbea Doamna cu Coasa, puțin și concis, pentru a nu călca în strâchini.

Dar permiteți-mi să mă întorc cu câteva pagini în urmă pentru a putea continua: la cețosul vârf Alto de Minas care mă învăluie în mantia lui. Așa procedez eu, construind pe ceea ce am scris deja, pe ceea ce am trăit deja. Omul nu este altceva decât o mizerabilă rețea de amintiri, care îi ghidează pașii. Și scuze pentru că abuzez vorbind în numele dumneavoastră, căci unde am spus cu suficiență „omul" trebuia să spun cu umilință

* Fel de mâncare specific mexican, alcătuit dintr-o clătită crocantă (din făină de porumb sau de grâu) umplută cu diverse amestecuri: carne tocată, legume, brânză etc.

„eu". Viitorul meu se află în mâinile trecutului meu, care îl dictează, și ale hazardului, care este orb. Și să cânți la clavecin, cum a spus Bach, este foarte ușor: trebuie să apeși nota corectă în momentul potrivit cu intensitatea potrivită.

Cufundați în marea de ceață, ajunși în vârful muntelui, farurile Studebaker-ului sfredeleau noaptea alungând fantomele. Jos, în întuneric, se întindea Columbia imensă, și, deși nu o vedeam, simțeam cum îi palpită inima: caldă, primitoare, sigură. Sigură până la moartea însăși pe care ne-o va aplica într-o zi, vă previn.

Ne-am oprit în punctul cel mai înalt al șoselei pustii, am coborât din Studebaker și sticla de rachiu trece de la un băiat la altul, de la o gură la alta. Când se termină, Darío o aruncă într-o stâncă și sticla goală se făcu ciobur, cum se făcuse pentru noi de mult timp morala ipocrită.

— Femeile, frate, sunt găini ouătoare. Frumoși sau nu (asta nu are importanță, căci, în caz de necesitate, oricare e bun), băieții sunt tot ceea ce este mai frumos în viață. Mai frumos decât Mozart, mai frumos decât Gluck. Deschide ochii, nu îi închide, că nimeni nu vede cu ochii închiși.

Teza mea: că papii și președinții și lichelele de teapa lor, aleși în conclavuri sau nu, conduc omenirea ca pe un catâr legat la ochi spre prăpastie.

— Dii, măgar idiot, măgar orb! Încă un pas mic și o să te prăbușești.

De fapt, se prăbușește deja, și de mult timp, dar problema e că nu termină de căzut. Suntem ca un muribund încăpățânat care insistă în a nu muri.

Ei bine, în mijlocul acelor băieți ale căror chipuri le-am uitat, șterse de timp, în acel vârf de munte, în timpul acelei nopți oarbe, Darío este mai aproape de mine ca niciodată. Ceea ce Nebuna despărțise viața unise din nou. În urmă rămânea pentru totdeauna copilăria noastră cu certurile și neînțelegerile ei. În fața noastră se deschidea, largă, nemăsurată, imensă, o panoramă de splendide mizerii.

Șoarecii din clădirea Admiral Jet unde fratele meu a fost „super" vin să mă viziteze iarăși, din când în când. Și nu sunt alții, nu sunt fiii fiicelor pe care i-am cunoscut în subsolul acela; sunt aceeași, salvați de la moarte și uitare grație memoriei mele.

— Fetițelor, sunt aici: în altă țară și în alt timp, negând timpul, mai obosit ca de obicei și ajuns bătrân, dar iubindu-vă mereu. Nu am trădat niciodată o iubire.

Culcat pe cimentul rece, mă las cuprins de întuneric. Și, imediat, revărsându-se în această pivniță oarbă, inima Pământului, din umilele ascunzișuri ale subsolului, apar pe rând surorile mele, șoricuțele care vin să mă miroasă, să mă lingă cu limbuțele lor umede și, în aerul cald al respirației lor întretăiate, simt harul sufletelor lor. Ne iubim, indiferent dacă îi place sau nu acestui papă, acestui travestit polonez și zbirilor lui din Opus Dei și din Compania lui Isus, pe care Domnul Nostru Satana să-i ducă fără întârziere în căldarea lui

cu smoală fierbinte. Păi, nu? Doar n-o să-i lase acest Diavol idiot să ne scape nepedepsită o asemenea bandă internațională de mafioți ca să cânte în cer! Dacă există Dumnezeu, trebuie să existe un Diavol care să încaseze datoriile murdare ale acestei lumi și să cerceteze, totodată, pe acelea ale băncilor Vaticanului, să vedem dacă le găsește atât de catolice. Dumnezeu, da, există, dar merge mână în mână cu toți infractorii cu gulere albe care există pe planetă. Acest bătrân este ca președinții columbieni: un proxenet tăinuitor al delictelor, un nerușinat, un ticălos. Sau ca Luxemburgul, Liechtensteinul, Insulele Cayman, Elveția: un paradis fiscal unde se spală dolarii. Cât timp El există, vor exista mereu, aici pe pământ, în această vale nefericită a lacrimilor, ecumenismul, globalizarea, corupția, impunitatea, mita. Singurul care îi poate termina pe cei patru călăreți ai Apocalipsei este Diavolul.

Afară ninge și fulgii albi cad liniștit pe strada lugubră din West Side unde Darío și cu mine locuim. Locatarii din clădirea Admiral Jet, negri și portoricani pe care sistemul Social Securityîi protejează și pe care Partidul Democrat îi întreține, se instalează, la lăsarea nopții, la intrare, să fumeze și să bea bere (mai târziu, înăuntru, în abjecția chichineților în care trăiesc, își injectează heroină). Când ies din subsol pe trotuar, văd cum zăpada îi alungă din stradă și îi trimite acasă.

— Hei, Super! mă salută negrii, conferindu-mi titlul fratelui meu.

— Câte closete ați înfundat astăzi, nenorociților? le răspund cu cel mai larg surâs al meu, în spaniolă, și ei cred că le spun că sunt foarte frumoși.

Din adâncul negru al sufletelor lor negre îmi zâmbesc și ei și apoi intră în clădire eliberând intrarea de gunoaiele lor umane. Dorința mea cea mai arzătoare din noapte aceea a fost să ia foc și să ardă acea cutie de carton șubredă cu toate acele scursuri dinăuntru îndată ce nu va mai ninge și nu va mai exista zăpadă care să stingă focul. Să ardă clădirea cu violatorii săi de pereți. Urăsc, deci exist? Nu. Mie, iubirea îmi anulează ura. Iubesc animalele: câinii, caii, vacile, șoarecii, iar strălucirea rece a șerpilor, când îi ating, îmi încălzește sufletul. Cât despre cei care se numesc pe ei înșiși rationalis — albi, negri, verzi sau galbeni —, ah, asta e altă poveste, dar mai bine lăsăm lucrurile așa cum sunt.

Darío nu a înțeles niciodată iubirea mea pentru animale. Nu a avut timp. Înclinațiile lui multiple l-au împiedicat: băieții, alcoolul, basuco, marijuana... Una singură dintre ele este de ajuns pentru o viață, o spun eu care le-am încercat pe toate și pe care le-am lăsat pentru iubirea despre care vorbesc. Și ca să fie clar pentru totdeauna ce cred despre această jenantă problemă pe care demagogii întunecați la minte ar califica-o drept „rasism", eu nu îi urăsc pe negrii heroinomani din New York nici pentru că sunt negri, nici pentru că sunt heroinomani, nici pentru că sunt din New York, ci pentru condiția lor umană. Astfel de ființe nu au dreptul să existe. Sau cel puțin nu îl au cei pe care

va continua să îi întreţină sistemul Social Security, în timp ce noi, columbienii, graţie Columbiei generoase care ne-a alungat, trebuie să spălăm de rahat latrinele în sus-numitul oraş. Punct şi de la capăt, domnişoară, şi să nu-mi scoateţi nici un paragraf, nici măcar un cuvânt, căci pentru adevăr a murit Cristos.

În tristeţea vâscoasă a uterului întunecos, unde se zămislesc toate nefericirile omeneşti, luptându-mă să ies afară, cu o asemenea nepotrivire de caracter, nu ştiu cum nu i-am provocat Nebunei un şoc anafilactic. Am ieşit în sfârşit la soare, la aer, în lume, în casa noastră din strada Peru, viitorul ospiciu, unde m-au primit ca pe un rege. Un rege fără regat. Eu am fost primul din cei douăzeci şi atâţia descendenţi pe care i-a avut îndărătnica, victime inocente ale freneziei ei reproducătoare, fără nicio noimă, fără sfârşit, datorită căreia odraslele aveau să ocupe, într-o ordine riguroasă, când le venea rândul, aceeaşi scorbură neagră, mocirloasă, băloasă, nămoloasă, acea cavitate în formă de urcior cu noroi pe fund. Darío a fost al doilea copil şi primul meu frate. Există o fotografie în care suntem amândoi, copii, pe care a făcut-o unchiul Argemiro. El cu bucle blonde, îmbrăcat cu un paltonaş; eu cu părul drept căzut pe frunte şi cu o cămaşă în dungi, îmbrăţişându-l. Lui Argemiro îi trecuse atunci prin cap să se facă fotograf, apoi a devenit fabricant de căsuţe de jucărie şi, cum era de aşteptat, dată fiind rasa lui obtuză, genitor frenetic: soţia lui aducea pe lume copii câte doi

deodată, câte trei, câte patru, câte cinci. A jucat ani în șir la loterie și a și câștigat, dar copii.

Anii s-au scurs peste acea fotografie, iar acum fratele meu este pe moarte. Fratele meu, dar nu datorită genelor absurde ale unei nebune, ci fratele meu datorită durerilor vieții. Cel mai bun lucru care i se putea întâmpla lui era să moară. Cel mai bun lucru care mi se putea întâmpla mie era ca el să trăiască mai departe. Nu concepeam posibilitatea să trăiesc fără el.

Când sulfaguanidina a eșuat și diareea i-a revenit, am fost cu cumnata mea Nora la o farmacie veterinară după amprolium, un medicament pentru holera puilor pe care i l-am dat cu linguriță, dizolvat într-un pahar de apă.

— Fiartă?

— Da, domnule doctor, dar nu apă binecuvântată. Vasele cu apă sfințită din biserici, oricât de binecuvântată ar fi, colcăie de toți germenii existenți și viitori. Dumnezeu să ne păzească și apere de această apă. Nu există binecuvântare de episcop care să distrugă un microb.

Aceea a fost singura doza de amprolium pe care am apucat să i-o dau: a fost ca benzina aruncată pe foc: diareea i s-a agravat și extenuarea a ajuns la un asemenea grad, că de atunci nu a mai putut nici măcar să se ridice din pat pentru a merge la baie. Nu mai era nimic de făcut. Darío murea și nu mai era nicio salvare.

Și neputinței mele în fața terorii din interior se adăuga impotența mea în fața terorii de afară: lumea

în mâinile acestor vagine delincvente, încăpăţânate să nască, să nască, să nască, perturbând pacea materiei şi umplând de copii holul, camerele, salonul, bucătăria, sufrageria, curtea, cu milioanele, cu bilioanele, cu trilioanele. A, şi susţin că fără copii nu se realizează ca femei! Dar de ce nu ar compune mai bine o operă, ar ajunge compozitoare şi s-ar realiza astfel în muzică? Borţoase din cauza animalităţii brute, a poftelor trupeşti oarbe, se umflă timp de nouă luni asemenea baloanelor diforme care nu reuşesc să se desprindă de pământ şi să se înalţe în zbor. Şi, astfel, reţinute de forţa gravitaţiei, însărcinate, îngroşate, ies în stradă să se plimbe la lumina zilei, ca nişte butoaie cu două picioare. În faţa unui gard viu înflorit se opresc. Cântă o mierlă, zboară un cintezoi, bâzâie un bărzăun. Asta cică este viaţa, fericirea, bucuria, ca o pasăre să mănânce un vierme. Atunci, ca şi cum cea mai mare crimă ar fi cea mai mare virtute, privind în gol cu un zâmbet enigmatic, condamnatele se închipuie Gioconde. Vaci cinice, vaci nesimţite, vaci nebune! Burtoase! Degenerate! Ticăloase! Scot un revolver din cap şi trag, dezumflându-le burta.

Mă duceam, veneam, coboram, urcam din camera lui Darío la bucătărie, de la bucătărie la spălătorie, de la spălătorie să întind rufele, apoi să pregătesc ceai cu lămâie pe care nu-l bea sau soluţie pentru rehidratare orală, dar nici pe asta nu o bea, şi pus din nou cearceafurile murdare în maşina de spălat ca să le întind apoi pe sârme să se usuce la lumina necruţătoare a soarelui

sau la lumina dementă a lunii. Făceam ceea ce făcuse tati ani la rând: să spele rufele murdare din casă, cu răbdare benedictină, cu umilinţă franciscană. Şi acest Papă cu mâna beteagă, care şi-a considerat pontificatul un bairam, canonizând la dreapta şi la stânga şi devalorizând sanctitatea până a ajuns, ca moneda columbiană, să valoreze praf, rahat, încă nu îl sanctifică pe tatăl meu! Ce aşteaptă? Nu a beatificat el aproximativ trei sute de mexicani dintr-o răsuflare, cât ai spune amin? Desigur! Din moment ce Basilica de Guadalupe din Ciudad de México îi aduce mai mult profit decât Columbia întreagă... De aceea la capitolul sfinţi, suntem cum suntem: de săraci, de mizerabili, de zdrenţăroşi. Columbieni: sau ne beatifică tot atâţia sfinţi, sau niciun ban în plus Bisericii! Le tăiem robinetul pomenilor acestor cerşetori!

Şi din nou, pe scară, să-i duc bolnavului din bucătărie alt ceai cu lămâie pe care nu putea să-l bea din cauza ulceraţiilor din gât şi să văd că cearceafurile pe care tocmai i le schimbasem erau din nou murdare. Mă duceam atunci la dulapul din camera mare unde dormea Cristosnebunul să aduc altele curate. Şi aşa, ducându-mă şi întorcându-mă, urcând şi coborând, am ajuns să blestem din tot sufletul blestemata de scară.

În ultima zi pe care am petrecut-o acasă, Nebuna s-a trezit morocănoasă, derutată, ca şi cum se visase pe ea însăşi. Şi ieşind din camera ei în bibliotecă, vorbi cu aerul, cu pereţii, doar-doar cineva i se va supune:

— Ei, fir-ar să fie, nu e nimeni pe-aici care să-mi aducă o cafea!

Ca și cum tetrapoda nu ar fi avut picioare și mâini ca să se ducă ea însăși să și-o ia: două picioare cu cinci degete fiecare și două mâini cu tot atâtea. Degete avea, și în cantitatea stabilită din Paleozoic de către înțeleapta noastră mamă-natura. Ceea ce îi lipsea era o doagă. Inevitabila doagă Rendón! Și spun inevitabilă ca și cum aș spune soare întunecat, ca oximoron, căci nu este vorba dacă are doaga respectivă, ci că ea îi lipsește. De aceea Rendonii nu pot să urce și nici să coboare scările. În schimb, beau cafea.

— Îmi aduceți, dracului, odată, cafeaua aia? Cu lapte! comandă, nervoasă, smintita.

Eu nu, desigur, sunt peretele care nu aude, care nu a auzit niciodată. Și m-am dus să mă spăl în baia mare a casei, care avea un boiler electric. Când eram sub duș, brusc, pac! se întrerupe curentul electric și se oprește aparatul. Mi-am terminat dușul cu apă rece și, când am ieșit din baie, lumina s-a reaprins. Atunci l-am văzut pe Cristosnebunul ieșind din garaj, unde se afla contoarul electric și am înțeles imediat: oprise curentul ca să mă spăl cu apă rece. Darío era pe moarte și acestui fiu al mamei lui, Rendona, singurul lucru de care-i ardea era să mă necăjească, oprind curentul la boiler. Mizeria lui de suflet, infantilismul lui marca Rendón m-au făcut să râd atât de tare, că am decis să-l trimit pe tărâmul celălalt cu o lovitură în cap. Una cu o bară de metal pe care o văzusem în debara, o bară

tocmai bună, fraternală, drăgăstoasă: nici prea puternică, să nu ne murdărească pardoseala cu labirintul creierul său unde sălăşuiau resentimentele lui nebune, nici prea blândă, ca să nu lase subiectul transformat într-o legumă cu care va trebui să ne chinuim toată viaţa, alimentându-l printr-un tub şi spălându-i cu apă călduţă fundul de neoprit. Deci o „belea", cum se spun în Columbia, o ţară atât de expresivă. Nu. Lovitura nu trebuie să fie nici prea puternică, nici prea blândă: nota potrivită în momentul potrivit cu intensitatea potrivită, aşa cum am cântat mereu la clavecin. M-am întors în baie, m-am ras, m-am pieptănat şi imediat, cu o hotărâre de nestăvilit, am coborât să caut în debara bara aceea: era acolo, într-un colţ, cu duritatea ei de fier aşteptându-mă. Am luat-o şi am învârtit-o în aer ca pe o macetă.

— Ce vrei să faci? m-a întrebat Moartea speriată.

— Nimic, puicuţo, o să vezi.

Şi posedat de sminteala Columbiei nebune şi a Rendonilor nebuni pe care o moştenim de la începuturile acestei specii nebune când, într-un elan de umanism, Cain cel luminos l-a ucis pe stupidul Abel, am alergat în căutarea lui. Nulla! Niente! Sparito! Nici la etaj, nici la parter, se evaporase ca esenţa de terebentină, blestematul.

— Unde este Cristosnebunul? am întrebat negru de furie.

— A plecat, a răspuns de sus Nebuna, ca şi cum între ea şi mine nu s-ar fi întâmplat niciodată nimic.

M-am oprit brusc, uimit. De unde ştia la cine mă refeream? De unde ştia că îl căutam pe ultimul ei fiu, avortonul pe care, după atâta funcţionare a maşinăriei, l-a slobozit? Dobândise cumva această dementă capacitatea de a citi gândurile altora asemenea lui Balzac? Asemenea lui Balzac nebunul?

În timp ce eu mă bărbieream şi coboram apoi în debara după bara de fier, avortonul plecase, şi aşa am eu doar doi morţi pe conştiinţă, care conferă o notă de caritate creştină romanului meu autobiografic „Drumurile spre Roma": un mic american foarte frumos cu care m-am încrucişat în Spania şi o portăreasă din Paris.

După trecerea atâtor ani şi retrăind de acum, cu mintea limpede, furia care fierbea în mine atunci, dincolo de orice limită, îmi dau seama că dacă tati se transformase în servitoarea Nebunei, eu eram la un pas să devin servitoarea Morţii. Două servicii murdare îi făcusem deja şi mai voia unul, leneşa! Asta mai lipsea!

În noaptea aceea s-au întors ţânţarii insomniei, „les musiciens", să bâzâie deasupra patului meu de jucărie, opera lui Argemiro nebunul. În timp ce în camera de alături Darío aiura şi discuta în delirul său cu adolescenţii consumatori de basuco de pe Carrera Séptima, eu, în camera mea, ca să nu-l mai aud, făceam bilanţul dezastrului. Trăgând linie, totul nu fusese decât o himeră sinistră, un miraj grosolan de iluzii destrămate care, cel puţin, ajungea la final, într-o şandrama

care se prăbușea în bucăți printre umbre sfărâmate. Dedublându-mă, m-am înălțat spre tavan și, pătrând întunericul cu ochii de bufniță, de cucuvea, l-am privit de sus pe omul acela prăpădit, în patul lui prăpădit, în derivă pe marea timpului. Omul s-a ridicat și a făcut câțiva pași spre fotoliul gol în care bunica se așeza, în ultimii ani, să aștepte Moartea. Noaptea se dezintegra în clipe grele asemenea veșniciei.

Rotindu-se în spirală, în cercuri concentrice din ce în ce mai mici, vulturii coboară din cer, din înălțimea albastră a lui Dumnezeu, pe Playa del Carmen, care era la modă. Pe cine văzuseră ei că era pe moarte? Pe prietenul meu R.M., al cărui nume îl trec sub tăcere datorită discreției care ne caracterizează pe cei morți când vorbim despre alți morți, un om foarte distins, cavaler al Sfântului Mormânt și diplomat la Sfântul Scaun, care, transformat de la o lună la alta în cadavru ambulant de boala de nenumit, s-a întors de la Roma ca să moară în Mexic, nu înainte însă de a se bucura de un mic răgaz de viață în mai sus-menționata plajă unde l-au detectat, din înaltul cerului, vulturii mexicani, numiți zopilotes, tovarășii guvernanților din PRI, care au început să coboare în cercuri concentrice, așa cum am mai spus, pentru ca, odată ajunși pe pământ, să-l supravegheze, să savureze anticipat banchetul care îi aștepta, țopăind de mulțumire pe nisipul plajei, printre stânci. Așa sunt vulturii, știu dinainte cine va muri. Asemenea preoților și medicilor, ei simt morții

în cei vii. Când vulturii mai îndrăzneţi se apropiau prea mult de R.M. fâlfâind din aripi deasupra feţei lui, sărmanul meu prieten îi alunga cu o pălărie de paie.

Noaptea aceea a fost ultima petrecută acolo: în zori am plecat pentru totdeauna din acea casă. Şi din Medellín şi din Antioquia şi din Columbia şi din această viaţă. Din viaţă nu încă, asta s-a întâmplat câteva zile mai târziu, când m-a chemat Carlos la telefon în Mexic să-mi spună că i-au grăbit moartea lui Darío, pentru că se asfixia, pentru că nu mai suporta şi îi ruga să îl omoare. Şi în clipa aceea, cu telefonul în mână, am murit. Columbia este o ţară norocoasă. Are un scriitor unic. Unul care scrie fiind deja mort.

Am murit deci fără să mai apuc să închid telefonul şi acum, din acest neant unde îmi petrec ceea ce îmi rămâne din eternitate, privind agitaţia lumii şi râzând de iluziile ei, mă întreb, din plictiseală, un lucru: cât o fi fost factura de telefon pe care a primit-o Carlos pentru că eu nu am închis? Sau s-a întrerupt convorbirea singură? Nu ştiu. Şi nici nu-mi pasă.

La cinci dimineaţa m-am sculat, m-am îmbrăcat, mi-am pus hainele în geamantan şi am cerut prin telefon un taxi pentru aeroport. Plecam fără să-mi iau rămas-bun de la Darío, fără să-i spun adiós. Dar care Dumnezeu*, prostule, Dumnezeu nu există! Cum să existe acest bătrân ticălos! În timp ce deschideam

* Joc de cuvinte: *adiós* (adio), în spaniolă, include cuvântul *Dios* (Dumnezeu). Literal, *adios* înseamnă „la Dumnezeu".

ușa de la stradă, am observat că nu fusese închisă cu cheia. Cum? O ușă de la intrare fără cheie o noapte întreagă, în inima Columbiei? Își pierduseră capul, sau ce? Desigur, dacă nu mai era tati! Le plecase paznicul-servitoare care le făcea de mâncare și le spăla gresia și rufele și care, înainte de a se duce la culcare, verifica, negreșit, dacă au închis bine aragazul și încuia de două ori ușa de la stradă! Prostule! Naivule! Ca și cum în țara ta ar fi o problemă să deschidă cineva o ușă. Doar pentru că i-ai pus tu două-trei încuietori! Dacă vor s-o deschidă și nu cedează, o aruncă în aer cu o bombă. Și dacă vor să te omoare și nu ieși afară, dau foc casei. Cu casa în flăcări, iese până și cel mai îndărătnic. Iese, în cele din urmă iese sub cerul Columbiei și cu fundul pârlit pe deasupra. Cu riscul de a mă transforma într-o statuie de sare, am privit înapoi și am văzut cum de sus, din capul scării, Nebuna se uita la mine, văzându-mă cum plecam. Am ieșit, am închis după mine ușa și, în clipa aceea, afară, un soare posomorât a apărut de după munți și în fața ex-casei mele s-a oprit taxiul: avea radioul aprins. M-am urcat cu geamantanul și taxiul a pornit.

— Domnule, i-am cerut șoferului, opriți, vă rog, radioul și vă plătesc dublu.

Asasinul l-a oprit.

Când urcam spre Rionegro a început să plouă: o ploaie măruntă, deasă, care te împiedica să vezi peisajul. Așa că ultima oară când am văzut Antioquia a fost

cu câteva săptămâni în urmă, la sosire, când veneam de la aeroport la Medellín. Cine-ar fi zis, cine-ar fi știut!

Ultimul lucru pe care mi l-a cerut Darío a fost să mă împac cu Cristosnebunul și cu Nebuna, să le iert ce trebuia iertat. Dar cum? m-am întrebat stupefiat. De când decid morții pentru cei vii? E scris asta în Declarația Universală a Drepturilor Omului? Cine trebuie să moară, să moară și să ne lase în pace. Cumva, cel care murea, a ținut vreodată cont de mine? Niciodată, din câte îmi amintesc.

— Nu! i-am răspuns lui Darío, cu un nu mai categoric decât rotația planetei Pământ.

Și în timp ce taxiul înainta pe șoseaua din Rionegro ducându-mă tot mai departe de Darío, l-am revăzut la fel ca în ziua când m-am întors, sub cortul lui de cearceafuri, așteptând să vină Moartea cu toată oroarea ei să-l elibereze de oroarea vieții. Îl vedeam tulbure, amintirea îmi era încețoșată de lacrimi.

La intrarea în cimitirul San Pedro, în Medellín, Columbia, pe un piedestal de marmură, se află Îngerul Tăcerii; cu degetul la buze ne spune că trebuie să păstrăm liniștea.

— Tăcere, supuși ai Morții, că intrați în regatul ei întunecat.

Moartea? Care Moarte, înger prost! Moartea, ca să spun adevărul, mie mi-a făcut întotdeauna servicii. În ceea ce privește înmormântarea mea într-un atât de ilustru cimitir, în care au putrezit atâția dintre iubiții

mei concetățeni, ea nu este posibilă, pentru că în Mexic m-au incinerat deja: a costat o avere mita dată celor de la Ministerul Public pentru a aproba incinerarea mea.

Roțile taxiului brăzdau băltoacele deschizând, la trecerea lor, evantaie de apă. Știam deja că nu voi mai reveni niciodată, că acesta fusese ultima mea întoarcere.

Asemenea unui câine care urinează pentru a marca locul pe unde trece, Nebuna și-a petrecut viața născând copii: îi ieșeau din burtă, din profunzimile ei întunecate ca iadul, cu genele inevitabile ale neamului Rendón. Gene imposibil de șters, pentru că după câte știu, cu toate progresele pe care le-a făcut omenirea, încă nu au descoperit ștergătorul de gene. Între timp, din albumul meu de fotografii, de dagherotipuri, am tăiat-o cu foarfeca acolo unde apărea: la botezuri, la prima comuniune, la nunți, la înmormântări, omniprezentă ca Dumnezeu Tatăl sau ca Balzac. La botezuri voia să fie botezată; la prima comuniune, să fie ea cea care primea prima împărtășanie; la nunți, mireasa; și la înmormântări, moarta! Mi-a rămas un album de fotografii mutilate, un adevărat masacru de amintiri ciopârțite.

Torente învolburate se scurgeau de pe munte revărsându-se în șosea și vântul vâjâia turbat bătându-și joc de noi, iar ploaia ne arunca în geam rafale de mărgele sticloase.

— Tac, tac, tac, tac, tac, tac, tac! spuneau, abia mai făcând față ștergătoarele parbrizului debordând de apă.

Ce s-a întâmplat în cele din urmă cu șeful mafiot de la Vatican, șarlatanul Wojtyła, fățarnicul, bigotul, travestitul polonez, pe care nu-l văd cântând în înălțimile albastre între îngerașii lui Dumnezeu? În cele din urmă a murit? Dacă a murit, atunci trebuie să se afle în întunericul adâncurilor infernului.

Nu se vedea la o palmă. De la o curbă la alta, ne-am trezit că urcam în susul unui râu. Ca un miserere doliente ploaia ploua pe capota taxiului. „Capota"? Așa îi spuneam când eram copii tavanului mașinii lui tati. Totul se schimbă, totul trece, totul se termină, inclusiv limbile și cuvintele. Atâtea cuvinte mi-au murit și mie, că am murit eu însumi.

— Ce bine, acum se poate odihni în pace! comenta Nebuna când afla despre moartea cuiva.

Și atunci de ce a adus un asemenea puhoi de copii pe lumea asta, scoțându-i din pacea lumii celeilalte, din non-timpul imperturbabil, numit și eternitate? De ce să se învârtă odată cu stupida planetă trei sute șaizeci și șase de zile pe an, timp de ani și ani, până când, odată uzată peste măsură mașinăria, obosită, sătulă, să se întoarcă umili la punctul de plecare, mâncați de viermi sau înghițiți de flăcări? Să-i fi lăsat unde erau. Ceea ce e prea mult e prea mult.

Intrăm pe o esplanadă. Llano Grande? Cauciucurile taxiului continuau să treacă peste bălți și ploaia să-și cânte îndurerata litanie. A sunat telefonul și am răspuns: era Carlos să-mi dea vestea că Darío murise. În

clipa acea am înţeles că se tăiau ultimele mele legături cu cei vii. Taxiul se îndepărta, se îndepărta, se îndepărta, lăsând în urmă totul, un trecut pierdut, o viaţă risipită, o ţară făcută ţăndări, o lume nebună, fără nimic în faţă, nimic pe laturi, nimic în urmă, îndreptându-se spre nicăieri, spre non-sens şi peste peisajul invizibil şi peste ceea ce se numeşte inimă, suflet, plângând: plângând cu lacrimi grele ploaia.